demokrat

arkadaş

MART 1989 Sayı: 8 AYLIK GENÇLİK DERGİSİ 1500 TL (KDV dahil)

BİRLİK

"Biz, gençliğin EMPERYALİZME VE FAŞİZME KARŞI BİRLİĞİNİ savunuyoruz! O halde birliği sağlayacak temel ilke anti-faşist, anti-emperyalist bir demokratik eylem programı olmalıdır. Gençliğin birliğinin temel platformu budur."

"YARINI BUGÜNDEN KURALIM"

"Devrim mücadelesi, bugünün sınırsız kötülüklerine karşılık yarının sınırsız güzelliklerine methiyelerden ibaret olamaz."

İÇİNDEKİLER

Bu Sayımız

Uzun bir aradan sonra yine birlikteyiz. Bu sayımızda sizlere canlı ve doyurucu bir dergi sunduğumuz kanısındayız. Umarız sizde böyle düşünürsünüz.

Yurdumuz nesnel bir gözle bakıldığında bir önceki yıla oranla daha bir durağanlığı yaşamaktadır. İçine girilen seçim atmosferine rağmen kitlelerde buna uygun bir canlılık görmek mümkün olamamaktadır.

Toplumsal muhalefetin genel görünümünün, bu biçimde olmasının çok sayıda nedeni olmakla birlikte, bizlerin üzerinde önemli durması gerektiğine inandığımız neden; solun içinde bulunduğu alabildiğine dağınık ve döneme denk düşen doğru politikalar üretemiyor ve/veya yaşama geçiremiyor olmasıdır. Böylesi bir durum benzer biçimde gençliği, gençlik örgütlenmelerini de etkilemekte, kimi olumlu adımlar (alternatif bir gençlik kurultayının toplanması, birimlerde komiteleşmenin, doğrudan demokrasinin yaşama geçirilme yollarının aranılması v.b.) önemli bir mesfaenin alınamadığını üzülerek görmekteyiz. Yine bu durumun çok sayıda nedeni olmakla birlikte öne çıkan, pratikte önemi defalarca ispatlanan BİRLİK sorunudur. Bu nedenle sayımızın üçüncü sayfa yazısını BİRLİK sorununa ayırdık. Acil bir sorun olarak önümüzde duran (Özelde Devrimci Gençliğin birliğinin) BİRLİK konusundaki görüşlerimizin dikkate alınmasını umuyoruz. Bu umudumuzun (Birliğin sağlanması) gerçekleşmesi doğrultusunda dün olduğu gibi bu günde fiili adımlar atacağımızı yineliyoruz.

Türkiye yakın tarihinin tersyüz edilişini 80'den bu yana yoğunluğuna yaşamaktayız. Mücadele tarihimiz bu tersyüz edilmek istenenlere açık bir cevap vermektedir.

Solun daha doğrusu solcuların içinde bulundukları durum farklı bir yaklaşımla Onur CAN tarafından solun uysallaştırılması yazısıyla inceleniyor.

Sinan YURDAKUL ile başlayan Sovyetler Birliği, Garbaçov tartışmalarına Tufan AKTAN yararlı olacağını'sandığımız yazısıyla katılıyor. Tufan AKTAN'ın yazısı bizler açısından tartışmayı zenginleştirmeyi amaçlamaktadır.

Gençliğin mücadelesine yeni bir boyut getirebileceğine inandığımız birim örgütlenmeleri, önem verdiğimiz yazılardan.

Diğer konulardaki yazılarımızı sayfalarımızı çevirdikçe bulacaksınız.

Görüşmek Umuduyla

Abone Formu

demokrat arkadaş'a abone olmak istiyorum.

Adı veya Ünvanı : ....
Adresi: ....
....

Yıllık abone bedeli Yurtiçi ☐ Yıllık (12 sayı) 15.000
☐ Altı aylık 7.500
Yurtdışı ☐ Yıllık 40 DM

H. Haluk Sağkal adına
☐ T. İş Bankası Türbe Şubesi 1048096 No'lu hesaba yatırdım
☐ Ticarethane çıkmazı 15/2 Cağaloğlu - İstanbul adresine posta havalesiyle gönderdim.

Lütfen fotokopisini çektirip gönderin

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: H. Haluk SAĞKAL
Adres: Ticarethane Çıkmazı, Uğur Han 15/2 Cağaloğlu-İstanbul.
Basıldığı Yer: Mapsan - 526 63 04

Birlik Üzerine

"Önemli olan, EMPERYALİZME VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE SORUNUNDA BİRLİK OLMAKTIR. ONUN İÇERİĞİ KONUSUNDA DOĞRU DEVRİMCİ DÜŞÜNCELERE ULAŞABİLMEKTİR. Bu doğru düşünceler etrafında EYLEM BİRLİĞİNİ SAĞLAYABİLMEKTİR. Bu uğurda verilecek mücadele boşuna olmayacaktır. Böylesi bir birlik, halkımızın Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesindeki birliğinin bir parçası olacaktır."
("Devrimci Gençliğin Eyleminin Birliği İçin"den)

Açık olmakta yarar var. Türkiye'de gençlik olsun, devrimci gençlik olsun gelinen noktada yapabileceklerini ve yapılması gerekenleri büyük oranda yerine getirememişlerdir. Büyük bir atalet gözlenmektedir. Yaşanılan kriz herkesi daralmanın eşiğine getirmiştir. Gruplar ve grupçuklar atılım güçlerini yitirmişlerdir. Bu istisnasız, tekke olmaya aday olan ya da olmayan her grup için geçerlidir. Durumun olumsuzluğuna rağmen devrimci gençliğin bir bölümü sanki aralarında köklü bir ayrılık varmışçasına davranabilmektedir. İçinde bulunduğumuz atmosfer genişlemeye izin vermediği gibi, yaratıcılığa da engel teşkil etmektedir. Aynı zamanda var olan insanların yitip gitmesine de yol açmaktadır. Böyle bir ortamın kime ne yararı olabilir.

Devrimci gençlik bu sorunun yanıtını düşünmek ve ona göre davranmak zorundadır. Dönem itibariyle ön plana çıkması gereken görev devrimci gençliğin birliğini sağlamak olmalıyken hiç te hoş olmayan bir ayrılık görüntüsü sürece hakimdir. Oysa ayrılık, büyük ölçüde yapaydır. Süreç içerisinde sorunu farkedip, birliği sağlamak isteyenler de olmuştur ama gösterilen çabalar yetersiz kalmıştır. Demokrat Arkadaş'a sempati duyanların birlik çabaları için de aynı sözleri yinelemek mümkündür. Yaşanılan olumsuzluklardan sıyrılıp, krizin atlatılması birliğin gerçekleşmesine bağlıdır. Çekilmez bir hal alan okullardaki gerici işgalin önlenmesi de birliğin sağlanmasıyla doğrudan ilgilidir. **Birlik çalışmaları ilerlemedikçe tıkanıklık aşılamayacaktır.**

Herhangi bir yanlış anlamaya meydan vermemek için birlik konusunun değerlendirmesinde şunlar söylenebilir:

Birlik soruna ortak bakanların ana hedef doğrultusunda biraraya gelip, ortak hareket etmesi demektir. Söz konusu birlik geniş anlamda bir ideolojik birliktir. Birliğin kısaca açıklaması şöyle yapılabilir.

a- Dünyaya bakışta aynı yaklaşım
b- Ulaşılmak istenen hedef
c- Bu hedefin elde edilmesinde kullanılacak yol ve araçlar üzerindeki genel mutabakat

Ortak hedefin gözardı edilerek yöntemlerin ön plana çıkarılması ve bunun ayrılık konusu yapılabilmesi açıkça söylemek gerekirse dar ideolojik birlik arayışının göstergelerinden biridir.

Birlik konusunda yöntemler elbette önemlidir. **Fakat çeşitli yöntemler, pratiğin ihtiyaçlarına göre —herhangi biri reddedilmeden— bir uyum içinde kullanılabilirse, yöntemler artık ayrılık nedeni olamaz.** Ama varılacak hedef ayrı ise ayrılık tabiiki en doğrusudur. Aksi takdirde çürümeye aday bir birliktelik kurulmuş olur.

• Birlik konusunda herşeyden evvel kararlı ve içten olmak gerekir. İyiniyetin ötesinde bir çalışma yürütülmesi şarttır. Liberal eğilimlere (yeterli çaba harcamama; baştan savmacılık; disiplinsizlik; işi ciddiye almama vb.) taviz verilmemelidir. Tabi bunların sınaması pratikte yapılacaktır. Birlik temennisi bu temeller üzerinde olduğu taktirde ciddiye alınabilir.

• Harekete geçilmelidir. Amaç-ilkeler-strateji ve taktiklerin çizildiği bir prgram çalışmasına da böyle hız kazandırılabilir. Fakat daha geniş kapsamlı programların billurlaşması beklenmeden kısa vadeli çalışmalara yönelik bir hareket programı ve planı çıkartılmalıdır. Başka bir deyişle, uzun vadeli programların yaratılması için çalışmak bugüne ilişkin birşeyler yapmamanın gerekçesi olamaz. İçinde yaşanılan sistemin, bulunulan alandaki somut ifadesi olan kurumlar ve çelişkileri iyi tanınırsa mücadele, sözgelimi bir özerk-demokratik üniversite mücadelesine indirgenemeyecektir. Bu yönde yapılan, asgari bir program (ne yaptığını bilme) ve organizasyon çalışması reformist eğilimleri de giderecektir. Faşizm tahlili sivil faşistlerle sınırlı olmayan, emperyalizme karşı tek yol devrim diyen DEV-GENÇ Hareketi'nin tespitleri devrimci gençliğin bugünkü mücadelesine de ışık tutacaktır. Geçmiş deneyimler incelenmeli, olumlu ve olumsuz yanlar kavranmalıdır.

• Birlik anlayışının, birimlerdeki çalışma gruplarında somutlaşması önemlidir. Bu gençliğin aşağıdan yukarıya doğru, kalıcı demokratik mevzilenmesi demektir. Devrimci gençlik organizasyonunun çatısı, bu yapılanmanın üzerinde şekillenecektir.

• Dar gruplarla ana hedefte, ilkelerde bir pazarlık yapılması düşünülemez. Sekter ve bozguncu anlayışlara prim verilmemelidir.

• Unutulmaması gereken bir diğer nokta ise, mücadele ve örgütlenmenin atbaşı gideceğidir. Örgütlenme düzeyi zayıfsa mücadeleyi yönlendirmekte de yetersiz kalınacaktır. Üstelik, mücadeleye yeni katılımların önü de tıkanacaktır.

• Birlikten kasıt, sadece öğrenci gençliğin devrimci kesiminin birliği değildir. Birlik yanlıları, geniş bir gençlik kesimini Emekçi Türkiye'nin mücadelesine katmak için seferber olmalıdırlar. Birlik anlamını o zaman bulacaktır.

Birlik konusunda her geçen çabasız bir gün, kayıp demektir.

Sağlıklı birlik, devrimci gençlik mücadelesini yoluna koyacaktır.

"Biz, gençliğin EMPERYALIZME VE FAŞİZME KARŞI BİRLİĞİNİ savunuyoruz! O halde BİRLİĞİ SAĞLAYACAK TEMEL İLKE; ANTİ-FAŞİST, ANTİ-EMPERYALİST BİR DEMOKRATİK EYLEM PROGRAMI OLMALIDIR. Gençliğin birliğinin temel platformu budur."

(DEVRİMCİ GENÇLİK)

* * *

Devrimci Gençlik hareketinin yaratılması sürecinde Demokrat Arkadaş'ın konumuyla ilgili olarak şunu vurgulamak gerekir: Demokrat Arkadaş, Devrimci Gençlik hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır ve ondan ayrı düşünülemez.

Birim Örgütlenmeleri Üzerine:

Komiteleri Yaratalım

DEVRİM MÜCADELESİ, BUGÜNÜN SINIRSIZ KÖTÜLÜKLERİNE KARŞILIK, YARININ SINIRSIZ GÜZELLİKLERİNE METHİYELERDEN İBARET OLAMAZ.

DİRENİŞ KOMİTELERİ

Bugün baskısız sömürüsüz bir düzenin kurulması mücadelesi verirken, yeni yaşam tarzını, devrimci ilişkileri, yeni toplumsal ilişkileri yeşertmeye çalışmak gerekir.

Yarının yeni toplumsal ilişkilerini bugünden kurmaya başlamak, bunu sağlamaya dönük örgütlenmeleri yaşama geçirmeyi amaçlamak, mücadeleye demokratik halk iktidarının kurulması perspektifi ile bakmanın somut bir ifadesidir.

"1970'li yılların sonlarına doğru her gün dört beş insanın yaşamını yitirdiği faşist saldırılar karşısında halkın kendiliğinden gelişen direnme eğilimleri vardı. Bunların kalıcı ve sadece faşist saldırıları geriletmekle sınırlı olmayan örgütlenmeler içinde sistemli bir hale getirilmesi yukarıda sözü edilen demokratik halk iktidarı yaklaşımının ürünü olarak Direniş Komiteleri biçiminde gerçekleştirilmeye çalışılmıştır."

Direniş Komiteleri, halkın faşist saldırılar karşısında direnme eğilimlerini örgütlemenin yanı sıra halk iktidar organlarının nüvelerinin oluşturulması yolunda da önemli bir deney olma özelliğine sahiptir.

Faşizme karşı mücadelenin halkın demokratik iktidarını gerçekleştirme doğrultusunda bir devrim sorunu olarak kavranması, halk iktidar organlarının oluşturulması sorununu da beraberinde getirmiş, merkezi otoriteye alternatif yaratma zorunluluğu direniş komitelerinde somutlanmıştır.

"Tabiatıyla burada söz konusu olan bugün için tamamıyla bir anlayışın yönelimin ortaya konulmasıdır. Elbette, Halk iktidarının ülke düzeyinde çiçeklenmeye başlaması halk komiteleri olarak gelişkin ve olgunlaşmış biçimlere bürünmesi halk savaşının daha üst aşamalarına geçilmesiyle gündeme gelebilecektir."

Yaşanan somut pratiğin ortaya koyduğu bir öneri olan Direniş Komiteleri'ni yaşanılan dönemin yüklediği devrimci görevleri yerine getirmek olarak ifade etmek mümkündür. Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı gibi Direniş Komiteleri **"bugün yarının nüvelerini kendi içinde yeşertmelidir"** temel perspektifinden yola çıkarak, hayatın getirdiği bir öneriyi devrimci sorumluluk ve üretkenlikle ortaya koymuştur.

Mücadeleye ilişkin bir anlayışın ve yönelimin ortaya konulması şeklindeki ifadenin de belirttiği gibi direniş komiteleri örgütlenme biçimi konusundaki sorunlara formülcü şematik yaklaşımdan uzak bir öneri olarak gündeme getirilmiş, pratiğin ortaya koyduğu derslerin ışığında mevcut örgütlenmelerin ilerletilmesi ve mücadelenin somut gelişimi ile uyumlu yeni biçimler alabilmesi savunulmuştur.

Direniş Komiteleri deneyiminden söz ederken, D.K.'nın ısrarla altını çizdiğimiz, yarının ilişkilerinin bugünden yeşertilmeye çalışılması özelliği herhangi bir zaman dilimi ile sınırlandırılması mümkün olmayan bütün zaman ve mekanlarda geçerli bir mücadele anlayışı, (yaşam biçimi olarak geçerliliğini koruyan) bir yaklaşımdır.

Gelecek toplumun öncüleri olan devrimcilerin işi, yarınların ne kadar güzel olacağını anlatmak olamaz. Olması gerekenin en özlü ifadesi devrimcilerin yarının ilişkilerini bugünden yeşertmekle de görevli olduklarıdır.

Bir yanlış anlaşılmaya meydan vermemek için şunu eklemekte fayda var. Gelecek toplumun nüvelerini bugünden yeşertilmeye çalışılması toplumdan tecrit olmuş "alternatif" yaşam tarzları kurmak değildir. (Bu not, iyi niyetliler için düşülmüştür. İyi niyetli olmayanlar her şeye rağmen anlatılanı değil, kendi anlamak istediklerini daha doğrusu işlerine geleni anlayacaklardır.)

Biz demokratik halk iktidarının kurulması yolundaki mücadeleye bakışı ve kitlelerin mücadele saflarında kararlı bir biçimde yer almalarını tartışıyoruz. Yoksa niyetimiz sen ben bizim oğlan misali kendi küçük dünyalarımızı kurmak değil.

***

Yaşadığımız dönemi karakterize eden olgulardan biri bu ülke toprakları üzerinde politika yapma iddiasında olan çok sayıda grubun içinde bulunduğu çıkmazdır. Çıkmazı karakterize eden ise bu grup ve grupçukların kitlelerden uzak tepede politika üretme-daha doğrusu üretememeleridir.

Devrimci önderlik kitlelere yukarıdan aşağıya komutlar vermek demek değildir. Her zaman içinde yer aldığımız toplulukta yeni ve anlamlı tartışmalar açmalıyız. Bu tartışmalar etrafındaki kitleleri sürece katmaya çalışmalı onlarla canlı bir diyalog kurabilmeliyiz.

Devrimci mücadele geniş halk yığınlarıyla bağların kurulabileceği bir zemin üzerinde yükselmeldir. Bu gerekliliğin ortaya koyduğu mücadele platformlarının yaratılması doğru devrimci çizginin yüklediği en önemli görevdir. Mücadeleyi kitlelerin doğrudan içinde yer alacakları platformlara taşımak yerine güzel günler vadetmek, onlar adına meseleleri devralmak mücadelenin en başından iflası demektir.

Bir kere daha tekrarlayalım devrimcilik buyrukçuluk, tepeden inmecilik demek değildir. Demokratik halk iktidarı mücadelesinde en ağır görev kuşkusuz bilinçli ve kararlı devrimcilere düşmektedir. Yukarıda söylediklerimiz devrimcilerin öncülük misyonunun reddi değil aksine doğru kavranılması anlamına gelmektedir. Hatta devrimcilerin görevlerini, öncülük görevlerini kat kat ağırlaştırmaktadır.

Genel hatlarıyla değinmeye çalıştığımız mücadele anlayışının bugün yüklediği görev yaşamın her alanında (işyeri, mahalle, köy, okul) birim örgütlenmelerinin (Komitelerin) yaratılması olmalıdır.

NE AMAÇLA VE NASIL KOMİTELEŞME ANA NOKTALAR

1) Birim örgütlenmelerinin yaratılmasında içinde yer alınan alanın somut sorunları temel alınmalıdır. Kitlelerin çeşitli sosyal ve ekonomik sorunları çerçevesinde komiteleşme çalışmaları yürütülmelidir.

2) Yürütülecek çalışmalar kitlelerin somut çıkarlarına uygun bir çizgi izlemelidir.

3) Birim örgütlenmeleri içinde sadece belli bir siyasi grubun veya grupların değil tüm halk kesimlerinin yer alması sağlanmalıdır.

4) Farklı görüşlere karşı eleştirel fakat hoş görülü yaklaşım içinde olunmalıdır.

5) Komiteler halk eğitiminin araçları olarak kullanılmalı. Sosyal kültürel faaliyetler eğitim çalışmaları içerisinde önemli yer tutmalıdır.

6) Eğitim faaliyeti salt bir okuma yazma işi olarak görülmemeli, çalışmalardan somut durumlar karşısında doğru tavrın gerçekleştirilebilmesi amaçlanmalıdır.

7) Kararların alınmasında devrimciler, doğru görüşlerin kitleler tarafından benimsenip uygulanması için tartışma ve ikna yöntemlerini esas almalıdırlar.

8) Komitelerin oluşturulacağı yerlerde örgütlü-disiplinli bir siyasi çalışmanın gerekliliği gözönünde bulundurulmalıdır.

9) Birim örgütlenmeleri içerisinde amaçlanan ileri konumdaki 3-5 kişinin kitleler adına işleri yürütmesi olmamalıdır. Yapılacak işlere mümkün olan çok sayıdaki insanın katılımı sağlanmalıdır. Bunun için, çeşitli konularda alt komiteler oluşturulabilir.

10) Her türden görev dağılımında, gönüllülük ve seçim yöntemi esas alınmalı hiç bir şekilde insanlar "zorlanmamalıdır."

11) Devrimci bir anlayışla oluşturulacak birim örgütlenmelerinde bir dönem çok bulunmuş olmak kesinlikle daha az çalışmanın, küçük iş büyük iş ayrımı yapmanın mazereti olarak öne sürülmemelidir. (Devrimci çalışma anlayışını, mevcut sistemin çalışma anlayışından ayıran temel nokta buradadır).

12) Birim örgütlenmelerinde, kitlelerin devrimci harekete yönelmelerini olumsuz yönde etkileyen bölünmüşlük görüntüsünün önüne geçilmelidir.

13) Devrimciler komitelerde, uğruna mücadele ettikleri davayı, kitlelere en açık, basit ve anlaşılabilir bir biçimde anlatmalıdırlar.

14) Kitleler içindeki propaganda - ajitasyon çalışmalarının, yoksulluğa, sömürüye ve tüm kötülüklere karşı slogan tekrarından ibaret kalmasına izin verilmemelidir.

15) Her türden soruna, kitlelerin karşı çıkış eğilimlerini, siyasi hareketliliğe dönüştürmek için sistemli çalışmalar yürütülmelidir. Hiç bir çaba, önerme anlık değil sonraki gelişmeleri de hesaba katacak tarzda kalıcı kılınmalıdır.

16) Birim örgütlenmeleri, halkın kendi iktidar organlarının nüveleri olarak düşünülmeli, merkezi yapıların oluşturulmasının adımı olarak görülmelidir.

17) Merkezi örgütlenmelerin yaratılması siyasi aktivitenin, birimlerden başlayarak yükseltilmesiyle olanaklı olacaktır.

BİRİM ÖRGÜTLENMELERİNİN (KOMİTELERİN) BAŞARISI, "ÖRGÜTSÜZ VE DAĞINIK ÇALIŞMALARDAN BELİRLİ BİR DİSİPLİN ALTINDAKİ ÇALIŞMALARA, KENDİLİĞİNDEN NİTELİKTEKİ ÇALIŞMALARDAN KOLLEKTİF BİR ÇALIŞMA ANLAYIŞINA; İLKEL DÜZEYDEKİ BASİT ÖRGÜTLENMELERDEN KARMAŞIK (GELİŞKİN) ÖRGÜTLENMELERE DOĞRU GELİŞME SÜRECİNE KATKISINA" BAĞLI OLACAKTIR.

Birim örgütlenmeleri konusunda yukarda aktarmaya çalıştıklarımız herhangi bir alanla sınırlı değildir. "Yaşamın her alanı" vurgusu komiteleşmenin işyerinde, mahallede, köyde, okulda gerekliliğini ifade etmektedir.

Şimdide yukarda sunmaya çalıştığımız yaklaşımın ışığında gençliğin demokratik mücadelesine ilişkin komiteleşme sorununa değinelim.

GENÇLİK MÜCADELESİNDE KOMİTELEŞME

* Bugün açık olarak ifade edilmese de öğrenci gençlik hareketinin bir KRİZİ yaşadığı konusunda şu veya bu ölçüde herkes görüşbirliği halindedir.

Demokrat Arkadaş KRİZ TESPITI yaptığında, gençlik mücadelesinde "iddialı" olan kimi anlayışlar yayın organlarında "gençliğin eylemi yükseliyor" diyorlardı. Bu gün de tek tek eylemlerden hareketle yükseliyor, radikalleşiyor diyenlere rastlamak mümkün. Bu türden söylemin durumu idare etmekten, kendi taraftarlarına boş şişkinlik vermekten başkaca bir anlamı yoktur. Bunun böyle olduğunu yaşanan süreç bütün açıklığıyla göstermiştir.

KRİZ tespitini yaptığımız 3. sayımızda, bu değerlendirmeyi hangi ölçülere göre yaptığımızı açıklamıştık, bir kere daha tekrarlamak istemiyoruz. Bugün yaşanan olumsuzluklara değerlendirmede yer verilmiş, çözüm yolları üzerinde durulmuştur.

O günden bu yana KRİZ'in aşılması yolunda çok önemli adımlar atıldığını söylemek kuşkusuz mümkün değildir. Ancak, bir süreçte, artık insanları kuru ajitasyonla bir yerlere götürmenin olanaksız olduğu bir kere daha anlaşılmıştır. KRİZ olgusu yaygın biçimde tartışma gündemine girmiştir. (Bu kadarı çok y etersiz olsa da bir kazanımdır.)

***

Demokrat Arkadaşın öğrenci derneklerine bakışı ve bugüne dek söyledikleri, yukarda anlatılmak istenen birim örgütlenmeleri - komiteleşme- yaklaşımından ayrı değildir. Gençliğin, demokrasi mücadelesinin, mevzilerinden biri olabilmesi mücadelesinde doğru yaklaşım tabanın söz ve karar sahibi olduğu, birimlerin örgütlendiği komiteleri kapsar.

Okullarda her birimde oluşturulacak komiteler, dernekleşme çalışmasına bir alternatif değil aksine, dernekleşmenin gerçekleşebilmesinin, doğru devrimci yolu olarak önerilmektedir.

* Yaşanılan tıkanıklığın nedeni ve sonucu olarak önümüze çıkan katılım sorunu anfilerde oluşturulacak komitelerin çalışmalarıyla yeni bir boyut kazanacak, dernekçilik sınırlı sayıda arkadaşın oturup "kara kara" düşündükleri bir iş olmaktan çıkabilecektir.

(Yukarda birim örgütlenmeleri için sunduğumuz perspektif anfi-sınıf komiteleri içinde geçerlidir.)

ANFİ KOMİTELERİNDE İŞLEYİŞ

* Anfi komiteleri (veya sınıf veya okulun özgün durumuna göre değişecek birim), anfide bulunan tüm demokrat ve sıradan ilgili insanları kapsamalıdır.

* Anfi komitelerinde fiziki güçlük çıkmadıkça, sayı sınırlandırmasına gidilmemelidir.

* Anfi komiteleriyle, başta fakülte veya yüksek okuldaki derneğe, işlerlik kazandırmak amaçlanmalıdır.

* A.K.'leri öğrencilerin, öncelikle somut sorunların tartışıldığı ve en geniş arkadaşın kararalma sürecine katıldığı yerler olmalıdır.

* A.K.'leri yapılacak her türden çalışmanın, sosyal, kültürel etkinliğin üretim ve tartışmanın platformları olmalıdır.

* A.K.'leri gençliğin mücadelesine siyasi aktivite kazandırmaya dönük çalışmalar yapılmalı, bu süreçte devrimciler kapsayıcı bir yöntemle sorunlara kaynaklık eden siyasi gerçekleri açıklamalıdırlar.

* A.K.'lerinde devrimcilerin en önemli sorumluluğu buraları birer demokrasi okulu haline getirmekolmalıdır.

* Yapılacak türden çalışmaya en geniş kitlenin aktif katılımı sağlanmalıdır. Kitlenin sadece çalışmaların sonuçlarına katılması değil, üretiminde de yer almaları sağlanmalıdır.

* A.K.'leri belirli aralıklarla sistemli toplantılar düzenlemeli, öğrenci sorunlarından, güncel siyasi sorunlara ve kimi teorik konulara dek, çeşitli konular devrimci ahlak ve olgunluk içerisinde tartışılmalıdır. Tartışma konularının saptanması konusunda güncel siyasi ortam ve öğrenci kitlesinin durumu gözönüne alınmalıdır.

Örneğin yaklaşan yerel seçimler, yeniden kurulmakta olan halkevleri birer tartışma konusu olabilir.

* Yapılacak çalışmalarda en çok insanı kapsayacak tarzda işbölümü yapılmalı. İşlerin bir kaç kişinin üzerinde kalmasına göz yumulmamalıdır. Bunun bir nedeni işleri yüklenen bir kaç kişinin fazlaca yük taşıması ise diğer bir nedeni de katılımın sağlanamamasının başlı başına bir başarısızlık olduğudur.

* A.K.'leri birimi temsil edecek bir veya birden çok temsilciyi doğrudan kendisi seçmelidir.

* Anfi komitelerinin seçeceği temsilciler kurulu derneğin yürütme veya yönetim kurulu üzerinde belirleyici olmalıdır.

* Kararalma süreci özel durumlar dışında anfilerden (en küçük birimlerden) başlamalıdır.

* Anfi komiteleri ve komitelerin kendilerinin seçeceği temsilciler dernek kitlesinin (aynı anlama gelmek üzere komite üyelerinin) sayısal durumuna göre belirli zaman dilimleri içinde yeniden seçilmelidir.

* Anfi komiteleri toplantılarını anfilerde yapmanın koşullarını sonuna kadar zorlamalıdırlar.

* Gençliğin mücadele programının yaratılması tartışmalarında en geniş kitlenin katılımını sağlamak için anfi komiteleri işler hale getirilmelidir.

GENÇLİĞİN KALICI DEMOKRATİK MEVZİLERİ İÇİN KOMİTELERİ YARATALIM.

Sağ-Sol Çatışması mı, Faşist Saldırı mı?

İstanbul'da Abdi İpekçi Erkek Öğrenci yurdunda 11 Aralık 1988 gecesi gerici-faşist bir grup kantinde sohbet eden bir grup öğrenciye saldırdı. Tüm yurtta ve öğrenciler üzerinde etkinlik kurmak isteyen, bu yolda baskı ve tehditleri hiç eksik etmeyen bu grup yurdun bütün olanaklarından eksiksiz yararlanmakta, bazılarının yurtta kalması mümkün olmadığı halde yurtta kaldıkları görülmektedir. Kantinde ayrıcalıklara sahip olan bu grup, televizyonda yabancı takımlarla Türk Milli takımının yaptığı karşılaşmaların gösterilmesi sırasında "Milliyetçi Türkiye" sloganları atmakta fakat hiçbir uyarıya, müdahaleye maruz kalmamaktadır. bu örneklerde zincir halkalarının birisini yöneticilerin oluşturduğnu görmek mümkün. Yurttaki gerici faşist çetenin yaptıkları sadece 11 Aralık gecesi yapılan saldırıyla sınırlı değil. Bu gruptan bazıları yurt görevlisi gibi davranıp, öğrencilere müdahalelerde bulunmakta, yurtta fiili hakimiyeti kendileri lehine kurma gayreti içerisindeler. bu konuda yurt yönetiminin tavrı da bir hayli ilginç (!) Saldırının olduğu gece polis yurtta kalanların kayıtlarına bakarken Cengiz Tunçbilek adlı saldırganın yurtta kaldığını belirten hiçbir belge bulanamıyordu (!) Saldırının olmasından sonra saldırıya uğrayanlar ve yaralanan öğrencilerde gözaltına alınıyordu. Yurt yöneticilerinden Burhanettin Alkan hakkında eskiden faşist bir örgütün yöneticisi olduğu yolunda iddialara rastlanılabiliyordu. Yurt-kur yöneticileri sağ-sol çatışması yoktur, kasıtlı abartmalara itibar etmeyin diye demeçler veriyorlardı.

Evet Abdi İpekçi Yurdunda sağ-sol çatışması yok, faşist saldırılar var.

Abdi İpekçi Yurdu'nda gelişen bu olaylar, öğrenci hareketi içerisinde uzunca bir dönemden beri neredeyse unutulmuş olan yurtlar sorununu yeniden gündeme getirdi. Ancak sorun pratikte salt faşist saldırıya karşı tepki göstermek boyutuyla sınırlı kaldı. (Bu tepkinin de gerektiği düzeyde ortaya konulduğu söylenemez.)

Gençliğin mücadelesinde yurtların konumu, üzerinden atlanabilecek bir olgu değildir. Geçmiş bu konuda önemli deneyimlerle doludur.

Faşist saldırılar elbette önemlidir ve gereken tavrın geliştirilmesi bir zorunluktur. Ancak unutulmamalıdır ki, bu tip saldırılar yaşamın her alanında olduğu gibi yurtlarda da faşist baskının sadece bir yönünü ifade etmektedir. Gençlik bu tip baskıları yaşamın bütünü içerisinde değerlendirmek durumundadır.

Bu gün için yurtlarda olsun, saldırıların gündeme geldiği illerde olsun, temel görevimiz; faşist baskıların sivil/kurumsal ifadelerinin kitleler üzerinde yarattığı etkileri de değerlendirerek, somut hedeflerimiz doğrultusunda insanları bir araya getirmek olmalıdır. Kalıcı sonuçların elde edilebilmesi için, uzun vadeli ve çok yönlü politikalar üretilerek, bunların hayata geçmesinde mevcut olanaklar sonuna dek zorlanmalıdır.

Mücadele Tarihimiz-1

50'ler

Demokrasi Mücadelesi

Türkiye'de 50'li yıllar öncelikle emperyalizmin büyük bir hızla, tekelleriyle, askeri paktlarıyla, kültürüyle gündelik yaşamın bir parçası haline geldiği, Bayar-Menderes yönetemince dünya konjonktüründeki soğuk-savaş taktiğiyle yaygınlaşan anti-komünist dalganın iç politikaya taşındığı, her muhalif akımın baskı ve zorla bastırıldığı yıllardır.

1958'lere gelindiğinde yukarıdan-aşağıya çarpık bir biçimde gelişen kapitalizmin yarattığı "nispi refah" dünya ekonomik krizinin derinleşmesinin de etkileriyle son bulurken, IMF vb. ekonomik sömürü örgütlerinin direktifleriyle yapılan devalüasyon ve alınan istikrar tedbirleri halk kitlelerinin DP'den uzaklaşmasını getirdi. Ekonomik alanda yaşanan kriz siyasal ve sosyal çalkantılarla da birleşerek Türkiye'yi hızla bir bunalım ortamına sürükledi.

Sonuçta, niteliği açık bir Amerikancılık en gerici sınıflarla ittifak halinde sınırsız bir baskı ve sömürü, artan eşitsizlikler ve yolsuzluklarla belirlenen DP iktidarı yoğun bir muhalefetle karşılaştı. Gelişen bu muhalefet içinde en canlı kesimi oluşturan gençlik yığınları da üniversite özerkliğinin çiğnenmesine, haksızlıklara ve baskılara kayıtsız kalmadı. Nitekim 1960 yılına gelindiğinde gençliğin Bayar-Menderes yönetimine karşı eylemleri ivme kazanacak ve büyük boyutlara ulaşacaktı. 2 Nisan'da NATO Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansının İstanbul'da toplanmasının protesto edilmesi, gençliğin demokratik-ilerici muhalefetinin doruğa ulaştığı 28-29 Nisan olayları, üniversitelerin kapalı olmasına ve sıkıyönetim yasaklarına rağmen yapılan ve bugün "555 K" olarak anılan gösteri, Harp Okulu öğrencilerinin gösterileri bunun en somut örnekleridir.

Ülkemizde hemen hemen her dönem ilerici bir niteliğe sahip olan gençlik hareketleri kuşkusuz 60 öncesinde de bu ilerici özelliği taşıyordu. Fakat belirtilmelidir ki bu ilerici özellik var olan toplumsal ilişkilerin köklü bir dönüşümüne yönelik olmaktan daha çok iyileştirilmesine yönelikti. 27 Mayıs'ı hazırlayan olaylar içinde de gençliğin muhalefeti ülkenin daha iyi, daha demokratik yönetilmesini hedeflemekteydi. Bunda gerek bu dönemde gerekse daha önceki süreçte ülkemizde güçlü bir sol hareketin olmayışı da etkili olmuştur. Yani gençliğin 27 Mayıs öncesi konumu ülkemizdeki sınıf mücadelesinin genel özellikleri ile uyum göstermekteydi.

1960'lara girerken Türkiye'de yaşanan en önemli gelişme kuşkusuz 27 Mayıs darbesiyle DP iktidarının son bulması ve görece daha özgür ve demokratik bir döneme giriliyor olmasıydı. Özellikle 61 anayasasının getirdiği özgürlük ortamı sol düşüncelerin öncelikle aydın ve gençlik kesimleri içinde daha iyi kavranıp yaygınlaşmasının kaynaklarından birini oluşturdu.

60'lar

Bilinçlenme Başlıyor

Öte yandan 60'lı yıllar dünyada, anti-komünist, gerici dalganın gerilediği, sosyalizmin prestijinin yükseldiği ve hemen hemen bütün azgelişmiş ülkelerde görülen anti emperyalist dalganın Türkiye'de de yükseldiği yıllardı.

Bu koşullar bu döneme değin düzenin amerikancı ve baskıcı politikalarına karşı kendiliğindenci bir biçimde gelişen küçük burjuva-reformcu nitelikli gençlik hareketlerinin sosyalist düşüncelerle buluşmasını sağladı. Bu buluşma Türkiye'de siyasal mücadele tarihinin en önemli gelişmelerinden biridir.

1965'lere kadarki süreç gençliğin örgütlenme ve bilinçleme sürecidir. 1961'de TİP'inde kurulmasıyla birlikte özellikle gençlik kesiminde ve aydınlar arasında sosyalizm ve çeşitli toplumsal konularda tartışmalar gündeme geldi. Bu tartışmaların etkisiyle gençlik kesiminde kendini sosyalist olarak niteleyen insanlar ortaya çıkmaya başladı. Bunların ilk örgütlenme çalışmaları üniversitelerde kurulan sosyalist fikir kulüpleri olarak şekillendi. 1965 yılında çeşitli okullarda kurulmuş olan S.F.K.'lerinin bir federasyon çatısı altında birleşmesiyle Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) kurulmuş oldu. FKF, TİP'le organik-örgütsel bir bağı olmamasına karşın ilk yıllarında bu partinin siyasi çizgisine paralel bir yapıya sahipti. Ve bir dönem bütün faaliyetleri fikir tartışmaları örgütlemekle sınırlıydı. Ancak giderek kendiliğinden nitelikli gençlik hareketleri yükselmeye başlayınca FKF'de kendini bu gelişen kitle mücadelesinin içinde buldu.

Giderek yaygınlaşan sosyalizm tartışmaları, anti-emperyalist temelde yükselen kitle eylemleri-gösteriler ve buna karşılık yoğunlaşan gerici ve faşist saldırılara karşı direniş; oluşumundan itibaren FKF bu 3 temel özellikle şekillenmiştir.

65 sonrası

Emperyalizme Karşı

1965'ten sonraki süreçte kendiliğinden nitelikli kitle eylemlerinin anti-emperyalist bir doğrultuda yükselmesi FKF'nin bu eylemlerin gerisinde kalmasına ve bu eylemlerde önderlik edememesine yol açtı. Bu süreçle, TİP'nin siyasi çizgisine yakın görüşlere sahip olan ve "sokak eylemleri faşizmi çağırmaktan başka bir işe yaramaz" diyen FKF yönetimine karşı tabanda bilinçli bir muhalefet gözlenmeye başlandı. Muhalefet Ankara ve İzmir'de FKF içinde gelişmeye başlarken, İstanbul'da ayrı bir örgütlenmeye (DÖB) gidildi.

Sosyalist düşünceler gençlik içinde yeni yeni gelişmeye başladığından devrimci gençlik kitleleri içindeki tartışmalar esas olarak anti-emperyalist mücadelede takınılacak tavırda odaklaşıyordu. Ya gençliğin mücadelesi "üniversite reformu" v.b. akademik-demokratik taleplerle sınırlı kalacaktı ya da bu taleplerin gerçekleşmesinin önünde engel oluşturan emperyalizme bağımlılık olgusuna karşı mücadeleyle birlikte, tutarlı bir program etrafında yükselecekti. 1968'lerde başlayan bu ayrışma FKF'nin 69 yılında devrimci görüşleri benimseyen kesimin eline geçmesinin en önemli nedeni oldu.

Öte yandan sol içindeki tartışmalar Türkiye solunun ayrışma sürecine girmesine farklı anlayışların netleşmesine yol açtı. TİP dışında MDD, PDA v.b., farklı anlayışlar bu dönemde ortaya çıktı.

Anti-Emperaylist Gösteriler ve Artan Faşist Saldırılar

1966 ve 67 yılları 6. filonun Türkiye sularını ziyaret etmesi nedeniyle özellikle Ankara, İstanbul ve İzmir'de yoğunlaşan protesto gösterileriyle çalkalandı. Diğer yandan bu eylemlere karşı gerici-faşist saldırılarda artmaya başladı.

Bu dönemde sosyalist düşüncelerin ve bağımsızlıkçı eğilimlerin toplum içinde giderek yaygınlaşmasından hoşnutsuzluk duyan emperyalizm ve işbirlikçiler karşı tedbirler almaya yönelmişti. "Komünizmle Mücadele Dernekleri" kurulmaya, "Komando Kampları" oluşturulmaya başlanırken, 1965'de Türkeş'in ele geçirdiği ve vurucu güç oluşturmaya yönelik CKMP palazlandırılmıştı.

İlk önceki tek tek devrimci öğrencileri (süreç içinde özellikle DEV-GENÇ yönetimini) hedef alan saldırılar giderek kitlesel boyutlara vardı. 1969 Şubat'ında yapılan yürüyüşe yönelik olan ve bugün "Kanlı Pazar" olarak anılan saldırı bunun örneklerindendir. 70' sonrasının prototipi niteliğindeki bu saldırılarda 1970 yılına kadar yaklaşık 20 devrimci yaşamını yitirdi

DEV-GENÇ'in gerici-faşist saldırılara karşı izlediği aktif savunma çizgisi, geniş kitlelerle kaynaşmasının etkenlerinden biri olurken, 1970'li yıllarda dönemin şartlarıyla zenginleşip, yaygınlaşacak olan anti-faşist direnişin ilk adımlarını oluşturmaktaydı.

68 sonrası

Dalga Yükseliyor

1968 yılına gelindiğinde devrimci gençliğin mücadelesi üst boyutlara ulaştı. 68 yılı Avrupa'da ve Türkiye'de gençlik kitlelerinin "yeni bir dünya kurma özlemi" ile mevcut düzene karşı bir başkaldırısı niteliğini taşıyordu. Bundan sonra hep "68 Kuşağından" söz edildi. Ben-

zer olayların Avrupa'da ve Türkiye'de yaşanıyor olması nedeniyle Avrupa'daki ve Türkiye'deki gençlik hareketleri arasında kaba paralellikler kurulmasına yol açtı. Kuşkusuz Avrupa'daki gençlik eylemlerinin etkisi Türkiye'de de hissedildi. Ancak Avrupa'da bir saman alevi gibi söner ve Marksizmden uzaklaşırken Türkiye'de gençliğin mücadelesi Marksizme yönelerek, anti-emperyalist muhtevaya bürünerek yükseldi. Ayrıca Avrupa'daki mevcut sistem tepkileri pasifize edecek ve düzen sınırları içine çekecek araçlara sahipti. Oysa ülkemizde gençliğin tepkileri devlet terörüyle ve devlet içinde kurumlaşmış emperyalist güçlerin örgütlediği gerici ve faşist akımlar eliyle bastırılmak istendi.

68 yılında da anti emperyalist gösteriler üst boyutlara çıkarak devam etti. Temmuz ayında TİP'li öğrencilerin karşı çıkmalarına ve barikatlarına rağmen devrimci gençlik Dolmabahçe'de Amerikan erlerini denize attı.

Tuslog binası siyaha boyandı. İzmir'de 6 Filo protestolarla karşılandı. NATO'ya Hayır Haftası diğer öğrenci örgütleriyle birlikte düzenlendi.

Birçok grevle dayanışmaya gidildi.

Gene aynı yıl "Demokratik Üniversite" talebi ile boykot ve işgallere gidildi, forumlar düzenlendi. "üniversite reformu" amacıyla yapılan eylemler 69 yılında daha üst boyutlara çıkacak önce DTCF'nin işgaliyle başlayan boykot ve işgal eylemleri daha sonra başta Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere Türkiye'deki bütün fakülte ve yüksekokullara yayılacaktı. Yaklaşık 2 ay süren boykot ve işgaller bir takım taleplerin kabul edilmesiyle sona erdi.

III. Kurultay yaklaşırken FKF içinde yönetim muhalefet çelişkisi de daha üst boyutlara çıkmıştı. 1969 Ocak ayında yapılan III. Kurultayda TİP'liler yönetimi kaybettiler, MDD fikrini benimseyenler yönetimi ele aldı.

69

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı DEV-GENÇ

1969 yılı devrimci gençliğin anti-emperyalist mücadelesinde bir meşale olarak anılan "Vietnam kasabı Kommer'in arabasının ODTÜ'de yakılması" ile başladı. Köylülerle ortak eylemler düzenlenmesiyle, toprak işgalleri yapılmasıyla, çeşitli grevlere destek verilmesiyle devam etti. Haziran ayında en büyük gençlik eylemleri yapıldı. Bütün bu eylemlere doğru bir siyasi içerik verilmeye, anti-emperyalist karakter kazandırılmaya çalışıldı. Bu dönemde artık gençliğin mücadelesi düzenin sınırlarını zorlamaya başlamıştı.

1969 Ekim ayında yapılan IV. Kurultay'da FKF yönetimi büyük bir çoğunluğun desteğiyle devrimci kesimin eline geçti. Bu kurultaydan sonra FKF ad ve tüzük değiştirerek Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (TDGF-DEV-GENÇ) adını aldı.

FKF yönetimini Demokratik Halk Devrimi biçiminde kavramlaştırılan fikri benimseyen kesimce ele alınmasıyla birlikte devrimci gençliğin mücadelesi emekçi sınıfların fabrikalarda, tarlalarda, demokratik hak ve özgürlükler için gündeme getirdiği mücadelelerle daha sıkı ilişkiler içine girmesine yolaçtı. Gençlik artık gerçek kurtuluşunun emekçi halkının kurtuluşuna bağlı olduğunu görüyor ve yükselen halk hareketiyle kaynaşmaya, ona doğru devrimci içerik kazandırmaya çalışıyordu.

Bu hem mücadelenin üniversitelerin dar alanında sıkışıp kalmamasını sağlarken hem de devrimci gençlik mücadelesinin güçlenmesini sağladı. Artık DEV-GENÇ adı halkın güven, umut beslediği emperyalizm ve yerli işbirlikçilerini korkutan bir isim haline gelmişti. 4. Kurultaydan sonra DEV-GENÇ'in örgütlediği ve aktif olarak katıldığı eylemlerin bazıları şunlardır:

Dev-Genç'in Eylemleri

Ekim ayında Malatya'da anti-emperyalist miting örgütlendi. Kasım'da Değirmen köyünde toprak işgallerine, Çelik Halat, Hisar Çelik, Ege Sanayii, EAS işçilerinin direnişlerine katılındı. Aralık ayında Ankara'da gecekondu yürüyüşüne, Burdur'da pancar üreticileri yürüyüşüne, memurların sendika ve grev hakkı için başlattıkları yürüyüşe katılındı. Gamak işçi direnişi sırasında işçi Şeref Aygül'ün öldürülmesi olayında İstanbul'da bütün fakültelerde genel boykota gidildi. TÖS boykotu desteklendi; İzmir'de 6. Filo'ya karşı eylem konuldu. Amerikan askerleri karaya çıkartılmadı. Bu gösteriler birçok şehirde yayıldı; yerli malları haftasında sokaklarda Amerikan askerleri dövüldü. İstanbul'da yükselen anti-emperyalist gençlik hareketleri faşistlerin saldırılarının da artmasına yol açıyordu. Mehmet Büyüksevinç'in öldürülmesi ile İTÜ ve YDMMA boykota gitti. Saldırıların devamı birkaç gün sonra Battal Mehetoğlu'nun öldürülmesi İTÜ ve İstanbul Üniversitesi'nde büyük kitle gösterilerine, polisle çatışmalara sebep oldu. İstanbul ve Ankara'da üniversiteler süresiz boykota girdiler. Mart ayında faşistlerle çatışmalar ve anti-emperyalist eylemler devam etti. Ankara'da Amerikan Haberler Merkezi işgal edildi. Faşist gösterileri protesto mitingi yapıldı. İstanbul'da Bağımsızlık Haftası ilan edilip, forumlar ve yürüyüşler yapıldı, birçok çatışmalar oldu. Nisan ayında, Kıbrıs Haftası dolayısıyla emperyalizmin Kıbrıs üzerindeki oyunları anlatıldı. İstanbul'da bazı yabancı şirketler basıldı. 13 Nisan'da Dr. Necdet Güçlü faşistlerce öldürüldü; olay üzerine yürüyüşe geçildi. 15-16 Haziran büyük işçi direnişine Dev-Genç militanları aktif olarak katıldılar. Giresun, Bulancak, Ordu, Fatsa fındık mitingleri, Salihli'de üzüm ve pamuk mitingi gibi köylü hareketlerine Dev-Genç'liler fiili olarak girdiler ve örgütlenmelerinde çalıştılar. Türkiye sathına yayılmış daha pekçok hareketten söz etmek, örnekleri çoğaltmak mümkün...

1970 yılı boyunca halkın mücadelesiyle DEV-GENÇ önderliğindeki devrimci gençliğin kaynaşması artarak sürdü. Devrimci bir sınıf partisinin olmadığı bu dönemde DEV-GENÇ hareketi alışılagelmiş bir gençlik hareketi olmaktan öteye ulaştı. Ülkenin en ücra köşelerinde DEV-GENÇ ismi duyulur oldu. Sosyalist düşünceleri anti-emperyalist bilinci ulaşabildiği her yere taşıdı, sol dendiğinde sosyalizm dendiğinde hemen hatırlanan bir isim haline geldi. Bu dönemde DEV-GENÇ işçi sınıfı mücadelesinin en yüksek boyutlara çıktığı 15-16 Haziran eylemlerine aktif bir biçimde katıldı. Birçok toprak işgal eylemi örgütledi.

70'ler

Yeni Bir Dönem

1970'lere girerken Türkiye siyasal pratiğinde yaşanan hızlı bir yükselişle beraber devrimci çizgi ile diğer bütün reformist-geleneksel solun kesin çizgilerle ayrılması,. geleneksel soldan radikal bir kopuş yaşanmaktaydı.

12 Mart'a gelinen günlerde Türkiye kapitalizmi yeni bir bunalıma sürüklendi. Oligarşi içindeki çıkar çatışmaları ciddi boyutlara ulaşırken, esas olarak kendini ekonomik alanda gösteren bunalımın çözümü yeni dengeleri gerektirmekteydi. Öte yandan özellikle kendiliğindenliğine ve dağınıklığına rağmen anti-emperyalist temelde yükselen muhalefet oligarşi açısından tehlikeli boyutlara ulaşmakta ve yeni dengelerin alacağı biçimler üzerinde etkili olmaktaydı.

Sonuçta "ekonomik gelişmeyi aşan, sosyal uyanışı" durdurmak ve oligarşi içindeki çıkar çatışmalarına tekelci burjuvazi lehine bir "çözüm" getirmek amacıyla 12 Mart darbesi yapıldı. 12 Mart sonrasında demokrasi güçleri baskı ve terörle geriletilmeye çalışılırken birçok ilerici-devrimci örgütlenme dağıtıldı. 12 Mart muhtırasından sonra yayınladığı bildiride "devrimci gençlik her şart altında eskiden beri verdiği amansız anti-emperyalist mücadelesini sürdürmeye kararlı ve hazırdır" diyen DEV-GENÇ "faaliyetten men" edilen ilk örgütler arasındaydı.

12 Martın en karanlık günlerinde hemen hemen bütün toplumsal muhalefet akımları siyasi platformdan çekilirken geride çok kısa bir süre önce oluşum sürecine giren THKP-C ve THKO gibi yapılar kaldı. En koyu baskı ve terör döneminde dahi mücadeleyi devam ettirmeye

% 99 Katılımlı, 6 Ay Süren, ODTÜ Boykotu

MC hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte öğrenciler üzerindeki baskılar giderek yoğunlaşmıştı. Daha sonra 250 öğrenci okuldan atılmak üzere disiplin komitesine verildi. Okula jandarma yerleştirilerek okul bir askeri kışlaya dönüştürüldü. Öğrenciler üzerinde bir baskı aracı olarak eğitim süresi kısaltıldı. 14-15 Nisan 1975 tarihlerinde ODTÜ öğrencileri faşist baskıları protesto etmek için yurt ücretlerini ödememe ve buna destek mahiyetinde iki günlük boykot kararı aldılar. Buna karşılık olarak okul rektörlükçe kapatıldı. Okulun açık kalması gerektiğini, eğitimden yana olduklarını belirten öğrenciler kapatma kararı karşısında 6 ay süren boykot eylemini başlattılar. Boykota % 99, yaklaşık 9000 öğrenci katıldı. Boykot kararının alınmasında ve sürdürülmesinde doğrudan demokrasi hayata geçirilmiştir. Bu noktada 12 Mart öncesi DEV-GENÇ geleneğinden devralınan forumlar önemli işlev görmüştür. Önce en küçük birimler de yaşanan tartışmalarda olgunlaşan karar ve öneriler daha sonra ODTÜ stadyumunda, bütün öğrencilerin katıldığı, her öğrencinin söz ve oy sahibi olduğu toplantılarda çoğunluk kararı haline dönüştürülmüştür. Memleketlerine gitmek zorunda kalan öğrencilerle ilişkiler kopartılmamış ODTÜ-DER'in yayınladığı özel mektuplarla alınan kararlar bildirilmiş, öğrencilerin öneri ve eleştirileri aynı kanallarla toplanmıştır. İstanbul, İzmir, Antalya v.b. şehirlerde "boykot komiteleri" kurulmuş bu şehirlerdeki ODTÜ öğrencileri, öğretim üyeleri, velilerin bir araya geldiği çeşitli etkinlikler düzenlenmiş, seçilen temsilciler aracılığıyla her ay Ankara'da yapılan genel toplantılara çeşitli şehirlerdeki öğrencilerin eğilimlerini aktarma olanağı yaratılmıştır. 6 ay süren boykot sonucunda üniversite yönetimi öğrencilerin taleplerini kabul etmek zorunda kalmıştır. İçinde bir öğrenci temsilciliğinin kurulması ve bunun üniversite yönetiminde kabul edilmesi (ODTÜ-ÖTK) nin de bulunduğu bu taleplerin herbiri özerk demokratik üniversite doğrultusunda atılmış önemli adımlardı.

çalıştılar. Sonuçta sol hareket 12 Mart darbesiyle genel bir yenilgiye uğradı.

70'li yıllar tekelci burjuvazinin 12 Mart döneminde aldığı mesafelere rağmen "eksik" kalan ekonomik-siyasi programını uygulamaya, bu yıllarda meydana gelen gelişmelerle birlikte derinleşen ekonomik krizi aşmaya yönelik kalıcı çözümlerin zeminini hazırlamaya çalıştığı yıllardır.

Bütün bunlar için tekelci burjuvazinin bütün kanat ve grupları stratejik programlarını belirlemişlerdi: "Devlet iktidarı içinde faşist kurumlaşmanın her geçen gün sağlamlaştırılması ve faşist kurumlaşmayı devlet iktidarının bütünü haline getirme" başka bir ifadeyle "yukarıdan aşağıya açık faşizmi gerçekleştirmek"

Bu programın yaşama geçirilmesinde bir iç savaş aracı olarak desteklenen sivil faşist hareket etkin bir güç olurken, iktidar krizinden, katliamlara, ülkenin bir iç savaş ortamına sürüklenmesine uzanan bir dizi araç kullanıldı.

12 Mart Sonrası Gençliğin Konumu

Gençlik ve diğer toplumsal kesimler baskı ve terörle şekillenen 12 Mart döneminden, daha önceki süreçte kazanılmış olan demokratik hak ve özgürlükleri gaspedilmiş, dağınık ve örgütsüz olarak çıktı. Şimdi gençlik hareketi açısından koşullar 12 Mart öncesine göre çok daha kötüydü. Özellikle —zaten gerçek anlamıyla olmayan— üniversite özerkliği büyük ölçüde budanmıştı. Gençliğin devrimci önderleri cezaevine konulmuş bu dönemde çıkarılan gerici dernekler yasası ile tek dernek kurulması zorunluluğu getirilmiş ve dernekler bir avuç faşiste teslim edilmişti. Öğrenci yurtlarında polis-idare-faşist baskısı giderek artmaktaydı. Eğitim enstitülerini faşist yetiştiren kurumlar haline getirme projeleri yaygınlaşmaktaydı. Gençliğin en temel taleplerini gündeme getirmesi bütün bunları göğüslemekten geçmekteydi.

Bunlara ek olarak açık bir baskı ve terör rejiminin kitleler üzerinde bıraktığı yılgınlık ve korku yaygın bir eğilimdi.

Öte yandan devrimci-demokratik güçlerin bu dağınık ve örgütsüz konumuna karşılık faşist hareket 12 Mart rejiminin sağladığı olanaklarla da 12 Mart döneminden örgütlü bir güç olarak çıktı. Faşist terör hareketi 1974'lerden itibaren gençliğe yönelik saldırılara ve öldürme olaylarına başlamıştı.

12 Mart döneminde çıkarılan dernekler yasasının her fakültede tek dernek kurulmasına izin verdiği ve bunların da birkaçı dışında faşistlerin elinde olduğu bu dönemde, üniversite yönetimlerinin keyfi baskıları, faşist çetelerin saldırıları ve çözüm bekleyen akademik - demokratik sorunlar gençliğin örgütlenmesini dayatmaktaydı.

Gençliğin İlk Örgütlenmeleri

İlk devrimci gençlik örgütlenmeleri Ankara'da ADYÖD (Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği) İstanbul'da İYÖKD (İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği) (1973) çevresinde ortaya çıktı.

ADYÖD ve İYÖKD dönemin koşulları nedeniyle yukarıdan aşağıya bir biçimde örgütlenmişler ve henüz tam anlamıyla kitlelere ulaşamamışlardı. Bazı yönetim zaaflar nedeniyle de gençlik içindeki bütün eğilimleri temsil edememekteydiler. Bütün bu eksik ve zaaflara karşın İstanbul gençliğinin merkezi kitle örgütü olarak gördüler, bu derneklerde örgütlenmeye çalıştılar. Örneğin yönetiminde yer almamalarına karşın ADYÖD içinde ve gençliğin mücadelesini tutarlı bir program etrafında yürütemeyeceklerine inandıkları dernekyönetimine karşı tabanda gelişen bir muhalefet yürüttüler. En geniş öğrenci kitlelerinin katıldığı forumlar yapılarak dernek yönetiminin genişletilmesi kararı alındı. Bu forumlarda seçilen delegelerin yaptığı üst forumlarda seçtiği üyeler dernek yönetiminde yer aldı. Bunun sonucunda geniş öğrenci kesimlerinin seçtiği devrimci gençler, bazı farklı görüşlere sahip gençlerle birlikte ADYÖD yönetiminde yer aldılar.

Bu süreçte devrimci gençliğin ve bu derneklerin etkinlikleri, geniş öğrenci kitlesiyle ilişkilerin kurulması, okullarda örgütlenme çabalarının yaygınlaştırılması, bunların merkezi bir yapı etrafında toparlanması, akademik-demokratik sorunların işlenmesi yönünde olmuştur.

Öte yandan gerici-faşist çevrelerin başlangıçta okul ve yurtlara yönelik olarak artan saldırılarına karşı oluşan tepkiler kitlesel bir güç olma temelinde örgütlenmeye çalışılmıştır. Mayıs 74'te okul ve yurtlara yönelik saldırıları protesto etmek amacıyla ilan edilen 3 günlük boykot 12 Mart sonrasının ilk boykotlarından biriydi.

Gene bu süreçte gençliğe antiemperyalist yönde mesajlar verilmeye çalışılmış, bu temelde çeşitli eylem ve etkinliklerde bulunulmuştur. 1974 Nisan ayında NATO'nun kuruluş yıldönümünde yürütülen anti-emperyalist kampanya, Kasım ayında ABD Dışişleri Bakanı H. Kissinger'in Türkiye'yi ziyareti nedeniyle tüm yurtta yapılan 68 bin öğrencinin katıldığı boykot ve yürüyüşler bunun örneklerindendir.

Gelişmelerden rahatsız olan egemen sınıflar ADYÖD ve İYÖKD üzerinde her türlü baskıyı uygulamaktaydı. Sonuçta ADYÖD ve İYÖKD uzun ömürlü olamadılar. Faşistlerin Ankara DTCF'ne saldırıları nedeniyle öğrenciler dernek binasına sığındı. Dernek binası polis tarafından basılarak öğrenciler gözaltına alındı. Bu olay gerekçe gösterilerek ADYÖD Aralık 1974'te sıkıyönetim tarafından faaliyetten men edildi.

İYÖKD de benzer bir durumla karşılaştı. Dernek yöneticileri gizli örgüt kurdukları gerekçesiyle tutuklandı. İYÖKD üyesi devrimci gençlerin çıkardığı "İleri" dergisi çeşitli baskılara maruz kaldı.

ADYÖD'ün kapatılması ile Ankara gençliğinin mücadelesinde önemli bir boşluk oluştu. Üniversitelerde ve Ankara çapında örgütsüzlüğün aşılması bir zorunluluk olarak kendini dayatmaktaydı. Bu doğrultuda atılan ilk adım ODTÜ-DER (Şubat 1975) oldu. ODTÜ-DER aynı zamanda yeni dönemde üniversite çapında kurulan ilk dernekti.

Yeni Örgütlenmeler

ODTÜ-DER öğrencilerin geniş katılımıyla oluştu. Aşağıdan yukarıya en geniş katılımıyla yapılan seçimler dernek yönetimine öğrencileri temsil yetkisini kazandırırken, yönetimi de kitlelerin denetimine tabi kılmaktaydı. ODTÜ-DER 5000 ODTÜ öğrencisini saflarında toplayarak bu üniversite öğrencilerinin merkezi kitle örgütü niteliğini kazandı.

Devrimci gençlik ADYÖD'ün kapatılmasından doğan boşluğu doldurmak amacıyla yeni bir derneğin kurulması çalışmalarına başladı. Yeni derneğin ADYÖD'ün yukarıdan-aşağıya kurulmasından kaynaklanan zaafları aşan, en geniş öğrenci kitlelerini kapsayan bir yapı olması perspektifiyle hareket edildi. Bu doğrultudaki çalışmalar en küçük birimlere varıncaya değin Ankara'daki bütün fakülte ve yüksek okullarda yürütüldü. Bütün okullarda en geniş öğrenci kitlesinin katıldığı forumlar düzenlendi. Gençliğin mücadelesi ve sorunları üzerine geniş tartışmaların yaşandığı toplantılar yapıldı. Buralardan seçilen delegelerin düzenlediği üst forumlarda kurulacak olan derneğin kuruluş ilkeleri ve gençliğin mücadele programı oluşturuldu. Kurucular heyeti seçildi. Bu heyetin gençliğin mücadelesinin en küçük birimlere yayılabilmesi ve eylem birliğinin sağlanabilmesi için her üniversiteden temsilci içermesine özen gösterildi. Sonuçta AYÖD (Mart 1975) kuruldu.

Devrimci Gençliğin AYÖD'ün kuruluşunda uygulamaya çalıştığı bu çalışma tarzı devrimcilerin demokrasi anlayışını sergilemekteydi.

Bu anlayış sadece kuruluş dönemiyle sınırlı kalmadı. AYÖD yönetiminin aldığı her karar gençlik içinde en küçük birimlere varıncaya değin tartışıldı. Hemen hemen tüm karar alma ve uygulama süreçlerine kitlelerin aktif katılımı sağlanmaya çalışıldı. Alınan kararların uygulanmasını sağlama, eylem disiplini koruma noktasında merkeziyetçilik devreye girdi.

AYÖD'ün gençlik içinde güçlenmesinin ve anti-faşist mücadeleyi tutarlı bir çizgide yürütebilmesinin önemli etkenlerinden biri sahip olduğu bu Demokratik-merkeziyetçi yapı idi. "Eylemde disiplin, mücadelede birlik" bu dönemde AYÖD'ü tanımlayan en özlü şiarlardan biridir.

1976 yılında İstanbul'da da benzer bir süreç yaşandı. İYÖKD yöneticilerinin tutuklanmasından sonra, derneğin kapatılmasının gündeme gelmesi ve yukarıdan aşağıya oluşumdan kaynaklanan zaafların aşılamaması nedeniyle devrimci gençlik yeni bir dernek kurulması çalışmalarına başladı.

Bir yandan geniş öğrenci kitlelerinin çalışmalara katılımı sağlanırken diğer yandan o güne değin ayrı olarak kurulmuş gençlik örgütlerine çağrı yapılarak gençliğin tek merkezi kitle örgütünün yaratılmasının gerekliliği vurgulandı. Bu örgütlenmelerin bir kısmı kendilerinin merkezi kitle örgütü olduğunu ileri sürerek çalışmalara katılmazken bir kısmı yeni derneğin kurulması çalışmalarına katıldı. 1976 yaz aylarında aşağıdan yukarıya yürütülen bir çalışmayla İYÖD (İstanbul Yükseköğrenim Derneği) kuruldu.

Sol içinde farklı anlayışların ortaya çıkmaya, netleşmeye başladığı, dolaylı-dolaysız gençliğe de yansıdığı bu dönemde AYÖD ve İYÖD gençliğin eylem birliğini sağlamaya çalıştılar.

Bu dönemde gençlik mücadelesi açısından önemli gelişmelerden birisi de Devrimci Gençlik Dergisinin çıkartılmaya başlanmasıdır. 1975 Kasım'ından itibaren çıkartılan Devrimci Gençlik Dergisi "anti-emperyalist ve anti-faşist bir eylem programı etrafında gençliğin devrimci birliğini sağlamaya..." hizmet etmiştir.

12 Mart'tan sonra yapılan ilk seçimde hükümet olan CHP-MSP koalisyonu ekonomik-siyasi hiç bir sorunu çözememişti. 1974 dünya petrol krizinin etkileriyle de derinleşen ekonomik krizin, egemen sınıflar arasındaki çıkar çatışmalarının, siyasi bunalımın geçici bir çözümü olarak sağcı partilerden oluşan MC (Milliyetçi Cephe) hükümeti gündeme geldi.

Birleştirici öge olarak "komünizm tehlikesini" yaygın bir biçimde kullanan MC hükümeti ayakta kalabilmek için ülkede bir sertlik-cepheleşme ortamı yarattı. Artık ülkede faşist saldırı ve cinayetler günlük olaylar haline gelmişti.

75 sonrası

İlan Edilmemiş Savaş

Kökü eskilere dayanan "eğitimin özellikle eğitim enstitülerinin faşistleştirilmesi programı" uygulanmaya başlandı. Özellikle üniversite gençliğine yönelik tek taraflı faşist saldırılar artmaya başladı. Birçok okul faşist işgal altında diğer okullar da faşistlerin işgaline bırakılmak istenmekteydi. İşte 1975 yılından örnekler: Hemen hemen tüm Eğitim Enstitüleri, Ankara ETYÖO, GEE, İ.Ü. Merkez BİNA Şişli SBYO, Ankara Ziraat Fakültesi, Veterinerlik Fak., Ankara DTCF faşist işgal altındadır. Ayrıca İTÜ de iki kez, Ha-

Dev-Genç Bir Demokrasi Okuluydu

DEV-GENÇ'in en geniş kitleler tarafından sahiplenilmesinin bir kitle hareketi olabilmesinin kaynaklarından biri de demokratik bir işleyişi, doğrudan demokrasiyi hayata geçirmesiydi. Dernek toplantıları, dernek yönetiminin oluşması, kongreler ve konferans-panellerde devrimci ahlak ve olgunluk içinde yaşanan canlı tartışmalar, düşünen, sorgulayan, düşüncelerine ve kendine güvenen insanların yetiştiği birer eğitim alanlarıydı. Bu noktada forumlar özgün bir konuma sahipti. Forumlar, kişiler ve çeşitli grupların yapılan tartışmalarda eşit koşullarda söz hakkına sahip olduğu, en geniş öğrenci kitlelerin kendilerini ilgilendiren konularda karar alma sürecine etkin bir biçimde katılımının gerçekleştiği organlardı. Hemen hemen bütün kitlesel eylem, boykot kararları forumlarda alınmış ve merkeziyetçi bir anlayışla pratiğe geçirilmişti.

Can Güvenliği Olmadığını Danıştay da Kabul Ediyor

Eğitimin faşistleştirilmesi doğrultusundaki uygulamalar ve özellikle eğitim enstitülerinde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde tamamlanan faşist kadrolaşma eliyle yukarıdan aşağıya örgütlenen faşist işgallere karşı mücadele uzun süre öğrenci gençlik hareketinin gündemini belirlemiştir. Okullar bir yandan faşistlerce işgal edilerek öğrenciler okula alınmamakta, MC'nin atadığı okul yönetimleri de derslerine devam edemeyen ilerici-devrimci öğrencileri okuldan atmaktadır. Bunun üzerine bu okullarda okuyamayan binlerce öğrenci aktif mücadelenin yanısıra okuma haklarını elde edebilmek için çeşitli yasal yolları denemişlerdir. Türkiye'nin birçok ilinde faşist işgal nedeniyle okula gidemeyip okuldan atılan öğrenciler Danıştay'a dava açtılar. Danıştay "can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü" bulunmadığı gerekçesiyle atılmalarla ilgili olarak "yürütmeyi durdurma" kararları aldı. Fakat işgallerin sürdürülmesinde kararlı olan MC Danıştay kararlarını uygulamadı.

Bugün devrimci gençliğin 12 Eylül öncesindeki mücadelesini, Danıştayın bile kabul ettiği "can güvenliği" sorunu dolayısıyla "faşist saldırı ve cinayetleri" gözönüne almadan kavrayabilmek olanaksızdır.

cettepe Ünv. de bir kez işgal girişimine maruz kaldı.

1976 yılının sonlarına gelirken "gazetelere geçen yaralama ve ölümle biten önemli saldırıların toplam sayısı 347'dir. Bunlardan 253 tanesi, işçilere, öğretmenlere, memurlara, CHP'lilere yönelik olmuştur. Bu saldırılarda 37 yurtseveri öldürmüşler 979'unu yaralamışlardır. Öğrencilere yaptıkları saldırının sayısı 192'dir. Bu sırada 36 yurtsever-öğrenciyi öldürmüşler, 914 tanesini yaralamışlardır."

Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin kalınadığı, can güvenliğinin temel toplumsal taleplerden biri haline geldiği bu dönemde devrimci gençliğin gündemini uzun süre; eğitimin-eğitim enstitülerinin faşistleştirilmesine karşı mücadele, faşist işgallerin kırılması oluşturdu. En temel akademik-demokratik taleplerin gündeme getirilmesi faşizme ve faşist çetelere karşı mücadele etmekten geçmekteydi.

Öte yandan artan saldırı ve baskılar yılgınlığa, yılgınlık reformist-pasifist eğilimlere kaynaklık etmekteydi. Reformist-pasifist eğilimler "okullara gitmeme, faşistlerle polisi karşı karşıya getirme" v.b. bir anlamda faşist saldırganlara boyun eğmeyi getiren ve yaşanan gerçekliği kavramayan öneriler getirmekte, gençlik içinde tartışmaya çalışmaktaydı.

Bu koşullarda Devrimci gençlik ise faşist saldırılara karşı kitlesel bir direniş oluşturmaya, belirli bir program etrafında gençliğin devrimci eylem birliğini sağlamaya, eylemlerini geniş halk kesimlerinin kendiliğinden gelişen eylemleri ile birleştirmeye onun en ön saflarında yer almaya, yükselen anti-faşist mücadeleyi ülke çapında bir politikaya tabi kılmaya çalışmıştır. Sol içinde aynı soydan gelen pek çok grubun ortaya çıkmaya başladığı anlamsız bölünmelerin, yaşandığı, kimilerinin birbirlerine "sosyal faşist - Maocu bozkurt" diyerek tavır aldığı, faşistlere yönelmesi gereken mücadele biçimlerini birbirlerine karşı uyguladıkları bir ortamda faşizme ve faşist saldırılara karşı halk kesimlerinin ortak ve etkin mücadele çizgisini oluşturmaya çalışmıştır.

Böylesi bir perspektifle hareket eden AYÖD, İYÖD ve çeşitli birim dernekleri "öğrenim özgürlüğü-can güvenliği", "faşist işgalleri kırmak için ileri" şiarını atarak, aktif bir mücadele çizgisi izleyerek en geniş öğrenci kitleleri ile bağ kurup daha da güçlendiler. Süreç içinde işgallerin kırılmasında önemli mesafeler alınmıstır.

"Semih Erbek'e Kan Verebilmek İçin"

Bu yıllarda, ODTU eğitimin sürdürülebildiği nadir kurumlardan biriydi. Hemen hemen ülkede hiçbir okulda düzenli eğitim sürmezken ODTÜ'de eğitimin sürmesi gerici-faşist çevreleri rahatsız etmekteydi. Faşistlerin etkin olamadığı ODTÜ diğer okullarda eğitimin sürmemesinin, can güvenliğinin ortadan kalkmasının sebebinin faşistler olduğunu gözler önüne sermekteydi. Ayrıca ODTÜ öğrencilerinin 1960'lardan bu yana devrimci gençlik hareketinin aktif bir parçası olması, direnişler sonunda bir takım akademik-demokratik haklar kazanılması, öğrenci-öğretim üyesi ve öğrenciler arasında geleneksel ilişkilerin yıkılıp demokratik ilişkilerin kurulmaya başlanması da gerici çevreleri rahatsız etmekteydi. ODTÜ örneği boğulmaya çalışıldı Bu yönde iktidar ve iktidar destekli faşist güçlerden çeşitli saldırılar geldi. ODTÜ durakları basıldı, otobüslere saldırıldı. Okula işçi kılığında faşistler yerleştirilmeye çalışıldı, toplantılar-forumlar bombalandı, öğretim üyelerine saldırıldı. Bu saldırılardan birinde yaralanan ODTÜ öğrencisi Semih Erbek, ODTÜ öğrencilerinin gösterdikleri olağanüstü dayanışma ve fedakarlığa rağmen kurtarılamayarak öldü. Binlerce ODTÜ öğrencisi, Semih Erbek'e kan verebilmek için sabahlara kadar hastane kapısında nöbet bekledi.

Bu olaydan sonra ODTÜ-ÖTK öğrenci üyelik formlarına öğrencilerin kan gruplarını tespit etmek için bir madde daha eklendi. Eğer bir ülkede herhangi bir öğrenci kuruluşu saldırı girişimlerine karşı öğrencilerin kan gruplarını belirlemeye gereksinim duyuyorsa, o ülkede can güvenliğinden-öğrenim özgürlüğünden söz edilemeyeceği açıktır. Bu gün geçmişteki devrimci gençlik mücadelesini eleştirenlerin, "gençlik politikaya karıştı", "akademik sorunlarla uğraşılmadı"diyenlerin bu açık gerçekliği görmezden gelmeleri onların niyetlerini ortaya koymaktadır.

1976 yılında gençlik hareketinde, yaşanan önemli bir olay gençliğin devrimci eylem birliğini sağlamak için ülke çapında bir federasyonlaşmaya gidilmesi, DGDF'nin kurulmasıdır. Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu-DEV-GENÇ Ağustos ayında AYÖD-İYÖD-EYÖD'ün (Erzurum Yüksek Öğrenci Derneği) biraraya gelmesiyle kuruldu. DGDF süreç içinde 70 üye derneği kapsayacaktır.

1977 yılından itibaren Türkiye çapında kitle katliamına yönelik saldırılar başladı. Topluca okula girip-çıkmak zorunda kalan öğrencilere, yürüyüşlere, toplantılara yapılan saldırılarda onlarca yurtsever öğrenci katledildi. Kahvehaneler tarandı, grevlere saldırıldı, fabrikalar işgal edilmeye çalışıldı. Faşist terör hareketi bütün bir toplumu teslim almaya, demokratik muhalefeti bastırmaya yöneldi. Faşist MC hükümetleri döneminde ortaya çıkan bir içsavaş tablosuydu. Böyle bir ortamın yaratılması ve sürdürülmesi egemen sınıflar için gerekliydi. Bu doğrultuda 1 Mayıs 1977, 16 Mart 1978 İ.Ü. katliamı, 1979 Maraş, Sivas, Çorum, vb. katliamları, katliam girişimleri gündeme getirilecekti.

Gene 1977 yılından itibaren faşist saldırılar aydın kesime, bilim adamlarına da yönelmiştir. Bedrettin Cömert, C. Orhan Tütengil, Ümit Doğanay, Doğan Öz, Ümit Kaftancıoğlu, Orhan Yavuz faşist saldırganların kurbanı oldular. Gene pek çok demokrat aydın, bilim adamı saldırılar sonucu ölümle karşı karşıya gelmiştir.

Bu ortamda devrimciler en geniş halk kesimlerini örgütlemeye; kitlesel bir savunma çizgisi oluşturmaya; demokratik muhalefeti bastırmaya yönelik girişimleri boşa çıkarmaya çalıştı.

Özerk Demokratik Üniversite Mücadelesi

Ülkede faşist-antifaşist yönde bir cepheleşmenin yaşandığı, gençliğin önündeki can alıcı sorunun öğrenim özgürlüğü-can güvenliği olduğu, okulların faşist işgal altında bulunduğu, ilerici- devrimci öğrencilerin okullarına gidemediği hergün yurtsever gençliğe yönelik saldırıların cinayetlerin yaşandığı bu dönemde devrimci gençliğin mücadelesini tanımlayan olgulardan biri de yürüttüğü özerk-demokratik üniversite mücadelesidir. Özellikle faşistlerin etkinliğinin az olduğu ya da kırılabildiği üniversitelerde özerk-demokratik üniversite doğrultusunda adımlar atılması daha fazla olanağa sahip olmuştur. (Buradan faşistlerin etkin olduğu ve bunlara karşı mücadelenin ön plana çıktığı okullarda özerk demokratik üniversite mücadelesi verilmediği sonucu çıkmaz).

Yüksek öğrenim gençliği, üniversite sınav sistemindeki eşitsizliği vurgulayarak "herkese yüksek öğrenim hakkının" sağlanmasını savunmuştur. Bu konuda kamuoyunu duyarlı hale getirmeye yönelik çalışmalar yapmıştır. Öğrencilerin okul yönetimlerinde söz sahibi olması, etkin bir biçimde Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda temsil edilmesi vb. talepler gündeme getirilmiş bu konuda kimi okullarda AYÖD, DEV-GENÇ önderliğinde belli mesafeler alınmıştır. Kuşkusuz bunların en önemlisi ODTÜ-ÖTK (Öğrenci Temsilcileri Konseyi) deneyimidir.

ODTÜ-ÖTK, ODTÜ öğrencilerinin 6 ay süren boykotundan sonra okul yönetimine kabul ettirilen bir öğrenci temsilciliğinin oluşturulması ve üniversite yönetimine katılmasını sağlamak için kuruldu. Yapılan seçimlerde ODTÜ öğrencileri ODTÜ-DER yönetimini ODTÜ-ÖTK-YK'na getirdi. Artık ODTÜ öğrencilerinin merkezi örgütü ÖTK idi. Temsilci seçimlerine % 95'e varan katılım sağlanmaktaydı. ÖTK kurulduktan hemen sonra tüzük çalışmalarını başlattı. Tüzük en küçük birimlerden (anfi, sınıf) yayılarak genişleyen tartışmalardan sonra biraraya gelen öğrenci temsilcilerinin çalışmalarıyla hazırlanarak Akademik Konseye sunuldu. Tüzük öğrencilerin yönetime katılmasını, demokratik denetim mekanizmalarını sağlayacak organların oluşturulması perspektifiyle hazırlandı. Tüzük, Akademik Konseyin kimi noktalarda yaptığı değişikliklerle onaylandı. Bazı noktalarda getirilen kısıtlamalara rağmen tüzük demokratik bir içeriğe sahipti. Tüzüğe göre öğrencilerle ilgili bütün komisyon ve kurullara (disiplin kurulu, yurtlar komitesi, burs ve akademik komiteler v.b.) ÖTK'ca atanacak öğrenci temsilcisi söz ve oy hakkıyla, bütün bölüm kurullarına ÖTK'ce atanacak öğrenci temsilcisi söz ve oy hakkıyla, üniversite Konseyine ÖTK-YK üyesi bir öğrenci söz hakkıyla katılıyordu. Ayrıca ÖTK'nın öğrencilerden toplanacak parayla oluşturacağı "bütçe" şartlı olarak kabul edildi.

ÖTK tarafından, antidemokratik uygulamaların kaynağı olan ODTÜ Özel Kuruluş Yasasının ve Mütevelli Heyetin kaldırılması için "alternatif yasa" oluşturulması çalışmaları yürütüldü.

Rektör seçiminde öğrenci, öğretim üyesi ve işçilerin belirleyici olmasını savundu. Bu konuda yasal olmasa da fiili bir hak kazanıldı. Rektör Ilgaz Alyanak bütün ODTÜ mensuplarınca benimsenerek rektörlüğe getirildi.

Çeşitli sosyal-kültürel etkinlikler ÖTK önderliğinde gerçekleştirildi. Sanat Kültür Topluluğu (SKT) tarafından düzenlenen "Sanat Şenliği" uluslararası katılımın gerçekleştiği, Türkiye'de en büyük ikinci sanat festivali haline geldi. ODTÜ öğrencilerinin sanat-kültür faaliyetlerini gecekondu semtlerine, grevlere taşıdı.

ODTÜ-ÖTK bu dönemde ODTÜ öğrencilerine çeşitli faaliyetler içinde kendi kendini yönetme-önderlik etme yetenekleri kazandırmaya, mevcut üniversite sistemi içinde burjuva ideolojisine eleştirel bakmasını sağlamaya çalışmıştır.

Kuşkusuz egemen sınıflar ODTÜ'deki bu durumdan rahatsız olmaktaydı. 1977 yılından itibaren ODTÜ ve ODTÜ öğrencilerine yönelik saldırılar başladı. Rektörlüğe faşist biri atandı. Öğrencilerin seçim yapmak istemleri ve yeni rektörü kabul etmemeleri üerine okul kapatıldı. Öğrencilerle birlikte 636 öğretim üyesi bu tutuma karşı çıktı, rektörün istifasını istediler. Bu arada okula işçi kılığında yüzlerce faşist yerleştirildi. ODTÜ'nün faşistleştirilmesi kampanyasına güvenlik kuvvetleri de katıldı. ODTÜ-ÖTK YK üyesi Ertuğrul Karakaya nizamiye girişinde arkasından vuruldu. Faşist rektörün atandığı günden itibaren 5 öğrenci, 1 işçi öldürüldü, yüzlerce öğrenci yaralandı. Yurtlar boşaltıldı. Toplantılara saldırılarak katliamlar yaratılmak istendi. O dönemde U.Mumcu Cumhuriyet gazetesinde şunları yazdı:

"ODTÜ'nün önceki gün yaşadığı olay ancak Orta-Doğu'da Arap-İsrail savaşında yaşanacak türden bir vahşet örneğidir. Rektörlük binasına mevzilenmiş işçi kılıklı "sağcı teröristler" önce bombalarla sonra yaylım ateşiyle öğrencilerin üzerine saldırmışlar, daha sonra da üniversitede görevli, Jandarma Birliği'nin gözleri önünde ellerini kollarını sallayarak olay yerinden uzaklaşmışlardır. Bu gibi sahneler ancak bir savaşta ya da bilemedin bir iç savaşta yaşanır.. Çoktandır üniversitelerimizde "savaş taktikleri" yürürlüktedir. Fakülte ve yüksek okullar cephe partilerinden güç ve destek alan bir "terörist örgüt" tarafından işgal edilmekte, büyük kentlerdeki üniversite merkezleri, bir işgal planı uyarınca, bölünüp paylaşılmaktadır. 4.12.1977"

Fakat 9 aylık direniş sonucunda kazanan ODTÜ öğrencileri oldu. Faşist rektör istifa etmek zorunda kaldı. Faşist güçler okulu işgal edemedi. Faşistler bir daha okula gelemediler. ODTÜ ancak 12 Eylül 1980'den sonra "işgal" edilebilecektir.

SÜRECEK

Basına Saldırılar

Ülkemizde yıllardır kitaplar, dergiler toplatılır, yasaklanır, yazıişleri müdürleri, yazarlar, yayıncılar gözaltına alınır, tutuklanırlar. Ve öyle cezalar verilir ki bunları ancak bin yıllarla ifade etmek mümkün olabilir. Bütün bu toplatmalar yargılamalar, cezalar, basın özgürlüğü, düşünce üretme ve yayma özgürlüğü adına yapılır. Çünkü ülkemizde "demokrasi" vardır. Demokrasilerde çareler tükenmez, kitapları, dergileri toplarsın yazarları cezaevlerine atarsın böylelikle "demokrasiyi" kurtarırsın.

Son günlerde bu kurtarma çabaları yeni bir boyut kazandı. 1980'den beri her türlü araç gereçle savunmasız olarak suçlanan, işkencelerden geçirilen insanlar; yıllar süren yargılamalarının son aşamasında seslerini duyurabilmenin doğruyu anlatabilmenin en azından "savunma" hakkını kullanabilmenin bir aracı olan toplu savunmalarını yayınlamak istediler. Ancak bu istek bile egemenler tarafından "demokrasi"ye aykırı bulundu. Örneğin; Ankara Devrimci Yol davası savunmalarından derlenen "12 Eylül ve sonrası - Devrimci Yol Savunması" adlı kitaba matbaada ciltlenmemiş halde iken el konuldu. Matbaa sahibi, yayınevi sahibi ve derleyen O. Tayfun Mater gözaltına alındı. Daha sonra ise O. Tayfun Mater tutuklanarak Ankara Merkez Cezaevine gönderildi. Yine TİKB davası savunmalarından Avukat İbrahim Açan tarafından derlenen ve Yurt Kitap ve Yayın tarafından bastırılan "Yargılayan Savunma" adlı kitap toplattırılarak, Avukat İbrahim Açan tutuklandı. Yine Yurt-Kitap Yayın'dan çıkan Yürekleri Şafakta Kıvılcımlar (Nihat Behram) İşkencede Ölümün Güncesi (Nihat Behram) Amaç Yayıncılık'tan çıkan SBKP 19. Konferans Belgeleri ve Haziran Yayınevi tarafından çıkartılan Bir Direniş OdağıMetris adlı kitaplara da toplatılan kitaplar kervanına katılmak kaldı. Hürriyet Gazetesinde çıkan bir haberde "Ocak ayı içinde süren basın davalarının sayısının 500'ü aştığı, cezaevlerinde bulunan 23 yazıişleri müdürüne istenen toplam hapis cezası miktarının 2555 yılı geçtiği belirtildi.

Kitaplara, dergilere, yazarlara, bir bütün olarak basına yönelik bu saldırıları kınıyor bütün demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz...

Basına yönelik saldırılara ilişkin olarak yaptığımız görüşmeleri sizlere aktarıyoruz.

Gazeteci-Yazar İlhan Selçuk ile yapılan görüşme

Sistemli olarak süregelen son aylarda yoğunlaşan kitap ve dergi toplatmaları, baskılar ve tutuklamalar konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Son aylarda yayım hayatında gün geçtikçe ağırlaşan baskıların varlığı bir gerçektir. Bunun tek tek dökümünü yapmaya gerek yok. Bu baskıları siyasal ve ekonomik olarak ikiye ayırabiliriz. Ekonomik baskıyı ikiye ayırabiliriz. Bir yandan çok tirajli gazetelere yönelik olanlar... Bunlar basında tekelleşmeyi hızlandırmak için yapılıyor. Kağıt fiyatlarının devlet tekeliyle olağanüstü artışları birçok gazetenin eldeğiştirmesine yol açtı. Gayrımilli sermaye Babıali'de etkinlik kazandı. Öte yandan ilerici, sosyalist, devrimci dergilerin üstüste toplatılmaları bu yayınlar üzerine mali ve maddi bir baskı oluşturuyor. Siyasal baskılara gelince; yasalardaki yasakların yanısıra, siyasal iktidar çeşitli bürokratik eylemlerle yayın hayatında ağırlığını duyurmaktadır. Çeşitli kitapların toplatılması, üstüste davaların açılması, yazarların ve yayıncıların gözaltına alınmaları adli olmaktan çok siyasal bir nitelik taşımaktadır. Özetle; basın-yayın hayatı anti-demokratik ve ağır baskılar altındadır.

Basına yönelik bu baskılara karşı neler yapılmalıdır?

Basın-yayın dünyasında özgürlük savaşı ve baskılara karşı direniş, demokratik savaşımın en önemli bir kesimini oluşturur. Yazar olarak ya da yurttaş olarak herkes görevini üstlenmelidir. Eğer basın hayatı siyasal iktidarın baskısı altında işlevini yerine getiremezse; o zaman haberleşmedeki engeller ve iletişimsizlik yüzünden toplum sağırlaşır, hiç bir yurttaşın hakkını korumak olanağı kalmaz. Basın-yayın sorunu bütün toplumun sorunudur.

Simge Yayınevi Sahibi Orhan Örücü ile yapılan görüşme

Sayın Orhan Örücü son günlerde iyice yoğunlaşan kitap ve dergi toplatmaları neye yöneliktir? Sahibi olduğunuz Simge yayınevinin daha ilk kitabı matbaadan forma halinde iken toplatıldı. Neler diyeceksiniz?

Devrimci-Yol Davası Savunmaları ilk yayınımız olacaktı. 8 yıldır tek yanlı olarak suçlanan bu insanlara, 8 yıl sonra söz hakkı, savunma yapma olanağı tanındı. Biz de tek yanlı olarak suçlanan bu insanların savunmalarını kitlelere, halka duyurmak, sunmak istedik. Fakat olmadı, seslerini kitlelere duyurmak çok görüldü bu insanlara.

Ortada henüz kitap yokken (sadece emniyete ve gerekli diğer yerlere verilmek üzere ciltlenmiş 10-15 kitap var), formalar halindeyken matbaadan toplandı kitabımız. Emniyete verildikten 2 saat sonra toplatma kararı veriyor DGM savcısı. Nasıl bir incelemedir ki 2 saat içinde karar verilebiliyor? İlginç bir gelişme. Toplatma kararı önceden düşünülmüş gibi geliyor insana. Olay tamamen Devrimci Yol Savunması olmasından kaynaklanıyor. Yani nereden çıkarsa çıksın bu savunmalar toplatılacaktı diye düşünüyorum.

Genelde kitap-dergi toplatma olayını baktığımızda ise tamamen antidemokratik bir uygulama olduğunu görüyoruz. Demokratikleşme evrelerinden bahsedildiği, AET'nin amaçlandığı bir ortamda kitapevlerinden matbaaya doğruda artıyor baskılar. Yakında dizgiden toplamaya başlarlar.

Uygulamanın baskı unsuru olarak kullanıldığı kesin. Bizlere yönelik olarak maddi yanı da var uygulamanın. Ancak asıl önemlisi, bu halka yönelik bir baskıdır. Halkın haber almasını, bilgilenmesini bilinçlenmesini önlemeye yönelik bir baskı. Toplatılan bir kitap yayınevine 10 milyon zarar ettirir. Bunu göze alan olur, almayan olur. Ancak asıl olan okuyucuya oluyor. Okuyucu belli kaynaklara mahkum ediliyor. Bilgilenmesi, bilinçlenmesi, gelişmesi engelleniyor. Baskılarda buna yonelik zaten.

Peki ne yapılabilir veya ne yapılmalı Sayın Örücü? Örneğin yargı yolu bir çare midir?

Yargıda bazan aklamalar olabiliyor, yani kitap temize çıkabiliyor, ama ne kadar sonra. O yüzden yargı pek çare değil. Yayınevleri açısından da bu uygulamalaruygulayıcılar ve yasalar olduktan sonra yapılacak çok şey yok. Göze alan yılmaz, devam eder.

Asıl önemli olan okuyucunun duyarlılık göstermesi, sahip çıkması.

İnsan Hakları Derneği Başkanı Emil Galip Sandalcı ile görüşme:

Sistemli olarak süregelen, son aylarda yoğunlaşan kitap ve dergi toplatmaları, baskılar ve tutuklamalar konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Son zamanlarda kitap toplama olayları ve dergiler üzerine yapılan baskılar bütünün bir parçası aslında. Genelinde demokrasi anlayışı, insan hak ve özgürlüklerine saygı ve bakış, bir tür çifte standart uygulaması içerisindedir. Kağıt üzerinde anayasadan başlayarak, uluslararası düzeyde önümüze gelen hak ve özgürlüklere ilişkin her çeşit sözleşme, belge ve benzerlerini imzalayarak insan hak ve özgürlüklerinin yanında olduğumuzu devlet olarak, iktidar olarak belirleriz. Ancak bu hak ve özgürlüklerin yaşama geçirilmesinde, uygulanmasında hiçte iyi niyetli ve dürüst davranmayız. Ülkemiz maalesef her çeşit insan hak ve özgürlüklerinin utanılacak düzeyde ihlal edildiği bir ülkedir. Vatandaşlarına yönetim gücüyle bok yedirilen bir ülkede, dergilerin yasaklanması, kitapların toplatılması, yazar, yayıncı ve yayın yöneticilerinin tutuklanması, b askı altına alınması hiç de şaşırtıcı değildir.

Avukat Yücel Sayman ile yapılan görüşme

Sistemli olarak süregelen, son aylarda yoğunlaşan kitap ve dergi toplatmaları baskılar ve tutuklamalar konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye'de son on yıldır bilinçli ve kararlı bir şekilde işçi, köylü, öğrenci, memur, öğretmen....halk kitlelerini siyasetten uzaklaştırma politikası izlenmektedir. Bu politikanın kaçınılmaz sonucu özgürlüklerin hukuki ve fiili sınırlamalar, yasaklar yumağına dönüşmesidir. Yasaklar ve "yasakların kullanımı" özgürlüklerin sahibi olan kitlelerin her türlü güvenceden yoksun olduğu ortamda bir de denetim dışı "keyfiliğe" bırakılmışsa, siyasi iktidarın politikaları her yönden halkın çıkarlarıyla çatışıyor demektir. Muhalefet odaklarının oluşumu 12 Eylül rejiminin özüyle bağdaşmıyor demektir. Halkı düşündürme, sorunlarına sahip çıkarak çözüm arama, siyaset alanına çekme sonucunu doğuracak basın-yayın faaliyetlerine yönelik baskıların bu bağlamda yadırganmaması gerekir.

Bunlara karşı neler yapabiliriz. Siz İHD olarak neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Yapılacak olan şey gerek İHD gerekse benzer kuruluşların temel görevi kamuoyunu bilgilendirmektir. Türkiye'deki hak ve özgürlük ihlallerini izleyen ve yardımcı olan pek çok yurtdışı kuruluş vardır. Ama bunlar biryerde nihayet bir destek ve katkıdan öteye gidemez. Her çeşit hak ve özgürlük kavgasının başarılması bizim halkımızın bilinçlenmesine ve bu ölçüde gösterecekleri uğraşıya bağlıdır.

Bu yolda en önemli etken kamuoyunu bilinçlendirmektir. Tabi bu çabalar, içinde bulunduğumuz ortamda bir takım güçlükleri, handikapları, daha da önemlisi sıkıntı ve tehlikeleri içermektedir. Şunu nasıl yazarsın; nasıl söylersin, türünden çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmayı göze almak gerekmektedir.

Yurt Kitap Yayın Ltd. Şti. Sahibi Ünsal Öztürk ile yapılan görüşme

Sayın Ünsal Öztürk, sistemli olarak süregelen ve son aylarda yoğunlaşan kitap ve dergi toplatmaları, baskılar ve tutuklamalar konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Uygulama DGM Savcılığı'nın tüm sol-devrimci basın-yayın organları üzerinde uygulad:ığı yasa tanımaz tutumun bir sonucu.

Toplumsal Kurtuluş-Yeni Çözüm - Yeni Demokrasi dergileri üzerinde başlayan ve artarak bugüne varan baskılar tamamen sol basın-yayın organlarını susturmaya yöneliktir. (Sol basın-yayın organlarından kastım Cumhuriyet gazetesinin daha solundan başlayarak tüm solu içeriyor).

Bizim kitaplarımızda bu kapsamda toplattırıldı. Fakat son derece ilginç kararlar, gelişmeler sözkonusu.

Yürekleri Şafakta Kıvılcımlar adlı ve Deniz-Hüseyin-Yusuf'u anlatan kitabımız 4 bölümden oluşuyor. Renkli resimlerden oluşan bölümü bastırdığımız Mine Ofset'in sahibi Şaban Hersan afiş bastırıyorlar diye ihbar ediyor. Biz resimleri teslim almaya gittiğimiz sırada matbaaya gelen polisler "afiş bastırıyormuşsunuz" diyerek resimleri toplayacaklarını belirttiler. Bunların afiş olmadığını, bir kitabın bölümü olduğunu anlattık. Bunun üzerine başkomiser DGM Savcısı Ülkü Coşkun'u yanımızda arayarak durumu iletti. Savcının yanıtı ise "ben anlamam hepsini alın gelin" şeklinde olunca, resimlerle birlikte 15 bin kitabımıza harmanlanmamış halde, mahkeme kararı olmadan Ü.Coşkun'un şifahi emri ile el konuyor. Biz de 6 gün DAL'da örgüt elemanıymışız gibi sorgulandık (Yayınevi sahibi Ü. Öztürk, Matbaa sahibi Ş. Hersan ve "R" prodüksiyon sahibi Bilal Güneş).

Toplatma kararı daha sonra DGM yedek üyeliği tarafından DGM Savcısı Ü. Coşkun'un istemi üzerine 3 gün sonra alındı. Toplatma kararı gerekçesiz olduğu için itiraz ettik ve DGM 30.12.1988 günlü kararında toplatmayı kaldırdı.

Bu kararın hemen ardından Ü.Coşkun bu sefer gerekçelendirerek yedek üyelikten tekrar toplatma kararı çıkarttı. Bizde DGM'nin itiraz üzerine aldığı kararların kesin kararlar olduğunu belirterek tekrar itiraz ettik. Ancak DGM bu kez suç unsuru bulunduğunu ve gerekçelendirildiğini belirterek toplatma kararı verdi. Bu karar kitabın metin kısmı için verilmişti. Bizde toplatma kararı verilmeyen diğer bölümlerin iadesini istedik. Bunun üzerine Ü.Coşkun'un istemiyle ve çok sayıda basıldığı gerekçe gösterilerek onlar içinde (resimler içinde) toplatma kararı verildi.

Kısacası yasallıkla falan ilgisi olmayan, tamamen keyfi bir uygulama söz konusu.

Ocak ayında toplatılan Yargılayan Savunma "TİKB Savunmaları"'nı derleyen 72 yaşındaki avukat İbrahim Açan'a "iki tane patlatırım" diyebilen bir DGM savcının kişisel uğraşısı bütün olanlar.

Toplatma kararları incelemeye gerek bile duyulmadan alınıyor. Örnek olarak vermek isterim. Biz kitaplarımızı geri almak için DGM'de uğraşırken, polisler Devrimci Yol Savunmaları'nı DGM Savcısı'na getirdiler. Bizi odadan çıkartan Ü.Coşkun 5 dk. sonra toplatma kararını polislere verdi. 630 sayfalık savunmalar 5 dk. içinde incelendi ve kararı yazdırıldı. DGM Savcılığı tamamen keyfi bu konularda. Yasallık diye bir şey söz konusu değil.

Bu uygulamalarla varılmak istenen yer neresidir sizce? Neye yöneliktir bu uygulamalar?

İlk planda öne çıkan bizleri, yayıncıları maddi açıdan çökertmek. Toplatılan 3 kitabın satış fiyatlarıyla zararı 60-70 milyon. Bu tür maddi zararlarla bizi susturmaya çalışıyorlar.

Zaten yayınevimiz üzerinde özellikle duruyorlar. Yayınladığımız her kitap tehlikeli onlara göre, bizi çıbanbaşı olarak görüyorlar.

Ancak biz halktan yana bir yayıneviyiz ve susmayacağız. Devam edeceğiz ve kazanan biz olacağız. Hemen yeni bir kitabımız daha çıkıyor, Cumhuriyet Gazetesi ile ilgili. Fakat bunda da şimdiden baskılarla karşılaştık. Cumhuriyet Ankara bürosu kitapla ilgili ilanımızı almadı. E. Tuşalp kendisiyle ilgili bir bölüm için kitabı toplattıracağını söylüyor. Ancak biz bu baskılardan da yılmayacağız.

Toplatmaların bir diğer yanı da okuyuculara yönelik.

Basın-yayın organları genelde toplumun ilerici unsurları. Entellektüel gelişmenin önü alınırsa, halkın önü alınır diye düşünüyorlar ve halkın gelişmesinin önünü almak için basın-yayın organlarının önüne set çekmeye çalışıyorlar.

Peki ne yapılabilir veya neler yapılmalı bu uygulamalara karşı?

Bir tek yayınevinin yapabileceği fazla şey yok. Gücü yettiğince kitap yayınlamaya devam edebilir, yargıda işin peşini kovalar.

Bizim toplatmalarımıza karşı Avrupa'da girişimler oldu. Alman Yazarlar Birliği hükümet nezdinde protesto etti, imza kampanyaları oldu. Ancak asıl olan halkın sahip çıkması. Çare genelde demokrasi mücadelesinden geçiyor. Bu mücadele verilmeli, haklarımıza dokunulmasını istemiyorsak, dokundurtmamalıyız.

Sonuçta biz kimlere sesleniyorsak onların sahip çıkması gerekir. Tek başımıza bizim verebileceğimizmücadele sonuca ulaşmaya yetmez. Halkın mücadelesi gerekir. Bu demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır.

Yeşilyurt Olayı

Madde 5: Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayrıinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tabi tutulamaz.

Madde 9: Hiç kimse keyfi olarak tutulamaz, alıkonulamaz veya sürülemez.

Madde 11: Bir suç işlemekten sanık herkes, savunması için kendisine gerekli tertibatın sağlanmış bulunduğu açık bir yargılanma ile kanunen suçlu olduğu tesbit edilmedikçe masum sayılır.

Yukarıda sayılanlar; T.C. devletinin onaylamış olduğu İnsan Hakları Beyannamesi'nden alınan maddelerdir. Onaylanmış olmasına rağmen 12 Eylül'den günümüze dek süregelen baskı ve yıldırma politikasında bir değişiklik olmamış, maddeler yaşama geçirilememiş, tam tersine her zaman ihlal edilmiştir. Varlığını sürdürmesinin temeli olan bu baskı yöntemi, kâh köy meydanlarında dışkı yedirmeyle, kâh kapalı duvarlar arasında zindanlarda işkencelerle kendini göstermektedir.

Ve Güneydoğu'da son üç aydır Siirt, Batman, Silvan'da, SHP il, ilçe yöneticileri İHD üyeleri, Petrol-İş Sendikasından ve yediden yetmişe köy halkından insanlar geceyarısı gözaltına alınmışlardır. Buna gerekse olarakta PKK gösterilerek, halkın üzerindeki baskı meşru kılınmaya çalışılmıştır. 15 Ocak'ta Cizre'de yaşananlar bunun en somut örneğinden biridir. Yeşilyurt köy halkının ağzından olay şöyle gelişmiştir. "... sonra cebine koydurdukları insan dışkılarını iki sıra haline sokulan köy sakinlerine yedirmesini emretmişler, direnince yeniden dövmüşler. Kamil Müştak çaresiz herkese insan dışkısı yedirmiş. Kendisine de oğlu Bahattin'in elinden dışkı yedirilmiş." Buna karşılık askerler ise "Yedirmedik, yediririz dedik" diyerek kendilerini savunmuşlardır. Tüm bunlardan sonra Cizre halkı cangüvenliği talebinde bulunmuştur. Yaklaşan yerel seçimlerle birlikte baskıların artması ve ağırlaşması kafalarda farklı soru işaretleri yaratmaktadır.

Bugün Güneydoğu'daki baskı ve işkenceler yıllardır yananan ve süreç aynen devam ettiği sürece yaşanacak gelişmelerdir. Baskı ve sindirme politikaları farklı biçimlerle tekrar tekrar gündeme gelecektir.

Tüm bu gelişmelere karşı devrimcilerin, demokratların yapması gereken insan haklarını ayakları altına alan, işkence ve baskı politikalarına karşı birlikte ve örgütlü mücadeleyi yükseltmektir.

Diyarbakır Mektubu:

İnsanlık Onuruna Yaraşır Bir Tüzük İçin Görev Başına

"Bir kez daha gördük ki baskıya, işkenceye karşı direnmekten başka bir yol yoktur! Direnmenin, direnerek başarıya ulaşmanın sevincini ve onurunu tüm halkımızla birlikte yaşıyoruz. Bu başarı gelecekteki daha büyük başarıların bir müjdecisidir." diyen Diyarbakır I no'lu cezaevindeki Devrimci Yol tutukluları gönderdikleri yazıda Adalet Bakanlığının hazırladığı 1 Ağustos Genelgesi'nin bunca acılarla fedakarlıklarla kazanılan hakları gaspetmek için, kuralları daha da baskıcı hale getirmek için uygulamaya sokulduğunu, bu genelgenin kesinlikle kabul edilmeyeceğinin bildirilmesine rağmen siyasi iktidarın tam bir provokasyon mantığıylagenelgeninteker teker diğer cezaevlerinde olduğu gibi Diyarbakır I nolu cezaevinde de uygulamaya konduğunu, bunun ardından da koğuşlara operasyonların düzenlendiği, korkunç işkencelerin yaşandığı, sabaha kadar süren operasyondan sonra 123 arkadaşlarının sürgün edildiğini ve bütün bunların Cumhuriyet Savcısının gözleri önünde yaşandığını, bu yapılanlara sessiz kalmayarak ertesi gün (24 Ekim 1988) tüm hakların iadesi genelgenin bir daha uygulanmayacağına dair güvence verilmesi talebiyle kitlesel olarak süresiz açlık grevine başladıklarını, bu eylemi Adalet Bakanı'nın basın toplantısındaki yalan ve çarpıtıcı açıklamalarına tepki olarak 20 arkadaşlarının ölüm orucuna dönüştürdüklerini belirtiyorlardı.

Eylemin 38. günü ailelerin ve avukatların yanında yapılan görüşmeler sonucu tüm hakların iade edildiği ve genelge konusunda güvence verildiği Diyarbakır özgülü için eylemlerini bitirdiklerini ancak eylemlerin sonucunu beklemek için 45 arkadaşlarının eylemi sürdürdüğünü ve 5 Aralık günü tüm cezaevlerindeki direnişlerin sona ermesiyle onların da eylemlerine son verdiklerini, direnişin başarıyla bitmesine rağmen sorunun kesin çözüme kavuşmadığı bundan sonra tüm demokratik kişi ve kuruluşlara düşen görevin cezaevleri sorununu genel Demokrasi mücadelesinin bir parçasıolarak ele alıp, insan onuruna yaraşır bir tüzüğün hazırlanması için mücadele etmek olduğunu da vurguluyorlardı.

Direnişe ilişkin çıkardıkları sonuçlarda; tüm cezaevlerinin ve devrimci-demokratik muhalefetin bir bütün olarak hareket etmesinin bu direnişin en büyük siyasi başarısı olduğu, bu direnişin ikide bir demogojik açıklamalarla demokrasiye geçtiklerini söyleyen siyasi iktidarın gerçek yüzünü açığa çıkardığını, "sosyal demokrat" olduğunu söyleyen insan hakları sorununug bir oy aracından başka bir şekilde görmeyen buryva muhalefetinin iki yüzlülüğünü sergilediğini, muhalefet liderlerinin bu haklı ve insani istemler için verilen meşru ve onurlu direnişini "şiddet eylemi" olarak nitelendirip, grev kırıcılığı yaparak iyice yüzsüzleştiklerini TV'nin ve bazı basının ilgisiz ve kindar tutumlarını protesto ettiklerini belirterek direnişe sahip çıkan ailelere, İnsan Hakları Derneği'ne, TAYAD'a, Halkevlerine, Türkiye Barolar Birliğine, Türkiye Tabipler Birliğine bazı SHP milletvekillerine ve yerel yöneticilere, sendikalara, gençliğe, duyarlı halka, bazı basın organlarına teşekkür ederken, insan onuruna hiçe sayan siyasi iktidarı nefretle kınadıklarını belirttiler.

Solun Uysallaştırılması

Türkiye'de 1980'den sonra yaşanılan süreçte göze çarpan en önemli olgulardan biri de "solun uysallaştırılması" ve düzene entegre edilmesi politikalarıdır.

Solun "uysallaştırılması" politikası çok yönlü ve kapsamlı br olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. 12 Eylül'le birlikte gündeme getirilen ve solu ezmeyi amaçlayan baskı ve işkence uygulamaları bu politikanın ilk akla gelen boyutunu oluşturmaktadır. İşkence ve baskıyla solu sindirme siyaseti 12 Eylül rejiminin kurumlaştırdığı bir politika olarak, rejimin sivilize edilmesinden sonra da ısrarla sürdürülmüş ve sürdürülmektedir.

Burjuvazi siyasi terörle bu türden işkence ve baskı siyaseti ile Türkiye'de devrimciliğin, solculuğun yüksek bir bedeli olduğu mesajını her vesile ile topluma vermektedir. Burjuvazinin bu politikası açıkça "sopa" siyasetidir.

Nitekim 12 Eylül rejiminin baskı ve işkencelerini aratmayacak düzeyde işkence ve baskı uygulamaları günümüzde de sürdürülmektedir. Çok sıradan nedenlerle universite öğrencileri, işçiler, tutuklu yakınları gözaltına alınmakta ve işkenceden geçirilmektedirler. En küçük bir hak arayış mücadelesinin karşısına bile burjuvazi siyasal terörle çıkmakta, büyük faturalarla topluma sürekli gözdağı verilmektedir. DG Mahkemeleri ceza atölyesi gibi çalıştırılmakta, karşısına çıkarılan her insana ağır cezalar yağdırmaktadır. Kısacası 12 Eylül rejiminin kurumlaştırdığı baskı ve işkence toplumsal muhalefetin doğal olarak solcuların tepesinde demoklesin kılıcı gibi sallandırılmaktadır. Bu uygulamalar sol kesimde ve toplumda sinme ve yılgınlık eğlimlerini körüklemekte, insanlar solculuk adına yüksek bedelleri ödemeyi göze almak zorunda kalmaktadır. Doğal olarak bu durum, doğruların yüksek sesle ve örgütlü olarak dile getirilmesini engellemekte, toplumsal muhalefetin gelişip güçlenmesine köstek olmaktadır. Korku insanların içine sinmekte, güzelden haklıdan yana da olsalar insanlar duyarsızlaşmakta ve içine kapanmaktadırlar. Toplumda ve tek tek bireylerde hakkını arama ve sorumluluk duyguları köreltilmekle adam sendecilik yaygınlaşmaktadır. Bu politikanın yaygın olarak yarattığı sonuçlardan biri de kişilik ve ideolojik-siyasal erezyondur.

BÖYLECE İDEOLOJİK-SİYASAL EREZYONUN YOĞUN OLARAK YAŞANDIĞI BU ORTAMDA, DÜNÜN ŞU YA DA BU YÖNÜNÜN SORGULANMASI ADINA BUGÜN DÜZENE EKLEMLENEN ÇEŞİTLİ TÜRDEN SOL AKIMLAR VE SAPMALAR ÜREMEKTEDİR. MUTLAKA BU GELİŞMENİN ÇOK DAHA KARMAŞIK BİRÇOK NEDENİ VARDIR. ANCAK BU GELİŞMEDE SOLCULUĞUN BEDELİNİN YÜKSEK OLMASI NOKTASINDA BU BEDELİ UCUZLATMAYA YÖNELİK UTANGAÇ ARAYIŞLARIN DA ROLÜNÜN OLDUĞU AÇIKTIR.

Yakın zamana kadar düzen karşıtı, radikal kişilik ve düşüncelere bağlı kalmış insanlar, yürütüler: bu politikalar karşısında bunalmakta ve yeni kimlik arayışlarına yönelmektedirler. Bu arayışlar ister bilinçli ister bilinçsiz olsun bireylerin güvence arama güdüleriyle çakışmakta, doğal olarak radikal, düzen karşıtı düşünce ve politikalarının erezyona uğramasına yol açmaktadır. Birçok kimse geçmiş düşünce ve davranışını sorgularken bugün için doğru devrimci sonuçlar çıkarmayı değil, farkında olarak ya da olmayarak düzence kabul edilebilir bir düşünce ve davranış bütünlüğüne ulaşmayı amaçlamaktadır.

Böylece ideolojik-siyasal erezyonun yoğun olarak yaşandığı bu ortamda, dünün şu ya da bu yönünün sorgulanması adına bugün düzene eklemlenen çeşitli türden sol akımlar ve sapmalar üremektedir. Mutlaka bu gelişmenin çok daha karmaşık birçok nedeni vardır. Ancak bu gelişmede solculuğun bedelinin yüksek olması noktasında bu bedeli ucuzlatmaya yönelik utangaç arayışların da rolünün olduğu açıktır.

EKONOMİK TERÖR

Solun uysallaştırılması politikalarında siyasal terörün yanısıra yakalanması gereken en önemli halkalardan biri de "ekonomik terör"dür.

1980'le birlikte uygulamaya konulan ekonomi politikalarının ülke ekonomisi için taşıdığı anlam bugüne değin yazılıp çizildi. Ancak bu politikaların sol kesimler açısından yarattığı sonuçlar üzerinde fazla durulmadı. 12 Eylül sonrasında sol muhalefetin ezilip, etkisizleştirilmesi olgusuyla birlikte düşünüldüğünde izlenen ekonomi politikasının sol kesimlerde ciddi sonuçlar yarattığı görülmektedir.

1980 öncesinde sol kesim, özellikle de organize durumda olan ve güncel politik yaşamı sıcak olarak yaşayan devrimci kesim, ekonomik yaşamla çok yoğun bir iç içelik içinde değildi. Devrimci kuşak genellikle genç kuşaktı ve bu kuşak sömürme, sömürülme ikileminde yoğun olarak yer almıyordu. çalışan sol kesim için de 80 sonrasına kıyasla daha elverişli bir durum vardı. 1980 öncesinin devrimci kuşağı yaşadığı konjoktürel koşullarında bir ürünü olarak yoğun şekilde politize olmuştu ve geçim, gelecek vb. kaygıları pek yaşamamıştı. İş bulmak, geçinmek vb. kaygılar genelde sol kesimin özelde tek tek s olcu bireylerin ciddi sorunları olmamıştı.

1970-80 konjonktürü esas olarak sol ve devrimciler açısından politik kaygıları ekonomik ögelerin fazlasıyla önüne çıkarmıştı.

1980 öncesinde sol kesim açısından yaşam şöyle ya da böyle kazanılıyordu. Gelecek devrimciler açısından politik olarak hesaplanan bir olguydu. O günün politik ortamı ve örgütlülüğü içerisinde ekonomik ögelerin, geçim kaygısının anlamı politik mücadelenin gerisinde kalan ve politik mücadeleye yalnızca malzeme niteliği taşıyan bir olguydu.

12 Eylül rejiminin uygulamaya koyduğu politikalar ve sol kesimin işkence ve baskıyla örgütlülüğünün dağıtılıp sindirilmesi, toplumun ekonomik yaşam anlayışında da önemli değişimlere yol açtı. Tek tek bireyler ve bir bütün olarak toplum tabir yerindeyse "ekonomize" edildi. 12 Eylül rejimi yığınları depolitize etmede ekonomiyi de bilinçli bir silah olarak kullandı. Sömürü ve baskının yoğunlaştırılması, geniş yığınların yoksullaştırılması sürecine paralel olarak, bireylerin ve genelde toplumun çalışan kesimlerinin ekonomik durumu gittikçe kötüye gitti. 12 Eylül rejimi bu duruma çare olarak 'depolitizasyonu', yığınları ve bireyleri "ekonomize" etmeyi önerdi, dayattı. Bugün de bu politikalar değişik boyutlarda sürdürülmeye çalışılmaktadır.

Toplumu ekonomize eden bu politikalar, 12 Eylülden sonra genelde toplum açısından, özelde tek tek bireylerin yaklaşımı açısından ekonomik ögelere ağırlıklı ve farklı yerler veren yeni oluşumlara yol açmıştır. Bu durum 12 Eylülden sonra 'Siyasal terör'le ezilip sindirilen sol kesimin özellikle de radikal devrimci kesimlerin sosyo-ekonomik konumunu da oldukça etkilemiştir.

12 Eylülden sonra topluma bir bütün olarak "ekonomik" terör uygulanırken Sol kesim çok daha özel bir muamele gördü. Devlet ve özel kesimde çalışan solcular tasfiye edilip, işsizleştirilmiş, solcular toplumdan tecrit edilmişlerdir. Solcular bir yandan cezaevlerine doldurulurken, cezaevlerine girmeyenler de ciddi ciddi geçim ve gelecek kaygısıyla yüz yüze bırakılmıştır. 12 Eylül'den sonra bir kısmı meslek sahibi, bir kısmı ise politik faaliyet dışında hiçbir mesleki donanıma sahip olmayan geniş bir solcu kesim, uygulanan bu siyasi ve ekonomik terör karşısında hayatta kalabilme savaşı vermek zorunda kalmıştır. 80'li yılların başında başlayan bu süreç bugünde sürmektedir. Bir bütün olarak sol kesim ve tek tek solcu bireyler geçinmek, ekmek kazanmak kısaca yaşamlarını sürdürmek noktasında, her türlü destek ve örgütlülükten yoksun olarak ayakta kalmaya çalışmışlar ve çalışmaktadırlar. Böyle bir süreç, Türkiye'de solcuların özellikle de 70 başlarında boy veren genç devrimci kuşağın pekte alışık olmadığı bir süreçtir. Devrimci kesim bu sürecin dayattıklarının üstesinden gelmekte doğal olarak büyük zorluklar yaşamıştır ve hala da yaşamaktadır. Keza söz konusu süreç sol kesim açısından yeni oluşumlara ve gelişmelere de yol açmıştır.

YAŞAMIN KURALLARI KATI VE ACIMASIZDIR. HER YENİLGİ DÖNEMİNİN KESTİĞİ AĞIR FATURALAR VARDIR, ANCAK ÖĞRETTİĞİ ŞEYLERİN DE ÇOKLUĞU UNUTULMAMALIDIR. BURJUVAZİNİN UYGULADIĞI SİYASİ-EKONOMİK TERÖR KARŞISINDA ÖNEMLİ OLAN KİMLİĞİNİ, DÜZEN KARŞITI RADİKAL DEVRİMCİ GÖRÜŞLERİNİ KORUYARAK AYAKTA KALABİLMEK VE DEĞİŞEN YAŞAM KOŞULLARINI TOPLUMSAL İLİŞKİLERİ SİYASAL PLANDA DOĞRU YAKALAYABİLMEKTİR.

Ekmek kavgasının, geçim derdinin başlıca problem haline getirilmesi insanları ekonomize edip sindirmede etkili bir silah olmuştur. Birçok solcu işini yitirmemek, iş bulmak, evini geçindirmek zorunluluğu karşısında kimliğini gizlemek, toplumsal konulara karşı duyarsızlaşmak ve politikadan uzaklaşmak durumunda kalmıştır. Bu durum süreç geçici bir özellik göstermediğinden giderek süreğenleşmiş, dünün politik bilince sahip birçok "solcusu", bugün yaşamını sıradan bir insan gibi sürdüren bireyler durumuna gelmiştir. Bu gelişme bir yönüyle toplumun apolitikleştirilmesi olarak adlandırılabileceği gibi, solun uysallaştırılması olarak ta nitelenebilir.

80 sonrasında yaşanan süreç dünün solcu bireylerinin bir kısmının sosyoekonomik konumlarının değişmesine yol açmıştır. Dünün devrimcilerinin bir kısmı yaşam savaşının üstesinden gelmekte daha başarılı ya da daha şanslı olmuşlar, aile, akraba veya arkadaş çevrelerinin sağladığı bazı olanaklara sahip olanlar ve bazı fırsatları yakalayıp değerlendirenler sürece kısa sürede ayak uydurmuşlar ve bir anlamda kapitalize olmuşlardır. Bu gelişmenin bir sonucu olarak küçük ve orta boyda solcu kimlikli patronlar günümüzün yeni bir olgusu olarak karşımıza çıkmıştır. Bu gelişme ayakta kalmak zorunluluğu ile yaşam savaşına itilen özel ve kamu sektöründen dışlanan sol kesimin, özel ticari yaşama yönelmesinin de zorunlu bir sonucu olarak karşımıza çıkmıştır. Ekonomik uğraşılarda fazlaca tecrübesi olmayan bu kesimin içine girdiği ticari ilişkiler, şöyle ya da böyle siyasal ve sosyal konumunda da dönüşümlere yol açmıştır.

Dün radikal sol düşünceyi savunan ve devrimci hareketlerin şu ya da burasında saf tutan bugünün orta boy patronları, sosyo-ekonomik yapılarında meydana gelen değişimin doğal bir sonucu olarak radikal düzen karşıtı ideolojik-politik tutumlarını terketmeye, düzen sınırları içinde, hoşgörülebilir bir politik çizgi arayışına yönelmişlerdir. Bu gelişme çoğu kez dünü ve dünkü kimliklerini doğrudan yadsımak şeklinde değil, bugüne uymak ve seçeneksizlik şeklinde kendini ortaya koymaktadır. Bu olguda en özgün ifadesini sol kimlik altında SHP'lilikte bulmaktadır. Dün radikal devrimci hareketlerin yanında saf tutmuş, bugün de aynı kimliği koruduğunu iddia eden ama seçeneksizlikten ya da bugün böyle yapmak gerekir diye SHP'ye üye olmuş, SHP'de saf tutmuş yüzlerce-binlerce solcu söz konusudur. Bugünün belirsiz ortamında genç devrimci kuşağın da yaygın olarak SHP tabanında yer aldığı gözlemlenmektedir. Ancak bu iki olguyu farklı değerlendirmek gerekir. Dünkü kimliğini bir yana bırakmadan SHP de politik gelecek arayan orta kuşak solcuları seçenekszlikten değil, değişen sosyo-ekonomik konumları ve siyasal görüşleri nedeniyle SHP'lileşmişlerdir. Genç kuşağın acı durumu farklıdır. Genç kuşak seçenekleri sınırlı ve belirsiz bir ortamda bir arayış içindedir. Genç kuşağın SHP'lileşmek için sosyal-ekonomik herhangi bir çıkarı da yoktur. 12 Eylül rejiminin bir sonucu olarak karşımıza çıkan bu olgu önemlidir. Sosyo-ekonomik konumu farklılaşan, kendisini sosyalistlik uğruna yüksek bedel ödemeye hazır görmeyen ve buna niyeti de olmayan orta kuşak solcuları sosyal ve politik yaşamdan da kopmak istememektedirler. Bu doğal bir anlamda da olumlu bir olgudur. Ancak konjonktürel durum ve Türkiye'de solun özellikle de devrimci hareketlerin içinde bulunduğu koşullar yani yaşanan kaos ve örgütsüzlük bu kesimin düzen karşıtı mücadelenin saflarına çekilebilmesini, onlara uygun mücadele kanallarının yaratılabilmesini bir hayli zorlaştırmaktadır. Bu durumda bu kesimin düzene eklemlenmesine, sosyal demokratlaşmasına yol açmakla ve sol özellikle de devrimciler için olumsuz bir işlev görmesine neden olmaktadır. Keza sosyal demokrasi bu boyutuyla solun uysallaştırılması politikalarında etkili bir işlev görmektedir. Ekonomik Terör sosyal demokratlaşmanın yanısıra, bir bütün politikadan uzaklaşma noktasında da ciddi sonuçlar yaratmaklave solun uysallaştırılmasında bu yönüylede etkili olmaktadır. Yaşam kaygısı, gelecek endişesi dünün binlerce solcu bireyini bugün düzenin bir

parçası haline getirmiştir.

Böyle bir gelişmenin yaşam kavgasında ayakta durma savaşı veren devrimciler açısından fazla anlaşılmaz bir boyutu olmamalıdır. Dün sömürme, sömürülme ikilemi arasında yer almadan politik yaşam sürdürmüş onbinlerce solcu bugün bu gerçekle yüz yüze kalmıştır. Bu olgunun yadsınacak bir yanı yoktur. Devrimciliği kişiliğine sindirmiş bir insan için yaşam karşısında paniklemek kabul edilebilir bir şey değildir. Devrimciler için yaşam uğraşında ayakta kalamamanın kabul edilebilir bir mazereti yoktur. Elbetteki insanlar kendilerine dayatılan yaşam savaşını kabullenmek ve alın akıyla çıkmak durumundadır. Hiç bir mesleği ve niteliği olmasa da bir devrimci yaşam mücadelesinde ayakta kalma becerisini gösterecek yetenek, irade ve insiyatife sahiptir, sahip olmalıdır. Yaşamın kuralları katı ve acımasızdır. Her yenilgi döneminin kestiği ağır faturalar vardır, ancak öğrettiği şeylerinde çokluğu unutulmamalıdır. Burjuvazinin uyguladığı siyasi-ekonomik terör karşısında önemli olan kimliğini, düzen karşıtı radikal devrimci görüşlerini koruyarak ayakta kalabilmek ve değişen yaşam koşullarını, toplumsal ilişkileri siyasal planda doğru yakalayabilmektir. Unutulmamalıdır ki yaşam karşısında pes edip havlu atmakla, düzen sınırları içine çekilmiş bir kimlik ve kişiliğe bürünmek arasında çok büyük fark yoktur. Biri şöyle ya da böyle teslim olmaksa, diğeri şöyle ya da böyle 'uslanmak', düzen açısından 'ıslah' olmaktır.

Ayakta kalamamanın haklı mazeretleri olabilir, sonucu değiştirmese de bu mazeretler kabul edilebilir. Ancak kimlik ve kişilik dönüşümünün hoşgörüsü olmaz. Devrimci radikal düzen karşıtı hareketlerle, 'uysallaştırılmış sol' ya da 'sosyal demokrasi arasında her zaman bir dünya farkı vardır. Bugün bu çizgi nesnel ve subjektif nedenlerden dolayı belirsizleştirilmiş olsa da, ısrarla bu fark vurgulanmalıdır. Önümüzdeki süreçte bu çizgiyi kalın hatlarıyla yeniden çekip, belirginleştirmek devrimciler açısından önemli bir zorunluluktur. Her şey zaman içinde yerli yerine oturacaktır, ancak devrimcilerin ısrarla bu süreci hızlandırmaları gerekir. Devrimciler her ne mazeretle olursa olsun, solun düzene entegre edilmesi, sosyal demokratlaştırılması ve 'uysallaştırılması' çabalarına karşı çıkmalıdır.

Ortaya çıkan bu durum tek tek bireylerin iradelerinden bağımsız, 12 Eylül rejiminin yarattığı sosyal-siyasal, ekonomik boyutları olan bir gerçekliktir. Önemli olan nesnel gerçekliği doğru kavrayıp, çözümleyerek devrimci bir tutum almaktır. Bu da öncelikle bugünün ve yarının Türkiyesine yönelmekle, değişen siyasal sosyal olguları yakalamakla ve yaşanılanlardan doğru dersler çıkarmakla mümkündür. Dünle bugünü kıyaslayarak bilerek ya da bilmeyerek dünü yeniden yaşatmaya yönelik yaklaşımlara yönelerek dünün 'görkemiyle' avunup, 'anılarla' bugünleri karıştırarak, kısaca düne takılıp kalarak bu sorunların üstesinden gelebilmek, devrimci bir çözüme ulaşabilmek mümkün değildir.

Türkiye'de savaşı bu işi başaran yeni burjuvazinin siyasi-ekonomik terörüne karşı ayakta kalan insanlar omuzlayacaktır. Unutulmamalıdır ki 12 Eylül terörü ve yaşam zorluklarıyla bugün için sağa-sola savrulmuşta olsa, ülkemizde çok geniş bir devrimci birikim ve potansiyel vardır. Ülkemizin her köşesinde bugün için mütevazi bir yaşam uğraşı içinde olan ama dimdik ayakta duran binlerce devrimci vardır. Bugünün genç kuşaklarında da devrimci-radikal düşünceler hızla boy atmaktadır. Bu sosyal gerçekleri yok sayarak karamsarlığa kapılmak devrimci mücadelenin geçmişine haksızlık olur. Akıtılan kanlar dökülen terler harcanan emekler hiç kimsenin kuşkusu olmasınki boşa gitmemiştir.

Yıllardır koşmaktan yorulan toplumsal muhalefetin bir anlamda yeni koşu için verdiği mola dönemini yaşıyoruz. Bu gelecek için solun-toplumsal muhalefetin dinamizmini yeniden kazanması demektir. Bu dinamizmi ateşleyecek devrimci güçler Türkiye'nin yarınlarına hitap edecek bir mücadele ve örgütlenme perspektifini toplumsal yaşamda kalıcı ilişkilere oturtmanın mutlaka üstesinden geleceklerdir. Değişen toplumsal ilişkileri ve gelişen yeni olguları gözeten bir siyaset oluşturmak devrimci güçler açısından bir yönüyle de solun uysallaştırılması politikalarıyla boğuşarak toplumsal yaşamda bir gerçeklik kazanacaktır.

Onur Can

* Solun uysallaştırılması politikaları esas olarak Radikal Devrimci hareketlerin karalanması-çarpıtılması temeline oturtularak sürdürülmektedir. Burjuvazinin ideolojik-siyasi propaganda faaliyetinin en önemli motiflerinden birini bu olgu oluşturmaktadır. Burjuvazinin bu çabası çok yönlü olarak yürütülmektedir. Konu TRT'nin basının devrimcileri karalayan yayınlarıyla sınırlanamaz. Aksine edebiyata-tiyatroya-sinemaya giderek toplumsal-kültürel yaşamın bütününe yönelik böyle bir ideolojik yönlendirmeden sözetmek gerekir. Üstelik bu çabaların birçoğunda doğrudan burjuvazinin elini değil, başka kimlikle tanınan elleri görmekte yaygın bir olgudur. 12 Eylül sonrasının sanat-kültür etkinliklerinde, başında bugünün siyasal tartışmalarında bunun yaygın örnekleri vardır. Bu konu da kültürel ve ideolojik planda solun uysallaştırılması ve radikal devrimci oluşumların tecrit edilmesi politikaları açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle sorunun bu boyutu üzerinde de ayrıntılı olarak durmak gerekmektedir.

Can Yücel

Yeşil Enstitüler

Sanırım, köy enstitüleri Cumhuriyetin Anadolu'da eser diyebileceğimiz birkaç eserinden biridir. Onun için de yerinde yerler eser. Son esintisi de Hasanoğlan Köy Enstitüsünün Öğretmen okulu bile olarak kalmasına razı olmayan iktidarın kuruluşu haritadan silmesi yolundaki kararıdır... Ama büyük buluşlar, memleket davalarına çözüm getiren girişimler tarih bilincimizden kolay kolay silinemez. Nitekim, Köy Enstitüleri şimdi başka bir bağlam içinde yine söz konusu olmaktadır. Bu yeni bağlamı anlatmadan önce, Enstitülerimizin tarihimizde ne demeğe geldiğini bir araştıralım. Cumhuriyet, kalembaylarla kılıçbayların toprak ağalarıyla ittifakı olduğuna göre, bu girişimin içinde de bir orostopolluk görmekliğimiz boş bir vehim değildir: İkinci Dünya Harbi başlangıcında Cumhuriyet rüesası, elbette köylüklerimizi nasıl ezmiş oleğitimi, safiyane bir okuyup-yazma amacı değil, sınıfsal bir kalkınma sorunu olarak aldıklarından, köylüyü eğitim yoluyla yurttaşlaştırma, insan arasına katma bilinci ve buluncuyla hareket ettiklerinden, önlerindeki görevi köyün köylüsü eliyle kalkındırılması davası saydıklarındandır ki, Köy Enstitüleri denen o harika ABES ortaya çıkmıştır. Şundandır bu abes: Kalembay-Kılıçbay-Ağalar ve İkinci Dünya Harbi içinde giderek palazlanan Merkantilist İttifak'ın çıkarlarına aykırıdır bu girişim de ondan! Kazık Karabekir gibi muhalifleri de bunu erken gördüklerinden ortaya atılmışlardır. Köy kendi içinde, bilimi, tekniği, alet edavatıyla bir ekonomik birim olarak kurgulaştırıldığında, Tarıma açık, tarım ağırlıklı bir kalkınma modeli doğmaktadır. Belki de Maoist bir görüş bu! Ne Yücel, ne Tonguç elbet böyle bir kafada değillerdi.

duklarının farkındaydı. (1946-50) seçimlerinde Demokrat Partinin başarısı bunu zaten kanıtlamaktadır. Harbin cilvelerini hesaba katan Milli Şefler köylümüzdeki hoşnutsuzluğun başlarına getirebileceği belaları sezinlediklerinden, köylüklerde yeni bir düzenleme, merkeze bağlı yeni bir idare mekanizması tasarlamış olmalılardır. Kemal Tahir'in bütün acımasızlığıyla Bozkırdaki Çekirdek adlı kitabında ortaya attığı görüşte bir miktar hakikat payı oluşu bundandır. Etkisini yitirmiş, miyadı dolmuş muhtarlıklar yerine, çağdaş anlamlar taşıyan bir öğretmen imgesi gerçekten iyi bir keşif. Ordunun da yarı militer bu keşif doğrultusunda Saffet Arıkan'ın Bakanlığı sırasında eğitmenler fikriylen eğleşmesi, sanırım, bu nedenledir. Ama Hasan-Ali ile İsmail Hakkı Tonguç, halis ve helal süt emmiş, dersini iyi okumuş eğiticiler olarak, Köy Enstitüsü tasarısının idari, askeri yanına değil de sosyal, eğitsel yanını ciddiye aldılar. Cumhuriyet'in Köy Enstitüleri denen büyük çelişki olayı bu yüzden doğmuş, ve Enstitüler İsmet Paşa gibi sözde bânileri, kurucularının eliyle yıkılmıştır. Yücel'le Tonguç Ama kendileri de şaştılar aldıkları tepkiyi görünce, ve sertleştiler ve öldüler acılarından... Çünki yaptıkları iş, öyle güzel bir işti ki, sanayileşmemiz o yolda dinginlik içinde yürüyecek, köyden kente sağlıksız akın durultulacak, millet bugünün LUMPEN-Paçavra yapısından kurtarılacaktı... Düşünce o kadar doğruydu ki, şu anda o fırsatın yakalanmasına olanak yoktur... Köy Enstitülerini ihya etme umudu da yoktur. Şunun için ki, Türkiye'de köy köy olmaktan, şehir şehir olmaktan çıkmış; şehir köy; köy şehir haline girmiştir...

Yine de Köy Enstitülerinin günümüze ışık tutan, önümüzü aydınlatan bir yiğitliği var. O da şu: Yapıcı Eğitim, Doğayla Birliktelik! İnsan Bedeniyle Doğanın Uyumu. Pestalazzi, o kahraman Pestalazzi fikri! Yaşamın bir bütün olduğu, Evren'in (Paşa değil) bir bütünsellik oluşturduğu fikri. Elbet Yeşil Enstitüler kurulacak, elbette, insanların ezilmediği, doğanın kahredilmediği, gürültünün musiki olduğu, musikinin de gürültü olmadığı yemyeşil bir Türkiye kuracağız. İnanın buna, arkadaşlar!....

MARAŞ KATLİAMINI UNUTMADIK UNUTMAYACAĞIZ

24 Aralık 1978'de halklarımızın faşistler tarafından hunharca katledilişini bir kere daha kınıyoruz.

ŞEHİTLER MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR

Emek Dünyası, Emeğin Bayrağı, Hedef, Medya Günesi, Güneşe Çağrı, Demokrat Arkadaş, Yeni Öncü, Yeni Demokrasi, Yöneliş, Yeni Aşama

GENÇLİK KURULTAYI

1985'lerde başlayan dernekleşme sürecinin 14-15 Nisan'daki büyük yükselişinin ardından öğrenci dernekleri yavaş yavaş genel bir durgunluk içine girmiştir. Zaman zaman yükselmesine rağmen hareketliliğin sürekli kılınamaması, gençlik mücadelesinin hedeflerinin ve yönteminin kavranılması ve kavratılmasını zorunlu kılmıştır.

Hemen herkes, görüneni kaba bir şekilde anlatmakta, görünenin nelerin ilişki ve çelişkisinin sonucu olduğu ya hiç araştırılmamakta ya da kafadaki "öncüller" gerçeğin yerine konulmaya çalışılmaktadır.

"Olayların ciddi sebep, sonuç ilişkilerini incelememe, sadece dış görünüşlerinden kaynaklanan eksik bilgi akışı, kişiyi bu olayları istediği gibi yorumlamaya götürüyor. Olayların iç, gerçek nedeni araştırılmadığı, bu olayın belli bir süreçteki etkinliği gözardı edildiği için sadece mekanik hareketi, dış görünümü algılayan bu bilgi, zorunlu olarak nesnel gerçeklikten kopuk bir zihni süreç ile birleşiyor... gelişimi iç nedenleriyle anlayamama, ***bütünü bütün yanlarıyla inceleyememe, temel belirleyici ögeleri ikincil ögelerden ayıramamış, dar görüşlülük ile, tek yanlılıkla yetinme eğilimi kendisini ikinci bir yanlış eğilimle tamamlamak ihtiyacını hissediyor.*** *Zaten bu kadar dar bilgiden kalkan görüş zorunlu olarak nesnel gerçekliği ne kadar istersede yansıtamayacaktır. Ve ortaya çıkan şey, zihni, sadece kafamızın içinden geçen soyut bir akli sürecin incelenmesinin ürünü olacaktır."* ***(Devrimci Gençlik-"Marksist Yöntem Üzerine".)***

Dolayısıyla toplumsal gerçeklik kafalardaki "öncüllere" uymadığı için bugünü aşmaya yönelik doğru ve bütünlüklü önermeler getirilememiş; gerçek anlamda, kitleyi kucaklayarak hedeflerine yönelten organizasyonlar oluşturulamamıştır.

Bugünü anlatırken "mücadelenin örgütlülüğü aştığı" şeklindeki abartılı yaklaşımlar, doğal olarak var olan tıkanıklığı ortaya çıkaran ilişki ve çelişkileri doğru tesbit edememekte ve bunların çözümü doğrultusunda somut doğru önermeler sunamamaktadır.

Oysa ki, hayatı yeniden üretebilmek ancak ve ancak Marksist yöntemin kavranılması ve uygulanmasıyla mümkündür.

Olayları ve süreci incelerken kendi içsel ilişki ve bağlarını ortaya koyabilme sorunudur.

Bir şeyin özünü iç yasalarını bulup çıkarmada, temel, esas, belirleyici olanı, belirleyici olmayandan ayırabilme, yani soyutlama yapabilme sorunudur.

Bizler bu düşüncelerimiz temelinde gençlik mücadelesinin önünün açılabilmesi, Özerk-Demokratik Üniversite mücadelesinin yükseltilmesi doğrultusunda Kurultayı, pratik bir faaliyet olarak gördük ve önerdik.

Hemen herkesin öğrenci dernekleri bitmiştir dediği ve böyle hareket ettiği bir zamanda Kurultay, var olan tıkanıklığı aşmaya yönelik somut bir çabadır.

Kurultay, Gençliğin Mücadele Kulvarını Açacaktır

Değiştirilecek şeyi tanımadan, onun mümkün olan en ince yorumunu yapmadan değiştirmek, hiçbir zaman ve yerde mümkün olmamıştır. Çünkü değiştirmek sözcüğüne materyalizm temel teşkil eder. Onun yöntemine de diyalektik işaret etmektedir. Materyalist diyalektikten hareket etmekle "değiştirmek" anlam kazanır. Ve ancak bu kavrayış içinde yorumlama ile değiştirme birbirini dışlamazlar.

Teori yaşıyan birşeydir. Dünyayı değiştirmek için hiçbirşey yapmayanların yaptıkları "Teori" teori değildir.

Devrimciler "herhangi bir yazarın yerli yersiz incelediği meseleleri değil mevcut şartlar ve objektif sosyal gelişme neticesinde önemli bir siyasi muhtevaya bürünen meseleleri halletmeye çalışmak zorunda"dırlar.

Bu anlamda, değiştirmeye ve alternatifini yaratmaya çalıştığımız şeyin tanımlanması; alanımıza ilişkin gelişen süreçleri ve olayları tarihsel, toplumsal ve sınıfsal boyutlarıyla ele alıp, içsel bağlantı ve ilişkilerinin ortaya çıkarılabilmesidir. Dolayısıyla, hedeflerimizin netleşmesine, sistemleşmesine - öncelikli görevlerin belirlenmesine - ve hareketimizin pratik gelişimine hizmet edecektir. Bu da, mücadelenin yöntemlerinin ve araçlarının çıkarılması, çalışma tarzı ve örgütlenme sorunlarının önünün açılması olacaktır.

Hareketin sarmal gelişimini sağlayacak organizasyonların şekillenmesine ve merkezileşmesine, diğer yandan var olanların işlevinin arttırılmasına ve geliştirilmesine temel teşkil edecektir.

Sonuç olarak bu çaba, ne akademik bir çalışma, ne de soyut ilkeler sıralandırılması olacaktır.

Maddi hayattan kaynaklanan ve onu dönüştürmeye yönelen, sürekli gelişen; yani hareketin "eyleminin muhtevasını" belirleyen somut program çalışması olacaktır.

Kurultay, Gençliğin Birliğinin Yaratılmasına Hizmet Edecektir.

Bugün herkes öğrenci derneklerini anlatırken, bunların bir siyasi hareketin alt kuruluşları olmadıkları, farklı anlayışların bir arada olduğu demokratik merkeziyetçiliği benimsemiş çok sesli yapılar olduğunu söylemektedir.

Dernekler içinde farklı grupların olması normaldir ve kaçınılmazdır. Hatta üretkenliğe katkısı olduğu ölçüde olumludur da...

Ancak bu yoğunluklar, DKÖ'lere yönelik bu genel yoldaşıma rağmen, pratikte ortak uyumlu bir çalışmadan çok, birbirlerine karşı rekabethalinde olan bir görünüm arzetmektedir.

Kendi grupsal genişlemelerini derneklerin kitleselleşmelerinin yerine koyma veya grupsal varlıklarını koruma telaşı, gençlik hareketine yönelik görevlerin yerine getirilmesinde engel teşkil etmektedir.

Buna karşılık - her hareketin kendi çelişkisini yaratmasından dolayı- zaman zaman, tüm "anti"leri bağrında barındıran reaksiyoner birlikte iklere, "grupsuzlar", "bağımsızlar" gruplarına da (!) rastlanmaktadır.

Bu ikinci tür birliktelikler genelde, (tıpkı kitleselleşme sorunu gibi) sürecin tıkanıklığının ve derneklerin işlevsizliğinin nedenlerinden değil, sonuçlarındandır.

Dolayısıyla derneklerin işlevsizlikten kurtulması bu tür birlikteliklerin maddi zeminini ortadan kaldıracaktır.

Siyasi yoğunlukların yukarıda belirttiğimiz tavırlarını kıracak olan ise, -aynı zamanda kitleselleşme ve işlerlik sorununa katkıda bulunacak- ideolojik mücadelelerin sağlam bir zemine oturmasıdır. Ve bu mücadele (ideolojik m ücadele) her türlü birlik anlayışına temel teşkil edecektir.

Şunu hemen belirtmekte yarar görüyoruz ki; kitleselleşme kavramı derneklerin üye sayısının artması anlamında kullanılmaktadır. Bu bir sonuç ilişkisidir ve bir gösterge olarak kabul edilebilir. Fakat bu kavramın asıl içeriği, hareketin sarmal bir biçimde genişlemesi ve gelişimidir. Yani devingenliliğin sürekliliği ve insanların kalıcı ilişkiler içinde dönüşümüdür. Zaten bu ilişkilersağlanamazsa kitleselleşme herzaman karşımızda bir sorun olarak kalmaya mahkumdur.

Dönem dönem, yüzlerce hatta binlerce kişinin gelişen eylemlilik sürecine katıldığını ve bunların ardından da, genelde bir dağınıklığın yaşandığını görüyoruz. Bugün için bu zig-zağ'lı hareketliliği belirleyen şey temelde, eylemin içeriği ve niteliği ve dönemin siyasi atmosferi olmaktadır. (Siyasi yoğunlukların tavırları da etkileyici içsel faktörlerden biridir.)

80 sonrası gençlik mücadelesine damgasını vuran bu eylemliliklere bakıldığında, tepkisellikten kaynaklandığını ve kendiliğindenciliğin hakim olduğunu görmekteyiz. Bu da bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde sisteme karşı varolan potansiyel tepkinin bir sonucudur.

Özellikle toplumsal muhalefetin dağınıklığı ve örgütsüzlüğü, devrimci bir hareketin olmayışı bu kendiliğindenciliğin nedenlerindendir.

İşte, önemli olan ve kitleselleşmenin yolunu açan şey ise; bu tepkiselliği ve kendiliğindenciliği doğru hedeflere, doğru yöntemlerle, doğru zamanlarda, doğru ilişkiler ağı yaratarak kanalize etmektedir.

Yani hareketin sarmal gelişimi içinde, kendiliğindenciliği iradiliğe dönüştürülebilmektedir.

Gençliğin birliğinin oturacağı temel bu olacaktır.

Birlik için görevimiz, mücadelenin programını oluşturmak, hedeflerini belirlemek ve sistemleştirmek olacaktır.

"Biz Türkiye'de gençlik içinde ayrı ayrı tekke açma ihtiyacı duyulmuyorsa eğer, gençlik hareketinin onun eylem birliğinin sağlanabileceğine inanıyoruz. Gençlik hareketinin eylem programı,

ortak hedefler sorunu, hareketin pratik yararları sorunu açılırsa eğer bu birliğin sağlanmaması için bir engel yoktur." ***(Devrimci Gençlik "Gençliğin Mücadelesi ve Örgütlenmesi Üzerine".)***

Biz belirttiğimiz bütün sonuçları, birkaç günlük Kurultay organizasyonundan beklemiyoruz. Önemli olan Kurultay'ı, öncesinde yapacağımız çalışmalarla tamamlıyabilmek ve Kurultay esnasında sistemleştirebilmektir.

Bu çalışmanın hedefi, gelişen tüm tartışmaları alanımız etrafında yoğunlaştırmak ve mümkün olduğu kadar geniş kesimlere yayabilmek olmalıdır.

Gelelim birimlerde yürütülecek çalışmanın biçimi üzerine önerdiklerimize:

— Toplumsal yapının tanımlanması,

— Eğitimin ve üniversitenin toplumsal işlevi ve eğitimin demokratikleştirilmesi sorunu.

— Gençlik ve gençlik mücadelesi (tanımı, araçları, yöntemi, çalışma tarzı işleyişi, ilkeleri v.b.) temel başlıklarına yönelik çalışma birimlerinin kurulmasını, bu birimlerde mümkün olduğu kadar çok kişinin çalışmasının sağlanmasını, konularla ilgili kişi ve kuruluşlarla ilişkiye geçilmesini, sonuçların, en geniş kitle içinde tartışmaya açılmasını öneriyoruz.

Neden böylesi bir çalışma biçimini önerdiğimizi şu başlıklar altında açmaya çalışalım.

1) Kollektif Çalışma: Devrimci ve demokratlar her konuda kollektif çalışma tarzını benimsemeli ve yaratmaya çalışmalıdırlar. Devrimcilik herşeyden önce bir paylaşımı zorunlu kılar. "Yeni insan" ilişkileri, devrimci ilişkiler yaratmanın tek yolu budur.

Egemen sınıfların toplumda yıkmaya yoketmeye çalıştığı değerlerin başında, insanların birarada iyiyi ve güzeli yarattığı ve yaratmaya çalıştığı yerler gelir. Bunu yaparken de bireyciliği, bencilliği körüklemeye çalışırlar. Amaçları; kendi dışındaki insanlara güvenmeyen, yalnız başına, sosyal bir varlık olmayan insan tipi yaratmaktadır.

İşte insanın doğasına aykırı olan butürlü uygulamalara karşı, kollektif çalışma anlayışının yerleştirilmesine ve gelişmesine çalışmalıyız. Hep beraber birşey üretmenin mutluluğunu yaşamalıyız, yaşatmalıyız.

Geniş öğrenci yığınlarının birer aydın olarak toplumsal yaşama müdahale edebilmelerini sağlamak ancak onların insiyatiflerini geliştirecek platformlar sunarak gerçekleşebilecektir.

2) Araştırmanın Önemi: Olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkilerinin görülüp kavranılması olaylara tavır alışı kolaylaştırır. Öğrenci gençliğin düzene karşı tepkisinin esas nedeni onun sınıfsal konumu veya sömürme-sömürülme ikileminden değil, tüm toplumsal yapıyı öğrenip anlayabilme olanaklarına sahip olmasındandır. Yani aydın karakterindendir.

Yüksek öğrenim gençliğinin sömürü düzeninin entellektüel jandarmalığını yadsıyabilmesi için toplumsal yapıyı öğrenip anlıyabilmesinin olanakları yaratılmalı genişletilmelidir.

İşte bu çalışma grupları, egemen kültürün insanlarda yarattığı tembelleşmeye bir müdahale aracı olarak ta görülmeli, insanları araştırmaya sevkeden bir faaliyet olarak da algılanmalıdır.

3) Yaratılacak Çalışmanın Sahiplenilmesi: Kitlelerin yaratılacak çalışmayı sahiplenmesi, ancak onda, kendisinden bir parça görmesiyle mümkündür. Bunu görmedikleri taktirde, o şey onlara yabancıdır. Dolayısıyla, sosyal pratiğe yabancı olan her şey gibi, anlamsızlaşmaya ve yok olmaya mahkumdur.

İnsanların ortaya çıkarılacak çalışmalardan kendine dair bir parça görmesi ve saiplenmesi, onların ancak, varlıklarının anlamlı olduğunu hissettiği ve insiyatiflerini geliştirebilecek platformlar yaratarak başarılabilir.

Şimdiye kadar çeşitli siyasi yoğunlukların ürettiği (!) ve hazırladığı pekçok şeyin sonunun "hüsran" olması dayatmacı bir tutumla insanlara sunmasındandır. Yani kitlelere "nesne" gözüyle bakmasındandır. Kendisini çoban, kitleyi de koyun gibi gören her anlayış kitleler tarafından dışlanmaya mahkumdur.

Önemli olan iyi güzel şeyler söylemek soyut formülasyonlar üretmek değil aynı zamanda bunları hayata geçirmektir. Bunların hayata geçirilmesi ise, kollektif bir çalışma tarzıyla, belli mekanizmaların yaratılmasını gerektirmektedir. İşte bu yönüyle çalışma birimleri bu mekanizmaların oluşturulması doğrultusunda şimdiden atılan bir adımdır, çabadır.

Sonuç: Bugün Türkiye'de toplumsal muhalefetin dağınıklığının ve sol güçler arasında bulunan ideolojik keşmekeş vè kaosun gençliği ve mücadelesini de etkilediğini söyledik. Türkiye gerçeğini ve sosyal pratiği analiz edemeyen bu yoğunluklar, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde de istikrarlı bir çizgi tutturamamakta dolayısıyla toplumsal devrimci muhalefetin toparlanmasına katkıda bulunamamaktadırlar.

Genele yönelik bu istikrarsızlık, gençliğin mücadelesinin hedeflerinin tesbitine ve araçlarının yaratılmasına da yansımakta, ya güncel pratik içinde tepkiselliğin teorisi yapılmakta, ya farklı tarihsel kesitlerin çözümleyicileri bugüne aynen aktarılmakta, ya da sosyal pratikten kopuk soyut önermelerle mücadeleye yön verilmeye çalışılmaktadır.

İşte bu noktada, mücadelemize ilişkin doğru hedef tesbiti ve yöntem belirlenmesi, sorunların sistemleştirilmesi, organik ilişkilerin yaratılması öğrenci derneklerinin tıkanıklığını aşarken; genelde bulunan dağınıklığa da, alanımıza ilişkin bir müdahele olacaktır.

İNAN ONUR
ANKARA

Eskişehir'de aynı oyun

Eskişehir'de yaşanan olaylar bize, —geçmişte— devrimci demokrat halk kesimi üzerinde oynanan oyunları anımsattı. Israrla üzerinde durduğumuz nokta, mahkemelerde yüzlerce devrimcinin söylediği gibi saldırılar ilk olarak faşistlerden gelmiştir. Çünkü iktidar gelişen toplumsal halk muhalefetinden duyduğu korkular nedeniyle, onu bastırmak için elindeki resmi ve sivil güçlerden sonuna kadar yararlanmış, bu uğurda ülkeyi bir iç savaş eşiğine getirmekten kaçınmamıştır. Eskişehir'deki olaylar:

Okula nereden geldikleri belli olmayan bazı güçler tarafından, devrimci-demokrat öğrencilere psikolojik ve maddi saldırılarda bulunulmuş, gereken dersi alınca da —adeta nereden geldiklerini belli edercesine— hemen resmi güçlere başvurmuşlar, bunun sonucunda da saldırıya uğrayan arkadaşlarımız gözaltına alınmıştır.

Bu gelişmeler üzerine devrimci gençliğin insiyatifinde 300'ün üzerinde öğrenci, rektörlüğün önünde toplanıp, rektörle görüşme isteminde bulunmuş ve burada bir açıklama yapılmıştır. "Faşist-Polis-İdare İşbirliğine Son" sloganlarıyla olay teşhir edilmiş, rektörlük her zamanki tavrını takınarak olayın üzerine gideceğini söylemişse de inandırıcı olmaktan uzak kalmıştır. Bu meşru eylemden sonra onbir kişi gözaltına alınmış, birçok insan üzerinde terör havası estirilmiştir.

Devrimci gençlik, teşhir ettiği bu ilişkiler ağını sonuçsuz çıkarmak ve arkadaşlarına destek vermek amacıyla açlık grevine başlamıştır. Bu arada SHP her zamanki ikiyüzlülüğünü göstererek, açlık grevi yapılan binayı terketmezlerse polis çağrılacağını söylemiştir. Bundan sonra polis baskısının odağı, açlık grevindeki arkadaşlarımızın üzerine yönelmiş, alınan 9 kişiyle birlikte gözaltına alınanların sayısı 17'e ulaşmıştır. Yaklaşık 10 gün süren gözaltından sonra, mahkemeye çıkarılan arkadaşlarımızın 9'u tutuklanmış, diğerleri ise serbest bırakılmıştır.

Tüm bunlar, M.Şirin Tekin'in öldürülmesi, Gazi-Hacettepe Abdi İpekçi yurdundaki saldırılarda göstermiştir ki, üniversitelerde devrimci gençliğin mücadelesini bastırmak için sivil gerici faşistler kullanılmaya başlanmıştır.

Biz Eskişehirdeki devrimci gençlik olarak bu oyunları boşa çıkartacak ve bundan sonra gelecek saldırılara daha sert yanıt vereceğimizi tüm kamuoyuna duyuruyoruz.

Tüm bu gelişmelerden sonra diyoruz ki; Devrimci gençlik eskiden olduğu gibi bugünde BİRLİK ve tek bir YUMRUK halinde olmalıdır.

YAŞASIN DEVRİMCİ GENÇLİĞİN MÜCADELESİ.

Eskişehir'den bir grup öğrenci...

GENÇLİK KURULTAYINA DOĞRU

Bir süreden beri öğrenci hareketinin gündeminde yer alan Gençlik Kurultayı, içinde bulunduğumuz dönemde giderek ön plana çıkıyor. Önerinin getirilip benimsenmesinden bu yana, yurt çapında (belki Ankara bundan ayrı tutulabilir) pek fazla mesafe katedildiği söylenemez.

Bu güne kadar kurultayın amacı, biçimi çok genel olarak belirlenebildi ve yapılması gerekenler üzerinde bu çerçevede görüş birliğine varıldı. Öğrenci derneklerinin ve gençlik içerisindeki anlayışların kesimlerin kurultaya olumlu yaklaşımı, henüz kurultayın sadece kendi kafalarındaki tanımına olumlu bakmaktan öteye gidebilmiş değildir. Her şey den önce bu durumun aşılması gerekiyor ve bu gün yaşanan süreç ağırlıkla bu doğrultuda işletilmeye çalışılıyor. Tasarlanan ortak bir çalışmanın verimli olabilmesi için özellikle de kurultay gibi katılımın ve içeriğin oldukça geniş olması istenen bir çalışma söz konusu olduğunda, tüm birimlerde (Ö.D.) yürütülmesi gereken ön çalışmaların, detaylandırılmış bir program doğrultusunda gerçekleştirilmesi gerekir.

***

Kurultay ne şekilde gerçekleşirse gerçekleşsin, mutlaka yararlı olacaktır diye bir şey söylenemez. Kurultayın başarısı bu konuda yürütülecek anlamlı çabaların yaygınlığına ve organize oluşuna bağlı olacaktır.

***

Üzerinde durulması gereken temel noktaları şu şekilde açabiliriz.

I

Kurultaya mücadelenin bugüne içerisinde nasıl bir misyon yüklemek gerekir? Hedeflenen nedir? Hedeflenenler arasında önceliğin nelere verilmesi, neyin üzerinde yoğunlaşılması gerekir? Kurultay, öğrenci hareketinin uzunca bir dönemden beri yaşadığı krizi üreten koşulların, etkenlerin sorgulandığı, çözümü doğrultusundaki önermelerin, yaklaşımların tartışıldığı birzemin olarak görülmelidir. Bu bağlamda kapsamlı bir programın belirlenmesi, bağlayıcı kararların alınması beklenemez. Öğrenci derneklerinin büyük bir çoğunluğunda birden, yaşanılan sorunlara ilişkin kurultay öncesi sistemli ve çok yönlü değerlendirmelerin gündeme getirilebilmesi, kurultayda farklı yaklaşımlarla zenginleştirilip tekrar birimlere gönderilebilmesi için çaba gösterilmelidir. konu başlıkları ve tartışma gündemleri özenli seçilmeli, bilinen, yaşadığımız pratiği dönüştürmek adına pek fazla bir yarar getirmeyecek konuların üzerinde durulmamalıdır. Bilim nedir, bilimin sınıfsal kullanım vb. konular önemli olmakla birlikte kurultayın gündemi olmaktan çok, birim derneklerin seminer çalışmalarının konuları olabilirler. Kurultayla hedeflenenlerin merkezine, öğrenci hareketinin içinde bulunduğu durumun analizi, krizin aşılmasında kısa vadede uygulanacak politikaların, propaganda motiflerinin, mücadele araç ve yöntemlerinin genel hatlarıyla belirlenmesi konulmalıdır. Öğrenci hareketinin gelişmesi bu gün için birim derneklerin güçlenmesine ağırlık vermekten geçiyor. Kurultay birim derneklere kısa vadede sergileyecekleri pratiği belirlemede zengin bir referans çerçevesi sunmalıdır. kurultaya dönük çabaların birim derneklerde yapılması gereken diğer çalışmalara ket vurmasına izin verilmemelidir. Aksi takdirde kurultayın kendi mantığı inkar edilmiş olur. (Birim dernekleri arasındaki farklılıklar gözetiler değerlendirmeler yapılmalıdır).

Kurultayın bir önemli yönü de toplumun diğer kesimlerine kendini ifade etmeye yönelik öğrenci hareketinin bir kürsüsü olabilmesidir. Bu doğrultuda, genel olarak;

* Gençliğin yaşadığı sorunların dile getirilmesi.

* Bu sorunların kaynaklandığı kurum ve ilişkilerin teşhir edilmesi (YÖK, Anayasa, Polis İdare vs.)

* Verilen mücadelenin meşruluğunun ve gerekliliğinin ortaya konması.

* Egemen çevrelerce 8 yıldır gençliği bir dönemin suçlusu olarak gösterme çabalarına karşı, geçmişte verilen mücadelenin sahiplenilmesi ve savunulması gündeme alınmalıdır.

Tartışma programının, konu başlıklarının netleştirilmesinin gerekliliğine daha önce değinmiştik. Konu başlıkları belirlenirken öncelikle dikkat edilecek husus, kurultayı akademik bir karaktere boğmamak, pratiğe yön verecek saptamaların doğrudan tartışılıp somutlanabileceği konulara yer vermektir. Bu biçimde belirlenen konuların tartışılmasında da aynı kaygıyla hareket edilmelidir. Örneğin kaçınılmaz olarak tartışılacak konulardan biri olacak olan örgütlenme başlığı içerisinde, uzun uzadıya demokratik kitle örgütü örgüt, kitle, demokratiklik nedir üzerinde süreci tıkayacak, sekter tutumlardan kaçınılmalıdır. Benzer şeyler zaten sunulan perspektifin dokusunda yer alacaktır. Somut olarak;

* Birim derneklerde

* Bölgesel düzeyde

* Ve örgütlenme hedefiyle

1) Mevcut durum

2) Genel hatlarıyla hedeflenen

3) Özellikle de bu gün için atılması gereken adımlar tartışılmalıdır.

III

Birim derneklerin tartışma konularına yaklaşımını belirlemek nasıl bir yöntemin kullanılacağı ve öğrenci derneklerinin temsil edilme biçiminin netleştirilmesi gerekir. Birimlerde en geniş kitlenin sürece aktif katkılımı zorlanmalı, tartışma sonuçlarının yazılı bir metinle kurultaya götürülmesi esas alınmalıdır. Dernek temsilcileri tüm kitlenin doğrudan veya belirlemiş olduğu yönetim kurulu tarafından seçilmelidir. Kurultaya katılacak derneklerin statüsü (temsilci/gözlemci) kendi birimlerinde ve il düzeyindeki çalışmalara katılımda aldıkları mesafeye göre belirlenmelidir. Bu belirlemenin kıstasları Türkiye toplantısında somutlanmalı, kurultayda bu sorunların yaşanmasının önüne geçebilmek için, il platformlarına ön-denetim sorumluluğu yüklenmelidir.

Gençlik kurultayının gençliğin devrimci eyleminin oluşumuna ve birliğin sağlanmasına katkıda bulunacağı umuduyla.

İSTANBUL ÜNİVERSİTELERİNDEN BİR GRUP ÖĞRENCİ

Balıkesir Yurdunda Neler Oluyor?

1- Öğrencilerin muhbirliğe zorlanması.

Öğrencilerin parasal durumları öğrenilerek sıkıntı içinde olan öğrencilere çeşitli yardımlar karşılığında yurt yönetimine ve polise muhbirlik yapmaları doğrultusunda teklifler ve baskılar yapılmaktadır. Bunun bir çok örneği yaşanmıştır. En son örnek eski yurt müdürü vekili, şimdiki müdür yardımcısı Sarper Büker'in Ali Abbas Kıratlı adlı öğrenciye yapılan muhbirlik teklifidir. Şimdi uygulanan politika ise bazı öğrencilerin yurt yönetimince çağrılarak "şu öğrencilerle konuşmayın, onlar tehlikelidirler, siz şunlarla konuşun" biçiminde telkin ve baskılar şeklindedir. Bu durum kız yurdunda kalan öğrenciler için önemli bir sorundur.

2- Yurtta yemeklerin, yiyeceklerin bozuk çıkması.

Öğrencilerin bozuk yemeklere itiraz etmesi, yurt yönetiminin itiraz eden öğrenciler için kovuşturma açmasına, bu öğrencilerin adının polise bildirilmesine kadar varmaktadır. Yurt yönetiminin parasız vermesi gereken sabah kahvaltısını 475 TL karşılığında öğrencilere satması dahi yaşanmıştır. Bu uygulamadan ancak öğrencilerin yurtta çıkan yemeğini yememe boykotu yapması ile vazgeçildi.

3- En son yaşanan olay ise sistemli ve inatçı bir terör ve baskı mantığının önemli bir halkasıdır.

Yurtta öğrencilerin saz çalıp türkü söylemesini ve iki öğrencinin yurttaki arkadaşlarından ders notu almak için yurda gelmelerini Yurt Müdürü Nacı Özer "Enternasyonel marşı söyleniyor ve propaganda yapılıyor" diye polise haber verip, yurt binasını tam techizat kuşanmış jandarmalara kuşattırdı. Jandarmaların silahlarını öğrencilere yönelterek yurt bölgesine girmesi öğrenciler arasında panik yarattı. Bazı kız öğrenciler baygınlık geçirdi. Yurtta kalan öğrenciler yurt yönetiminin hakaretine uğradı. Altı öğrenci bir gece jandarma karakolunda gözaltında tutuldu. Bu arada jandarmalar ikinci kez makineli tabancalar ile yurt müdürünün çağrısı üzerine yurdu kuşattılar. Daha sonra gözaltındaki öğrenciler verdikleri ifadelerden hiçbir suçları olmadığı anlaşılınca serbest bırakıldılar. Bütün bunlara rağmen ertesi gün yurt müdürü Naci Özer 13'ü kız; 15'i erkek olmak üzere 28 öğrenciye 15 gün yurttan uzaklaştırma cezası verdi. Öğrenciler Balıkesir Valisine başvuruda bulunarak sözkonusu kararın kaldırılmasını sağladılar. Ancak yurt müdürü keyfi tutumunu yine sürdürmekte, kendine göre belirlediği birçok öğrenciye "şu öğrenciler ile konuşmayın" gibi isimler vererek zorlamalara ve yönlendirmelere başvurmaktadır.

Bütün bu gelişmeleri yurt öğrencilerinin büyük çoğunluğu kınamış ve uzaklaştırma cezası verilen arkadaşlarını büyük bir çoğunlukla desteklemişlerdir.

Söz konusu yurt öğrencilerine cezalar verildi. 3 ile 45 gün arasında değişen uzaklaştırma cezaları şimdilik 10 kişiye bildirildi.

Bu yaklaşımların uzantısı olarak yurt yönetimi 16 öğrenciye yurttan süresiz uzaklaştırma cezası verdi. Öğrenciler yaptıkları başvurulardan hiçbir sonuç alamadılar. Yurttan atılan öğrencileri desteklemek ve idarenin keyfi tutumunu protesto etmek amacıyla 13.2.1989 tarihinde Turizm İşletmeciliği Yüksek Okulunda öğrenciler yemek boykotu yaptı. Boykot, sivil polislerin ve okul yöneticilerinin gözleri önünde öğrencilerin atılmaları, baskıları protesto eden konuşmalar yapması, yemekleri masalara bırakıp, alkış tutarak kantini terketmeleri biçiminde sonuçlandı.

Balıkesir'deki öğrenciler haklarını aramada kararlı.

YEREL YÖNETİMLER VE 26 MART YEREL SEÇİMLERİ

Yerel yönetim birimlerine sosyalistlerin yaklaşımı onların demokrasi anlayışlarının bir yansımasıdır.Sosyalistler her alanda yerel düzeydeki örgütlenmelere halk iktidar organlarının oluşumu perspektifiyle bakarlar.

Yerel yönetim birimleri yöre insanlarının kendi gelecekleri üzerinde kararalma mekanizmaları olarak işlev görmelidirler. Bu demokratik işlevin gelişkinlik düzeyi rejimin içeriğini ve geleceğini (dünya deneylerinden açıkça görüldüğü gibi) belirlemektedir.

Yerel birimlerde oluşturulacak demokratik işleyiş mekanizmalarının ülke düzeyindeki toplamı sosyalist sistemin güvencesi olacaktır.

İfade edilenlerden anlaşılacağı üzere yerel yönetimler sorunu sosyalizmden, sosyalizm anlayışından ayrı düşünebilecek bir olgu değildir. Bu nedenle yerel yönetim birimlerinde yürütülecek çalışmaların hedefi sosyalızmin inşasına dönük olmalıdır. Zira yerel yönetim birimleri ancak o zaman emekçilerin sorunlarına köklü çözümlerin üretilebildiği yerler olabilecektir.

İfade edilenlerden anlaşılacağı üzere yerel yönetimler sorunu sosyalizmden, sosyalizm anlayışından ayrı düşünebilecek bir olgu değildir. Bu nedenle yerel yönetim birimlerinde yürütelcek çalışmaların hedefi sosyalizmin inşasına dönük olmalıdır.

Sosyalistlerin yerel yönetimlerden bunların halka hizmet götürmelerinden anladıkları şeyler ile egemen burjuva politik sisteminin yerleştirmiş olduğu yerel yönetim anlayışı arasında köklü bir farklılık sözkonusudur.

Egemen burjuva politik sisteminin yerel yönetim anlayışı en başarılı haliyle yörenin yol, su, elektrik, ulaşım v.b. ihtiyaçlarının giderilmesi ile kendini ortaya koyar. Ve sorun bununla sınırlandırılır. Sorun salt belediyecilik hizmetlerinin halka daha iyi götürülmesi biçiminde ele alınmayıp, halkın yönetimde yeralma olanaklarının genişletilmesi şeklinde algılanmalıdır.

Yerel yönetimlerin halkın sorunlarına kendilerinin doğrudan katılımıyla kalıcı çözümlerin bulunduğu, halkın yönetilen olma alışkanlıklarının yerini kendi kendini yönetmeye bıraktığı yerlerolabilmeleri, bunun tam anlamıyla gerçekleşebilmesi kuşkusuz bir iktidar sorunudur. Sorunun nihai çözümü demokratik bir halk iktidarının gerçekleşmesine bağlıdır.

Nihai çözümün bir iktidar sorunu olduğu gerçeği pekçok olaya yaklaşımda bir kayıtsızlık, bir erteleme olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ele aldığımız konuda da benzer bir yaklaşıma tanık olmak mümkündür. Oysa nihai çözüm yolu gerçeği, devrimcileri bugün nihai çözüme yararlı olacak adımlar atmaktan alıkoymamalıdır.

Yerel yönetimlerin halkın sorunlarına kendilerinin doğrudan katılımıyla kalıcı çözümlerin bulunduğu, halkın yönetilen olma alışkanlıklarının yerini kendi kendini yönetmeye bıraktığı yerler olabilmeleri, bunun tam anlamıyla gerçekleşebilmesi kuşkusuz bir iktidar sorunudur. Sorunun nihai çözümü demokratik halk iktidarının gerçekleşmesine bağlıdır.

Bunun daha açık ifadesi; herşey devrimden sonraya ertelenemez. Yarının ilişkileri bugünden yeşertilmelidir. (Fatsa deneyi bu anlayışın en güzel örneği olmuştur).

Özetle sosyalistler yönetim sorununa dolayısıyla yerel yönetimler sorununa açıklamaya çalıştığımız gibi daha iyi yönetme olarak değil, yöneten yönetilen ayrımını ortadan kaldırma perspektifiyle bakmalıdırlar.

SEÇİMLER

İkinci sayımızda söylediğimiz gibi devrimcilerin seçimlere ilişkin önceden belirlenmiş ve her koşul altında uygulanması gereken bir tavırları yoktur. Seçimlere ilişkin tavır tamamiyle taktik bir sorundur. İçinde bulunulan koşullara bağlı olarak demokrasi güçleri için yeni mevziler kazandırabilecek herhangi bir tavrı benimsemek mümkündür. Bu anlatımdan açıkça anlaşılacağı gibi devrimcilerin seçimlerde alacağı tavrı belirleyen çeşitli etkenler vardır. Bunların başında devrimcilerin subjektif durumları, örgütlülük düzeyleri gelmektedir. Devrimcilerin seçimler karşısında değişmez bir tavrından söz edecek olursak kuşkusuz bu; düzen partilerinden herhangi birinin umut olarak gösterilmesinin karşısında olmaktır. Bunun dışında her durumda tek bir tavrın kesin doğruluğunu savunmak, örneğin: "Seçimler burjuva partileri arasında bir hesaplaşmadır. Halkın sorunu değildir. Bu nedenle boykot edilmelidir," şeklindeki tavrın her şart altında savunulması genel bir doğrunun yanlış yorumlanması olacaktır.

Seçimler demokrasiden yana olanların gündemindeki acil taleplerin geniş halk kitlesine ulaştırılmasında araç olarak kullanılmalıdır.

Demokratik taleplerin savunulması, (Doğuda ulusal baskının sona erdirilmesi de bu taleplerdendir) ülke kaynaklarının emperyalizm tarafından talan edilmesinin ve, hayat pahalılığının kapitalist sömürü düzeninden kaynaklanan nedenlerinin teşhiri yapılabildiği oranda seçimler anlam kazanabilecektir.

Özetle sorun şu veya bu partinin desteklenmesi değildir. Sorun demokratik birprogramın sahiplenilmesi bu doğrultuda çalışılmasıdır. Demokratik talepleri içeren bir çalışmanın çeşitli siyasi yönelimlerle çakışması mümkündür.

Özetle sorun şu veya bu partinin desteklenmesi değildir. Sorundemokratik bir programın sahiplenilmesi bu doğrultuda çalışmasıdır. Demokratik talepleri içeren bir çalışmanın çeşitli siyasi yönelimlerle çakışması mümkündür. Böylesi bir çakışma uzun vadede hedefler gözetiliyor olsa da ortak çalışmalar yapılabilmesi için zemin oluşturabilir.

Bu anlamda demokratik talepleri samimiyetle benimseyen, sınanmış adayların (partinin değil) desteklenmesi seçimler karşısında alınacak genel tavrın bir parçası olmalıdır.

ÇAĞRI

İZMİR 9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİ DERNEĞİ
GENEL KURULU

18 MART CUMARTESİ GÜNÜ YAPILACAKTIR.

Tüm arkadaşlar davetlidir.

Tartışma

Sovyet Devriminin Gelişimi

Demokrat Arkadaş'ın 4. sayısında Sinan Yurdakul'un Gerçek Somuttur yazısı Stalin ve Gorbaçov üstüne yorumlarıyla önemli bir tartışma başlattı. Yazıda Gorbaçov'un ve özellikle Stalin'in doğru ve yanlışlarının sıralanmasına fazlaca ağırlık verilmesi derginin bir sonraki sayısında yöntem bakımından eleştirilere neden oldu. Yazı Sovyet Devrimi tarihindeki varsayılan yozlaşmanın tüm neden ve sonuçlarını sistemli bir incelemeye tabi tutmak iddiasında değil, yalnızca son yıllarda sol içinde yaygın olarak tartışılan iki Sovyet lideri hakkındaki görüşlerini ifade etmekle sınırlandırılmış. Böylece daha baştan asıl anlattığının kişiler olduğu, devrim tarihinin onlarla ilgili yanlarının yazıya girebildiği diğer yanların kısaca özetlendiği anlaşılıyor. Bu yazı Sovyet revizyonizminin tam bir açıklamasını yapmasa da —ayrıca böyle bir iddiası da yok— tarihte kişilerin, kişiliklerin rolü konusunda bir çalışma başlangıcı olarak pekala takdire değer. Hele sosyalistler arasında kişileri, tarihsel olayların ve bunların altını çizen üretim güçleri düzeylerinin birbirinikovaladığıbir tiyatro sahnesinde figüran bile değil, bir dekor gibi düşündürten kaba materyalizmin etkisi hatırlanırsa tarihte insan kişiliği rolünün vurgulanması çabası özellikle değer kazanır.

Marx, tarihi insanların yaptığını söylüyordu, ama elbette canlarının istediği gibi değil. Onların neyi istedikleri bile kör tesadüflere kalmış değildir. insanlar tarihte ne yapmak istedikleri kadar bunu nasıl yapacaklarını da biliyorlarsa, bu olgunluğa erişmişlerse, tarih içinde özgür seçimlerinin ağırlığı artar. Aksi takdirde kör zorunlulukların elinde esir kalırlar, kişisel istekleri fazla bir anlam taşıyamaz. Materyalizm şunu söylerki insanların hangi dönemde neleri nasıl yapacaklarını bilmeleri şansa bağlı değildir. İlkel insanın kendi yaşamını dönüştürmek için yapabileceği şeylerle bugünün insanının yapabilecekleri farklıdır. Toplayıcı-avcı için bulunduğu yerdeki yiyecek kaynakları tükendiğinde ordan gitmek bir zorunluluktu bulunduğu yerden ne kadar hoşlanırsa hoşlansın... Ancak tarım ve hayvancılığı öğrendiğinde oradaki av hayvanlarının "kuruması" gerçeği hiç de oradan gitmeyi gerektirmedi. Tarihi olaylar da böyledir. Tarihin kurallarını bilirseniz olaylarını etkileyebilirsiniz. Nasıl sanayide önünüze çıkan kimi zorlukları örneğin bir hammaddenin bir diğerinden ayrıştırılmasını ya da bir makinenin fazla ısınması sorununu yeni bir teknik yeni bir organizasyon ya da yeni bir makine bularak çözebiliyor, aksi takdirde üretimi durduracak ya da sınırlandıracak bir zorluğun üstünden atlayabiliyorsak tarihsel olaylarda, politik olaylarda da aynı şeyi yapabiliriz. Birinde nasıl bilimin fennin kurallarını bilmek gerekiyorsa, burada da yine bilimin, fakat bu kez tarihsel materyalizmin kurallarını bilmek gerekir. Ne yazık ki tarihsel materyalizm hakkında ustalar pek az şey öğrettiler meşhur deyimle ancak köşe taşlarını koydular, gerisini bizim bulmamız gerekiyor.

Bunları niye anlattık, elbetteki hepimiz bunları biliyoruz. Ama yazıda ana tezi daha iyi kavramak için küçük bir hatırlatma yapmayı uygun bulduk.

Zorunluluk izafidir. Onu bilirsek onu ortadan kaldırmanın teknikleri üstüne de düşünebilir ve tarihsel olarak mümkünse, çözebiliriz. Toplumsal olaylar sözkonusu olunca burada inceleme nesnemiz salt bizim dışımızdaki olgular değil bizzat kendimiz, diğer insanlar, onların kafa yapıları, bilgi birikimleri, arzuları, iradeleridir de.. Bunların tarihin nasıl bir akışı içinde, nelerin etkisiyle oluştuklarını, yani bunların ardındaki diyalektik zorunluluğu anlarsak onları değiştirebiliriz.

Tam burada kişilerin, grupların, politik partilerin ideolojilerin rolü ortaya çıkar. Tartıştığımız politik bir olay, hele de bir devrim -öncesiyle, sonrasıyla- ise bunlarsız olmaz. Devrimi yapan tam da bunlardır, bunların kitleler ile girdiği özel etkileşimdir.

Sovyet devrim tarihi, hiç şüphe yok, büyük başarıların olduğu gibi büyük hayal kırıklıklarının da tarihi. Devriminin yozlaşmış olduğu ihanete ugradığıMarxın ya da Lenin'in hedeflediği sosyalizmin bu olmadığı çok söylendi. Çok söylendi diyoruz ama yaygın olarak konuşulmaya asıl 1960'lı yılların sonu ile 70'li yıllarda başlandı.

Tartışmayı yaygınlaştıran etkenler asıl olarak Çin-Sovyet kutuplaşması ve ÇKP'nin, SBKP'nin revizyonist bir kliğin eline geçtiği suçlaması olmakla beraber; 68 olayları ve onun etkisiyle gelişen "yeni sol", Avrupa komünizmi, kimi ulusal kurtuluş hareketi önderlerinin kısmi eleştirileri -örneğin Che'ninki- bu eleştirilerin yaygınlaşmasına neden olmuştu. Aslında Çin'in Sovyet yönetimine saldırısının Batıda bu kadar çabuk benimsenmesinin Avrupa'da devrime önceleri korkunç bir sempati ile bakan işçi ve aydınların 30'larda Moskovada ve kendi yerel partilerinde gelişen olaylara karşı yavaş yavaş gelişen tepkilerinin 2. dünya savaşının hemen öncesi ve sonrasında gelişen olaylarla daha da şiddetlenmesi büyük rol oynadı. Bunun sonucunda Avrupa partilerinde Sovyetlere karşı önce küçük muhalif gruplar ortaya çıktı sonra da yaygınlaştılar. 1968 öncesi bu anlamda önemli bir potansiyel birikmişti.

ÇKP'nin eleştirileri Kruşçev'e yönelmişti. Kruşçev'in kapitalizm ile birarada yaşama politikası o sırada ÇKP'nin kendine tanıdığı uluslararası devrimci güç misyonuna taban tabana tersti. Her ne kadar ÇKP'nin özellikle de Mao'nun Stalin'in görüşlerine de pek sıcak bakmadığı biliniyorsa da, Stalin o dönemde hala uluslararası prestiji yüksek bir liderdi. Mao, onunla fazla takışmadan kendi bildiği yolda yürümüştü.

Ama Kruşçev, Çin'in dünyada kendisini ispatlamaya çalıştığı bir sırada ÇKP açısından pek münasebetsiz tezlerle ortaya çıkınca, Stalin'i sahiplenmek ÇKP açısından oldukça faydalı görüldü. Kruşçev'in Stalin'in ölümü ardından tam bir ikiyüzlülük Stalin'e saldırması, onu Sovyetler'deki her problemin tek suçlusu ilan etmesi ÇKP'ye bu fırsatı verdi.

ÇKP'nin eleştirileri ile o zamana kadar ancak küçük politik çevrelerde tartışılan "Sovyetler'de kötü giden bir şeyler var" tezi bütün dünyada açık açık tartışılmaya başlandı. Çeşitli yeni sömürge ülkelerde silahlı devrimi savunan devrimciler, kendi ülkelerinde sürekli önlerine çıkan Sovyet yanlısı pasifist komünist partilere karşı bu tezlere hemen sahip çıktılar.

Bunun doğal sonucu yeni sömürge ülkelerde başlangıçta Sovyetler eleştirisinin ÇKP'nin "modern revizyonizm" teziyle sınırlı kalması ve tepkisel bir Stalin kültünün varlığını pekiştirmesi oldu.

Batıda gerek SBKP'ye çok eskiden eleştirel tavır alan -örneğin Troçkizm gibi- çevrelerin etkisi, gerekse SBKP'ye asıl tepkinin, kendini hemen açığa vurmasa da, Stalin döneminde ortaya çıkması eleştirilerin çok çabuk Stalin üstünde odaklaşmasına neden oldu. Bir kez Stalin dönemi deşilmeye başlayınca Kruşçev'in icadı sayılan kimi "sapma"ların pek belirgin olmasa da Stalin döneminde boy gösterdiği anlaşıldı. Sonuç, "Stalinizm" teriminin küçük troçkist çevrelerden çıkıp yaygınlık kazanmasına neden oldu.

Böylece Stalin günah keçisi olurken Stalinizm tezleri yavaş yavaş yeni sömürgelere de geldi. Şimdi biz bunları tartışıyoruz. 12 Eylül'den önce sınırlı çevrelerde yapılan bu tartışma biraz 12 Eylül, biraz Gorbaçov etkisiyle sosyalist çevrelerin başlıca meşgalelerinden biri oldu. Bir yönüyle bakarsak iyi de oldu. Meselenin açık açık tartışılıp bitirilmesi bile bir kazanım.

Stalinizm tek bir kavram değil, alabildiğine muğlak bir yığın Stalinizm kavramı türedi. En eskisi Troçkistlerinki.Onların tezi SSCB'nin tek ülkede yalıtılmış olmasının partiyi bürokratik yozlaşmaya uğrattığı, bununda Stalinizme yol açtığı. Stalinizmin pek çok niteliğinin "proleter demokrasiyi yıkması v.s." yanında asıl özü, tek ülkede sosyalizmin kurulabileceğini iddia etmesi. Yeri gelmişken bu teori bir bilimsel teorinin başına gelecek en büyük dertten muzdarip, açıklayıcı değişkeni tek ülkede tecrit -ile açıklanmaya çalışılan olgu- "yozlaşma" arasında hiçbir paralellik yok, tecrit azalırken, yozlaşma çoğalıyor.

Ardından Stalinizmi doğuda burjuva demokratik geleneğin, sivil toplum geleneğinin gelişmemiş olması ile, doğu despotluğu geleneği ile açıklayanlar oldu. Bu açıklamaya göre sorunun temelinde doğuda üretim güçlerinin gelişmemişliği yatıyordu. Stalinizmi Althusser ile birlikte özel bir "ekonomizm" kavramı ile açıklayanlar da oldu."Stalinizm marksizmin içinde midir dışında mıdır" v.s. tartışıldı.

Hemen tüm bu Stalinizm tartışmalarında "bozulma"nın zorunlu nedenlerle olduğu tek ortak noktaydı. Tek ülkede yalıtılma devrimcilerin elinde olmayan bir şeydi. Ülkenin geriliği, iç savaş v.s. gibi koşullar daöyle. O zaman tartışmanın ne faydası var. Ekonomizm tartışması biraz farklı ama o da marksizmin oldukça muğlak bir "bunalım"ına dayandırılıyor. Politik yanı değil felsefi yanı ağır basan bir tez. Üstelik eğer ekonomizmbir suçsa en başta Lenin elektrifikasyon + Sovyet iktidarı = komünizm diyerek bu suçu işledi. Bizce çok da iyi yaptı. O slogan hayata geçmeseydi üstelik Stalin tarafından hayata geçirilmeseydi tartışacak bir SSCB olmazdı.

Batıda tartışma geliştikçe, giderek Stalin'e atfedilen bürokratikleşme, sosyalist demokrasinin ortadan kalkışı, parti diktası v.s. türünden yozlaşmaların belirtileri bizzat Lenin döneminde bulunmaya başlandı. Yurdakul'un yazısının başlığı gibi gerçek somuttu. Somut incelendiğinde ise somut şeyler bulunur. Lenin döneminde somut bozulma belirtileri bulununca zorunluluk tezi iyice revaç buldu. Lenin gibi bir devrimcinin döneminde yozlaşma iyice yerleşebildiyse "bu gerçekten şartların yapacak bir şey bırakmayacak kadar olumsuz oluşundadır" dedi kimisi, "öyle geri bir ülkede proleterya diktasının önce parti, sonra hizip, sonra kişi diktasına dönüşmekten başka çaresi yoktu" dedi başkaları, ve 2. enternasyonalin marksizmden dönüşünün temel tezini savunmuş oldular böylece. Avro komünistler ise bu vesileyle bir adım daha ileri (daha doğrusu, geri...) atarak dönek 2. enternasyonalcileri yani bugünün sosyal demokratlarını yakaladılar; proleterya diktatörlüğünü gelişmiş ülkeler için de reddettiler.

Tartışmanın Lenin'e ulaşan bu aşaması bize 80'den sonra geldi. 80 öncesinin stalinizm tartışması gibi ancak marjinal çevrelerde kaldı.

Batıda nasıl stalinizm tartışmasını vaktinden önce açan, yaygınlaştığında ise malzeme taşıyan Troçkizm gibi akımlar varsa Lenin aşaması için desol komünistler, sendikalistler vardı. Zorunluluğu vurgulayan Rosa Luxemburg vardı. (1)

İş böyle olunca kimileri Lenin'den de vazgeçti. "Leninizm" halka rağmen yapılan "jakoben" devrimciliğinin simgesi olarak görüldü.

Burada ilginç bir nokta var hemen hemen her zaman sapmanın sebebi maddi koşulların getirdiği zorunluluk olarak gösterilmesine rağmen bunun hemen ardından zorunluluğun nerden çıktığı belirsiz bir teorik sapmaya sebep olduğu iddia ediliyor. Bu sapma ağırlıkla bir kişi ile simgeleniyor, sonra da kişi-sapma özdeşliği, sapmayı kişinin yarattığı tezine el çabukluğuyla vardırıyor.

Gerçekten de örneğin ÇKP tezinde, geçiş toplumunda sınıf mücadelesinin burjuvazi ile proletarya arasında süreceği tezi, bunun parti içinde de görüleceği yan tezi ile birleşince - çünkü geçiş toplumunda maddi koşullar bunu zorunlu kılar- revizyonist bir kliğin iktidara gelmesi pekala mümkündür. Revizyonist kliğin şefi Kruşçev olduğuna göre bir süre sonra mesele Kruşçev ve hempasının hain komplosuna indirgeniverir. Biraz düşünülürse hemen tüm Stalinizm kavramlarının bu kadar şematik ortaya konmasa da özünde aynı mantığı içerdiği görülür. Lenin için de durum budur: "Geri bir Rusya'da ancak Lenin gibi biri ve onun komplocu metotları başarılı olabilirdi. Ama bu 'başarı' nın başarı olmadığı da işte ortaya çıktı!" Böyle diyor kimileri, bir adım sonrası ise Lenin'in Marksizme ihanet ettiği tezidir.

Bu mantık-kaba determinizmden kaba iradeciliğe, oradan da yeniden kaba determinizme gidip gelen bir mantıktır. Maddi şartların olumsuzluğunun zorlamasının kaçınılmaz sonucunu öncünün sapması olarak ifade ettikten sonra, dünyayı bilinçli bir şekilde kökten değiştirme çabası olan devrimi, bilinçten, iradeden tümüyle yoksun bir açıklama metodunun saçmalığı göze batınca bu kez, kaba iradeciliğe kaçılır "hain x devrimi yozlaştırdı!" Bunun da açıkça metafizik olduğu farkedilir ve kaba determinizm diriltilir. "Zaten geri bir ülkede, iç savaş, yabancı müdahaleleri v.s." bu kadar olumsuz koşullarda başka ne beklenebilirdi?.. Marksist yönetimin öğeleri birbirinden koparıldıktan sonra birbiriyle eklektik olarak ne kadar birleştirilmeyi çalışılırsa çalışılsın marksist sentez yeniden kurulamaz.

Gerçek somuttur. Bu doğru ama gerçeğin eldeğmemiş somutluğu ancak bir kaostur. Biz bu somutu ne kadar gözlemlersek gözlemleyelim onu anlayamayız.

Anlamak için bilimsel yöntemin kurallarına göre onu basit parçalara ayırmak, "soyutlamak" gerekir. Ardından her bir "soyut", yeterince inceledikten sonra, bir teorinin yardımıyla -bir mühendisin elindeki montaj planına benzetelim teoriyi isterseniz- bu soyut parçacıkları belli bir düzen içinde yeniden biraraya getirmeli "somutlaştırmalı"yız. Bu somut artık zihinde düzenlenmiş, bir somuttur; kaos değildir. Bu süreç anlama sürecidir.

Devrimin süreci gibi insan iradesinin ağırlıkla rol oynadığı organize bir süreçte öncü ve kitlelerce benimsendiğinde onların devrimci iradelerine yön veren ideolojilerin rolü esgeçilemez. Aslında onlar tam da zorunlulukları anlayıp; ortadan kaldırmak amacıyla kurulmuşlardır. Eğer şu veya bu nedenle bu işlevi yerine getiremiyorlarsa zorunluluk önünde elbet çaresiz kalınır. (2)

Rusya'ya geri ülke deniyordu. Ardından gelen devrimler on kere daha geri ülkelerde yapıldı. İç savaş ve yabancı müdahalesi -dolaylı, dolaysız- o zamandan bu zamana her devrimin kaderi oldu. Bundan sonra da devrimciler muhtemelen bu belalardan kurtulamayacaklar. Öyleyse her devrimin kaderi yozlaşma mı? Bu zamana kadar sonuç gerçekten de hep böyle oldu. Eğer bunu kabul edersek sistemin "zayıf halkalarında" mücadeleyi bırakmak, -berbat bir iktidarsızlık- ile "varolan sosyalizmi", revizyonizmi kabul edip, -ruhunu şeytana satıp Faust gibi- güç ve iktidar sahibi olmak arasında bir seçimi kabullenmek zorunda kalırız. İkinci seçimin sonunda "şeytan" tarafından cehennemin dibine alınmak da cabası... Biz bu tür zorunluluk teorilerine inanmadığımızdan, A.B.D.'de devrim yapılsa devrimcilerin şu anki ideolojik avadanlığıyla sağlam bir bina kurulacağını sanmıyoruz. Tersine belki de durum daha kötü olurdu. "Ah, gelişmiş bir ülkede devrim olsa sosyalizmi ne güzel kurardık!" tezi (3) kendini aldatmaktır. Bina yapmasını doğru dürüst bilmeyen mimar, elverişsiz araziye klube dikemiyorsa, metropole gökdelen hiç dikemez. Halbuki metropole de gökdelen gerekir!

İdeolojinin rolü demiştik... Burada temel nokta, bir "işçi devleti" inşa edileceğine sosyalizmi, "partinin önderliğinde (tırnak işaretleri kavramların burada tanımlanmamış, başka yerlerde de çok çeşitli tanımlanmış olmasından) bu devlet kuracağına göre devlet ve partiyi işleyen teoriler bütünüdür. Salt nasıl bir devlet ve nasıl bir parti değil. Bu devlet nasıl..., bu parti nasıl kurulur sorusunun cevabını veren ve bunların birbirleriyle ilişkileri konusunu çözen bir teoriler bütünü gerekir.

Sovyet deneyinde ve diğer devrimlerde böyle bir teoriler bütünü, -özellikle devlet konusunda- böyle bir bilgi birikimi yoktur, daha da kötüsü birçokları var sanıyordu. Lenin bu konuda asla kendini kandırmadı. Nasıl bir devlet sorusuna cevap verdiği 'Devlet ve İhtilal'de bu devlet nasıl... sorusuna geldiğinde -devrimin acil görevleri kapıya dayanmıştı bile- "bu kısmıepey sonra yazacağım anlaşılan, bir devrim deneyimi yaşamak o konuda yazmaktan daha güzel" diyerek çalışmasını yarım bıraktı.

Sorun böyle konunca, devrimcilerin bu bilgi birikimini neden yeterince oluşturamadıkları ve oluşturmaya eldeki hangi ipuçlarından başlayacakları sorusuna cevap bulmak için sosyalist düşünce, örgütler ve devrimler tarihine; dünyanın bunların geliştiği bölgelerindeki toplumsal formasyonların "maddi" gelişimiyle birlikte bakmak gerektiği derhal anlaşılır. Buraya kuş uçuşu bir göz atmak bile o dönemin sosyalistlerince görülemeyen kimi temel noktaları bize açıkça gösterir.

* * *

Marx, devlet ve sınıflar konusunu, ya da bir bütün olarak üst yapı konusunu bütünlüklü olarak hiç inceleyemedi. Kapital in bunları inceleyeceğini söylediği bölümlerini hiç yazamadı. Devletle ilgili en önemli eseri Paris Komünü deneyimini incelediği Fransa'da İç Savaş'tır. Burada oldukça yeterli bir model kurdu gerçi, ama bunun nasıl kurulacağının en genel prensiplerini bile koymadı -elbette bu soru hangi ülkede hangi şartlar altında sorusuna göre değişir ama aynı şekilde hatta daha da çok değişen "devrim yöntemi" gibi bir soruya bile belli cevaplar vermeye çalışan Marx, "devlet" sorusu için bu kadarını bile yapmadı.

Yine de devlet biçimi konusunun bir model bazında ortaya konması büyük bir gelişmeydi. Ne yazık ki Marx ve Engels'in bunu kabul ettirecek kadar politik güçleri olamadı. Bırakın başka örgütleri, kendi yetiştirdikleri kişilerin örgütlediği Alman Sosyal Demokrat Partisi bile Marx'ın bütün protestolarına rağmen Lasalcilerle birleşmek uğruna, gitti onların küçük burjuva hurafeleriyle dolu devlet anlayışını, mücadele anlayışını devraldı.

İşin ilginç tarafı böyle kurulan Alman-Sosyal demokrat partisi ve onun "marksist" teorisinin sonradan 2. enternasyonale üye olan bütün marksist partilere örnek olması, kadroların bu modele göre eğitilmesiydi. Bu genellemeye Bolşevikler dahildir.

Sosyal Demokrat Partisi Marx'ın düzenli orduyu, polisi, "halkın üstünde yer alan memurlar ordusu" anlamında bürokrasiyi yok etmeyi, kalan az sayıda merkezi görevi yapacak bir kısım memurun da halk tarafından seçileceği ve heran geri çağrılabileceği devlet kavramını terketti. Onun yerine Marx öncesi sosyalist gelenekte önemli bir yeri olan "devletin fethi" düşüncesine geri döndü. Buna göre burjuva devlet makinesi ve bürokrasi ele geçirilecek ve o haliyle bu kez işçilerin çıkarına kullanılacaktı. Sivil toplumdaki burjuva unsurlar, işçilerin eline geçen kendi silahlarıyla, devlet gücüyle ezilecekti. Bu yüzden devlet mekanizması, bürokrasi, değil yıkılmak, tersine güçlendirilmeliydi. Bu sorunla doğrudan ilgili bir başka problem alman sosyal demokrasisinin köylülüğü örgütlemekle ciddi olarak hiç uğraşmamasıydı. Köylülük içinde güçleri yoktu, köylüye güvenmiyorlardı, demek ki burjuva devlet aygıtı köylüyü kontrol etmekte de yararlı olabilirdi. Ayrıca parti bürokratik sıkı bir disiplin içinde olmasına rağmen ideolojik olarak anarşistler hariç herkesin görebildiği bir kitle partisiydi. "Devrim" parlamentaristti. Proletarya diktası, yasal nedenler gösterilerek savunulmuyordu. İşin ilginç yanı kendisi de bu anlayıştan etkilenmesine rağmen Rosa Luxemburg'un parti ile yakın ilişkileri nedeniyle bu yozlaşmanın farkına varması Lenin'in ise savaş yıllarına kadar bunu yeterince kavrayamamasıdır. Tersine Rosa'yı eleştirileri için eleştirir. Daha sonra bu eleştirileri beraber yapacaklardır.

Rusya'nın geri şartları aslında Rus devrimcileri için olumlu bir rol oynadı. Legalite problemleri olmadığından -zaten her şey yasaktı- diktatörlük konusunu açıkça programlarına koyan tek 2. enternasyonal partisi Ruslarınkiydi. 2. Enternasyonal'in ideolojik disiplinden yoksun bürokratik kitle partisinin Rusyada pek şansı yoktu. Bolşevikler bu projeyi denemeye çalışanmenşeviklere doğal bir üstün lük sağladılar. Sosyalist devrimcilerin etkisi ve nüfusun yapısı Bolşevikleri kısmen köylülerle daha ilgili kıldı. yine de köylülük konusunda pek başarılı olamadılar. Devrimin şafağında bile köyde hemen hiç örgütlenmeleri yoktu. Benzer bozucu bir etkiden uzak olan Mao'nun Çin'deki başarısı bu bakımdan dikkate değer.

Devlet konusundaki yanlış tavır sürüyordu. Bütün bolşevik kadroları "devleti fethetmek" fikriyle yetişti. Lenin'in Marx'a dönüş niteliğindeki Devlet ve Devrim eseri bu konuda temel bir tutum değişikliğini gösterir. Ama onun da bunun nasıl kurulacağı konusunda bir fikir geliştiremediğini belirttik. Eski bolşeviklerin çoğu zaten bu konuda pek kafa yormadı. Devlet ve Devrim'in gerçek önemi partide bile pek anlaşılamadı.

Elde bir plan olmadan yapıyı kurmaya girişince parti yeni ve işlenmemiş olan fikri değil; alışmışolduğunu, hep düşünmüş olduğunu,pek defarkına varmadan gerçekleştirdi. Bütün bir devlet aygıtı devralındı. Doğru dürüst bir parlamento zaten yoktu. Sovyetler bu işlevi üstlendiyse de bu iki kurumun bir arada pürüzsüz çalışması imkansızdı. Sonuç bir anlamda trajiktir. Düzenli orduyu, polisi, memurlar ordusunu yok edeceklerini söyleyen Lenin birkaç yıl sonra şöyle diyordu:

"Eski devlet aygıtını devraldık ve bu bizim talihsizliğimizdi. Hükümet memurları bizi sabote ettiler. Ürktük ve yalvardık: "lütfen geri gelin" Hepsi de geldiler, ama bu bizim talihsizliğimiz oldu. Şimdi hükümet memurlarından oluşan büyük bir ordumuz var (...) Tepede kaç kişi olduklarını tam bilmediğim sayıları en fazla onbinleri bulan bizden insanlar var. Oysa aşağıda Çar'dan ve burjuva toplumundan aldığımız (...) yüzbinlerce memur bulunuyor." (Collected Works, cilt 33, s. 429)

Köylüler de ciddi bir sorun oldu. Bolşevikler köylülerce hiçbir zaman kuvvetli organik bağlar kuramayınca Sovyet sistemini onların etkilerini kısıtlayıcı bir tarzda örgütlediler. Yoksul köylüler, bir ölçüde orta köylüler bolşevikleri pasifçe destekledi. Karşı devrim çabalarına karşı koydular ama bolşeviklerin politikalarına gerçek bir katılım göstermediler. Köylülerin pasifde olsa desteğinin sürmesi için işçilerin sürekli taviz vermesi gerekti. Köylülere iyi fiyat verecek tahıl alma çabaları bile yeterince başarılı olmadığından işçiler açlıktan kırılıyordu. Lenin egemen sınıf olmak fedakarlık gerektirir diyordu. (a.g.e. cilt, 32, s. 488) Yine de partide işçici bir muhalefet gelişti. Bu konu çevresinde yapılan tartışmalar en ileri bolşeviklerin bile parti -devlet- Sovyetler-sendikalar konusunda kafasının karışık olduğunu gösterdi. Lenin bir taraftan işçi muhalefetiyle bir taraftan ona kaşı tavır alan Troçki, Buharin ekibi ile dalaşıyordu.

Kafaların ne kadar karıştığı bizzat Lenin örneğinde görülür. "Proletarya diktatörlüğünü uygularken işçi sınıfının öncüsü olan parti hükümet eder ama bunu Sovyetlerle yapan sendikalar da parti ile kitleler arasında aktarma kayışı görevini görür" derken (a.g.e. c. 33, s. 189) bir yandan işçi köylü hükümeti terimini kullanıyordu (a.g.e. c. 30, s. 231) Bir başka tartışmada Troçki ve Buharin'e karşı sendikaların gerekliliğini savunurken "çünkü bu devlet işçi devleti değildir. İşçi-köylü devletidir diyordu. (a.g.e. c. 32, s. 24) Buharin oturduğu yerden "ne biçim devlet o?" diye seslenince Lenin 8. Sovyet Kongresi kararlarına bak diyordu. Ama hemen ardından da bir başka toplantıda özeleştiri yapıyor "yanılmışım, şöyle demeliydim. İşçi devleti bir soyutlamadır. Bizimki köylü nüfusunun baskın olduğu bir ülkede bürokratik çarpıklığa uğramış bir işçi devletidir" (a.g.e. c. 32, s. 48).

Lenin'in bu dönem yazılarında, eski yazılarından alıştığımız açıklık ve ayrıntılara varan mantıksal tutarlılığı yeterince göremeyiz. Böyle temel bir konudaki yanlışlık salt bir dil sürçmesi de olsa, kafası açık bir Lenin bunu hemen düzeltir, "Sovyet kongresine bak" diye kaçamak cevap vermezdi.

O sıralar bürokratik yozlaşma konusu Lenin'de sabit fikir haline gelmiştir. Sürekli bunun önüne geçilmesi konusunda uyarılar yapan Lenin, devleti çoktan "bozulmuş bir işçi devleti!" olarak nitelemiştir bile. Devletin kusurları olduğunu söyleyenlere "kimse bunu benden iyi bilemez saydığınız her on kusura ben yüz tanesini sayarım (a.g.e. c. 33, s. 175) der yine de "ilk bulunan buhar motoru da çalışmıyormuş denilir" (a.g.e. c. 33, s. 301) diye bu devleti savunmaktan kendini alamaz.

O sıralar devrim öncesi ikili iktidar bir anlamda devam ediyordu. Bürokratik devlet aygıtı ve Sovyet devlet aygıtı. Devletin işleyişindeki "hatalar", etkinsizlik bu ikisinin uyumsuzluğundan çıkıyordu.

O günkü koşullarda bunlardan birinin seçilmesi gerekiyordu. Ama Sovyet tercihinin yapılmasının önkoşulları vardı ve bunlar ekonomik olduğu kadar hatta daha önemlice politik idi. Sorun şurdaydı ki bu önkoşulların önemli bir kısmının devrim öncesindeki süreçte yerine getirilmesi gerekiyordu. Yunan trajedileri günümüz insanı için trajik bir ortam yaratmaz. Donanmanın ilerlemesi için kızını kurban etmek (*) seçimi günümüz için trajik bir secim, bir zorunluluk değildir. Dünkü insan için öyleydi. Eğer bir öncü devlet ve öncü konusunda devrimden çok önce kafasını açar ve bütün kadrolarını bu konuda ideolojik birlik içine sokabilirse bu bilgisini o ülke şartlarında uygulanabilir, teknik bir bilgi haline getirebilirse kendisini devrimden önce yalnız sınıf örgütü değil gelecek toplumun önderi olarak tüm halkın temsilcisi de kılabilirse -irtibat kayışları yolu ile organik ilişki gerekir, ajitasyon ve propagandasının temelini halka öğretmek değil halkı eğitmek oluşturabilirse -yani programının doğruluğunu belletmek yerine ona hem bunu vermenin yanında dünyaya daha uyanık bir gözle bakmayı ve kendi inisiyatifini kullanmaya alıştırmak, kendini yönetme

tatbikatları yaptırmak- tüm bunlar başarılabilirse devrimden sonra böyle "zorunluluklar" yaşamaz.* Devrimden sonra kollektifleştirme ve sovyet iktidarı konusunda uyanık olmak bunların hukuksal teminatını özenli kurmak, kendi koyduğu hukuki kuralları başı sıkıştığında ihlal etmemek. Parti içindeki ideolojik birliği korumak, zorunlu olarak doğacak hiziplere, parti dışında anayasal ihlale -karşı devrimcilik anlamında- neden olmadıkça yaşama hakkı. Bunlar da devrim sonrası görevler. Elbette bir ilk bakış olarak yaptığımız tespitler belki yanlış, belki yetersiz ancak meselenin çözümü için böyle bir yaklaşım, devrim öncesine, ideolojik birlik ve kitle inisiyatifine önem veren bir yaklaşım gerekli. Hem de bu yaklaşım Gorbaçov mu, Stalin mi, Lenin mi, Marx mı v.s., tartışmasından milyon kere anlamlı. Bu zamana kadar diğer bütün yaklaşımlardan farklı olan devrimci hareketin yaklaşımı bizce buydu. Yapılması gereken şimdi onun somut analizler ve sentezlerle zenginleşmesi. Unutulmamalı: Gerçek somuttur!..

(1) Gerçekten Rosa, uzlaşmak bilmez devrimci, yayınlamayamadığı, ölümünden sonra bulunan taslak çalışmalarında kendince yanlış bulduklarını söylüyor, "Lenin ve Troçki"yi bu yanlışlardan dolayı şiddetle eleştiriyordu. Yine de kendisini Kautsky ve şürekasının eleştiri bombardımanından ayırdı. Yazısını (tecrit edilmiş ve geri) "Rusya gibi bir ülkede sorun ancak ortaya konulabilir; çözülemezdi. Ve bu anlamda her yerde gelecek "Bolşevizm" içindir. diyerek bitirdi. Görülüyor ki Rosa'da meseleyi büyük ölçüde maddi koşulların elverişsizliğinin bir ürünü olarak koyuyordu.

(2) Varsayalım ki Mars'a gitmek istiyoruz. Önümüzde bir yığın maddi güçlük var. Eğer gelişmiş füzyon motoru olan bir uzay gemimiz olsaydı Mars'a oldukça zahmetsiz, çabucak ulaşabilirdik. Bugün bir füzyon motorunun teorik çalışma prensipleri biliniyor. Bilinmeyen onun teknolojik olarak nasıl imal edileceği.. Bunun için kimi yeni teknikler, kimi yeni malzemeler geliştirilmesi gerekiyor. O zamana kadar Mars'a gitmek istiyorsak daha zahmetli, uzun bir yolculuğu göze almalı. Bir başka galaksiye ise sıvı yakıtlı roket ile hiçbir zaman gidemeyeceğimiz kesin. Burada zorunluluk şimdilik galip. Yeni motorumuzu yapmayı becerene kadar.. Daha gelişmiş bir teori ve bunun uygulama biçimleri keşfedilene kadar..

(3) Başta troçkizm olmak üzere devrimin yozlaşmasını maddi koşulların (geri bir ülkede olmaktan kaynaklanan) elverisizliği ile açıklayan her teori bu tezi savunuyor demektir.

(*) Bir Yunan trajedisinin temel olayı.

* Geçmişte geliştirilmiş Direniş Komiteleri kavramı böyle bir yaklaşım için son derece elverişli bir kavramdır kanımızca.

SSCB/Stalin-Gorbaçov Birkaç Küçük Not

Sovyet devriminin gelişimi konusunda fikirlerimi özetle yukarda belirttim. O bakımdan Stalin'i günah keçisi yerine koymanın yanlışlığını belirtmem gerekmez. Ötesi Stalin'i parti içinde büyük temizlik yapmakla suçlayanların parti tarihinde ilk büyük temizliğin tam 200.000 kişi partinin 1/3'ü atılarak Lenin döneminde atıldığını bilmezden geliyorlar. Hizipleri tasfiye etmesini eleştirenlerde ilk hizipi -işçi muhalefetini- tasfiye edenin Lenin olduğunu Sovyet anayasasını federasyondan birliğe çeviren değişiklikle ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını çiğnediğini söyleyenler bunun Stalin tarafından ama Lenin'in onayı ile yapıldığını.. Daha çok örnek verilebilir. Ve bunların birçoğu yanlış eleştirilerdir.

Stalin bürokrasi ile Sovyetler arasındaki çelişki ve tansiyonu bürokrasi lehine kullanmış Sovyetlerin etkinliğini, zaten zayıftı - tümüyle kırmış böylece devlet aygıtının belki yanlış bir tarafa ama etkin bir biçimde çalışması sağlamıştır. Lenin bolşevik partisinde bir sıçramayı bir deha olarak temsil ederken o partinin ortalama seviyesinin önderiydi. Lenin partiyle zaman zaman uyumsuzluk içine girdi. Stalin hiç böyle bir şey yaşamadı. Lenin ideallerine bağlıydı. Stalin de öyle, ama onunkiler çok daha basitdi. Stalin'in tercihleri devletin bir işçi devleti olma ihtimalini söndürdü. Ama devleti "güçlü" kıldı. Uzun dönemde kendi çelişki ve zayıflıklarını taşısa da bu devlet çelişki içindeki bir devlete göre emperyalizmin karşısında daha rahat durabilirdi. Stalin kitlelerin insiyatifi yerine bürokratik aygıtın özverili inisiyatifi ve bu aygıt yardımıyla kitlelerin kuruluşa yine özverili ama pasif katılımını tercih etti. Bu tercihi bilerekmi yaptı yoksa bilmeden mi bunu şimdi bilemediğimiz gibi bizim sorunumuz da değil

Önemli olan şu; o zamandan beri Stalin'i ister övsün ister yersin hiçbir Sovyet lideri tercihi başka yönde yapmadı. O zamandan bu yana Sovyet toplumsal formasyonu ı oldukça oturdu. Kapitalist olmayan ama tam sosyalist de olmayan bir formasyon. Bunun evrim sürecinde bir çıkmaz sokak mı yoksa bu zamana dek kimsenin düşünmediği yeni bir üretim tarzı mı -doğuşu sırasında herkes kapitalizmi de feodalizmin bir yozlaşması bir sapma olarak görmüştü- bunu zaman gösterecek

Eğer bu yeni bir üretim tarzıysa şimdi artık bir zamanlar Marx'ın kapitalizme yaptığını bu yeni formasyona yapmanın zamanı geldi. Onun üretim ve yeniden üretim mekanizmalarını somut bir tahlile tabi tutmak gerekiyor. Bu tür bir çalışma yapılmadan da şu gözlemlere yapmaya kalkarsak ilk göze çarpan şeyler şunlar: Bu tür toplumlarda ekonomi genel bir kıtlık içinde yürüyor, s ektörler arası dengesizlik merkezi planlamanın aksamasının bir sonucu olarak sürekli problem. Böylece merkezi planlama tıkandığında çare piyasa mekanizmasının yardımcı güç olarak sisteme enjekte edilmesinde bulunuyor. Bununla birlikte bakanlıkların kimi ekonomik yetkileri yerel yönetimlere dağıtılıyor. Silahlanma harcamalarını kısıp bunu ekonomiye enjekte etmek bunalım döneminde önemli olduğundan emperyalizmle uzlaşma aranıyor. Böyle bir gelişmenin yan ürünleri arasında muhaliflere bir özgürlük rüzgarı esmesi de var. Yerellik ve muhalefete özgürlük kısmi demokratikleşmeyi getiriyor. Bu politika işlevini yerine getirip kendisi yeni sorunlar çıkarınca katı merkezi planlamaya geri dönülüyor. Bu döngü şu ana dek bir kaç kez gerçekleşti. Gorbaçov bugün en kapsamlısını deniyor.

Gorbaçov ile "muhafazakarların" çatışması bu döngü içinde biraz batıda keynesçilerle liberallerin çatışmasına benziyor. Bunalımın nevine göre keynesçi ya da liberal önlem paketleri açılıyor. Tek fark devlet müdahelecileri batıda reformcu piyasa yanlıları muhafazakar sayılırken varolan sosyalizmde etiketler bunun tersi.

Kruşçev'den bu yana Sovyet toplumu normalleşme sürecini yaşıyor. Uluslararası konjonktürün elverdiği ölçüde bu süreç gelişiyor. Ama bu olağanüstü bir anti-demokrasiden olağan dönem anti demokrasisene geçiştir. (Sosyalist demokrasi perspektifi açısından tabii.) Gorbaçov'un yaptığı geçmişte Stalin ya da Kruşçev'in kinden farklı değil. Sosyalizm olmayan yeni bir t oplumsal formasyonun etkinliğini ve yaşayabilirliğini sağlayacak tedbirler almak. Stalin bunu olağanüstü koşullarda yapmıştı. Diğerleri nispi normalleşme koşullarında yapıyorlar.

Gorbaçov'un reformları uygulamak amacıyla kitlelere nispi söz hakkı tanıması onun amaçlarını aşan sonuçlara da varabilir. Bu sonuçlar kısa dönemde gerici ya da ilerici bir yönde tezahür edebilir. Bu gelişimi şu anda tam olarak öngöremeyiz. Ama bu "reel sosyalizm"in kendi iç gelişimidir. Gorbaçov'un gerçek bir işçi demokrasisine, yahut halk demokrasisine geçeceği tam bir ham hayal.

Tufan Aktan

Halkevleri Kendini Tanımlarken

Halkevleri sekiz yıllık bir aradan sonra yeniden faaliyete başladı ve ilk genel kurulunu yaptı. Açılıştan bu yana geçen bir yılı aşkın süre içinde yaygınlaşan ilgi, otuzun üzerinde şubenin açılmasını sağladı. Sırada diğerleri de var. Ne ki, bu yaygın ilgiye rağmen Halkevlerinin, özel konumundan da kaynaklanan bir dizi güçlükle karşı karşıya olduğunu ifade etmek gerekir.

Öncelikle, halkevleri herhangi bir sınıf veya toplumsal kesimin örgütü olma niteliğini taşımamaktadır. Esasen, 1930'larda, tam da cumhuriyetin imtiyaz ız, sınıfsız bir toplum olduğu gibi asılsız prop ıgandaların yapıldığı bir dönemde kurulmuştu. Bir başka ifadeyle, halkevleri en başından i ıbaren belli bir siyasetin hayata geçirilme araçl rından biri olarak tasarlanmış ve hayata geçı ilmiştir.

Bı yıllarda yeni ıluşmakta olan işçi sınıfının g içsüzlüğü, ulusal kurtuluş savaşının etkileri, :umhuriyetin herşeye rağmen kitlelere getirdi,i kazanımlar, çağdaşlaşma çabaları vs. havası içinde halkevleı bir noktada "yeni Türk ulusu"nun yaratılma a açlarından birisiydi. Temelindeki, sınıfsal far lılıkları gizleme misyonuna rağmen "cumhuriyet ilericileri" denilebilecek bir kesimi barındıran çatı olma özelliği de vardı. Ancak, ilerleyen yıllarda, emekçilerin potansiyel veya reel muhalefeti arttıkça, güçsüz mülk sahipleri emperyalizmin kanadı altında yeni baskı modelleri geliştirmeye başladılar. Bu süre içinde saf cumhuriyetçiler dahi giderek dışlanmaya başlandı. Halkevlerinin sosyal ve kültürel faaliyetlerine tahammül gösterilmez oldu.

1951 yılında halkevleri kapatıldı. 1960'tan sonra ise yeniden açılmakıa birlikte uzun süre son derece pasif bir durumda kaldı. Ne var ki ülkede gelişen sınıf mücadeleleri yavaş yavaş bu kuruluşu da etkilemekte gecikmedi. 1976'dan sonra Halkevleri yeniden canlanmaya başladı. Fakat artık eski kültürel ve sosyal etkinlikler yoktu. Ressamlar, müzikseverler, folklorcular, kitap meraklıları artık başka yerlere gitmişlerdi ve geri dönmeyeceklerdi.

1976-1980 arasındaki dönem Halkevleri için hem bir atılım, hem de bir sıkıntı dönemidir. Atılım dönemidir çünkü birçok anti-faşist demokrat insan halkevlerine geliyordu. Geliyordu ama onların kültürel ihtiyaçlarına cevap

R.Talaş: "Halkevleri, halka ulaşmalıdır."

Genel kurulda uyumlu çalışmanın koşulları yaratıldı. Bundan sonra yapılacak olan Halkevlerinin ortaya konması ve olanakların arttırılması çabalarına hız vermektir. Halkevleri en somut talepleri belirleyerek halka ulaşmalıdırlar. Halkevlerinin bir kendisinin kurumsallaşması çabalarına hız ve nitelik katacak kadro çalışması olmalıdır, birde kitle çalışması olmalıdır. Halkevlerinin kendisinin ürettiği somuta ilişkin bilgi ve düşünceler olmalıdır. Örneği Halkevleri yerel yönetim seçimlerine ilişkin düşünce üretebilmeli, yerel yönetim seçimlerine alet edilmemelidir. Halkevlerinin eğitsel kültürel, sportif faaliyetleriyaygın ve çeşitli olmalıdır. Örneğin; Halkevi korosu biçki-dikiş kursu, spor müzik faaliyetleri çeşitlendirilmelidir. Ayrıca halkevlerinin bilgi ve düşünce üretiminde, sağlıklı tartışmaların yaratılmasında, bilgi ve birikim akışkanlığının sağlanmasında bir yayın organı önemli bir işleve sahip olabilir.

N. Bozkurt:

"Halkevleri, düşünce ve bilgi üretmelidir."

Halkevlerinin yönetiminde 1977 yılına kadar merkezi yan ağır basarken, sonraki yıllarda toplumsal gelişim sonucuüyelersöz ve karar sahibi olmuşlardır. Halkevlerinin yaygın örgütlenmesi, devrimci kültürel, sanatsal çalışmalarıyla, halkla bütünleşmesi karşıtlarının yoğun saldırılarına neden olmuştur.

Bugün seçilen yönetim bir geçiş yönetimi niteliğindedir. Genel Kurultay'ın ardından gençliğin sorunlarının tartışıldığı bir gençlik kurultayı ve kültürün tüm öğelerinin tartışıldığı bir kültür kurultayı yapılmalıdır.

Günümüzdeki egemen kültürün en belirgin özelliği insanın insan olma kimliğinin unutulmasıdır. .İnsanın, değeri sıfır olan bir varlık olarak görülmesidir. Herşey yapılabilir ilkesinin eylemleri belirleyen en yaygın ilke olmasıdır. Kendilerini bu sıfırlar toplamının dışında tutanların özelliği ikiyüzlü olmalarıdır. Savunuculuğunu yaptıkları ahlâkla (iyidir, kötüdür) dedikleri ... eylem ilkeleri arasındaki bağdaşmazlıktır. Başka bir deyişle kendilerine bazı hakları tanımada kullandıkları değerlilik ölçüsü başkalarını yargılarken kullandıkları ölçüden farklıdır. Bu ölçüyü ve ikiyüzlülüğü teşhir ederken alternatifini sunmak Halkevlerinin temel görevleri arasındadır. Halkevleri ayrıca insan haklarının ihlâline karşı çıkmak insan onurunu, insanca yaşamı savunmak görevi ile karşı karşıyadır.

Halkevleri geniş kitlelere ulaşabilmelidir. Bu nedenle eski halkevciler ile ilişkiye geçilmeli, eski halkevcilerin deneyimlerinin, birikimlerinin aktarılması gerekmektedir. Bu ilişkiler halkevlerinin güçlenmesinde önemli rol oynayacaktır. Halkevleri bugün ve bundan sonra her alanda düşünce ve bilgi üretmelidir. Bilim ve teknikte ekolojik alanda faaliyetlerin yaratılması çalışmaların zenginleşmesi ve günün sorunlarına bakışta önemli bir yer tutmaktadır.

verecek faaliyetler çok zayıftı. Arada sırada yapılan konferans ve seminerler ile tek tük kültürel etkinlikler üyelerin gelişimi açısından ciddi bir katkı sağlayamıyordu. Tek tük şubelerdeki nisbi atılımlar da cılız kalmaktaydı. Halkevleri adeta basit bir toplantı yeri, mahalle derneğine dönmüştü. Oraya gelen halk ile ciddi bir bağ kurulamıyor, esasen köklü bir kültür kurumu huviyetini kazanamıyordu. 1970'leri derme çatma havası bu kuruma da yansımıştı. Olumlu bir başlangıç, kısır bir kültür ortamında tıkanmaya doğru ilerlerken araya 12 Eylül kesintisi girdi. Üçüncü açılışı ise Halkevleri için bir bakıma kaldığı yerden devamıdır.

Kurumlar eğer birilerine birşeyler verebiliyorsa yaşar. (Bazen kış uykusunda yaşayanlar veya dış destekle suni olarak ayakta tutulanlar da vardır ama bunları konu dışı kabul edelim.) Halkevleri ekonomik-demokratik mücadelede kitlelerin günlük çıkarlarını savunmak için kurulmamıştır. Bunları yapacak sendika ve dernekler mevcuttur. Belli bir şekilde, belli koşullarda onları destekleyebilir ama onların eksikliklerini gidermeye çalışması düşünülemez. Ancak Halkevlerinin toplumsal konularda duyarlılığı arttıran bir demokrasi okulu olmasının yanısıra kültür ve ideoloji alanında önemli bir işlevi olmalıdır. Ve işte bu alanda, üyelerine duyurucu birşeyler sunabilirse Halkevleri canlı, gelişen bir kuruluş haline gelebilir. Aksi halde sonuç şubelerin birer sohbet mekanına dönüşmesi, bol bol çay ve sigara içilmesi ve süreç içinde ilginin dağılıp gitmesidir.

Şube açılırken yapılacak ilk iş, şubenin faaliyet programının bir an önce hayata geçirilmesini sağlamaktır. Önce şube açalım sonra birşeyler düşünürüz gibi bir yaklaşım son derece hatalıdır. Bu taktirde üyelerin ilgisi dağılıp gitmektedir. Biraz geç açılsın ama açılınca işlerliğini hemen kazansın. Bu asgari ölçüde beceri ve yaratıcılık ister. Ayrıca yönlendiricilik ister. İşte bu noktada halkevlerini bekleyen birkaç sıkıntılı duruma işaret etmekte yarar var.

Birincisi Türkiye'de 1980'i yaşayan ve sonradan yetişen iki kuşak arasındaki kopukluktur. Ülkemizde her yeni nesil eski kuşakları yetersizlikle suçlarken kendini daha özel görme eğilimindedir. Halkevlerinde de benzer bir durum ister istemez olacaktır. Buna karşı anlayışlı, eğitici ama taşkınlıklara fazla prim vermeyen yaklaşımlar zaman içinde daha iyi çözümler getirebilir.

Diğer bir husus, kuruluşun demokrasisinin en kısa sürede işlerlik kazanmasıdır. Şöyle ki, ilişkilerde kopukluk gerek üyelerle yönetim, gerekse de halkevlerinin değişik birimleri arasında tümüyle temelsiz sürtüşmelere yol açabilecek bir alan olma riskini taşımaktadır. Bunun bir nedeni de bazı kişilerin halkevlerini herhangi bir kesim derneği gibi görme ve böyle davranma eğilimidir. Ayrıca halkevleri grup üstünlüğü kurmaya çalışma yeri de değildir. Bir dernek ne işe yarar, orada sen ve birkaç arkadaşından başka kimse kalmamışsa. Böylesi "ideolojik saflık" gerçek bir "siyasi saflık"tır.

Halkevlerinin bütün bunlara vakıf, fonksiyonlarını belirlemiş, kendini iyi tanımlayabilen bir tabanı vardır. Esasen kültürel-ideolojik alana yönelme konusunda bir mutabakat da oluşmaktadır. Ülkemizde giderek azgınlaşan gerici ideolojiye karşı emekçilerin tezlerini savunmak çok önemli bir görevdir. Bütün mücadeleler önce zihinde kazanılır veya kaybedilir. Bu hayal kurmak değildir. Başarının mümkünlüğüne inanmak ve gerçekçi tarzda başarının yollarını düşünmektir. İlk planda emekçiler için en önemli kazanım ideolojik üstünlüğü yeniden elde etmek olacaktır.

Sonuç olarak, halkevlerinin kendini tanımlama konusunda herhangi bir sıkıntısı yoktur. Bunu yapan insanları vardır. Her sorunu çözecek mucize programlar da zaten ancak masallarda olur. Sorun pratik faaliyetlerin uygun bir şekilde hızla geliştirilmesi ve koordinasyonudur. Bu yapılırsa işler yoluna girer. Programsızlık ne kadar kötüyse, herşeyi programa bağlamak da o kadar sakıncalıdır ve atalet yaratır. Uzun yolunda halkevlerine başarılar dileriz.

"Halkevleri, demokratik mevzidir."

Mamak Halkevi'nden bir üye

Halkevlerinde pratik çalışmalara, deneyselliğe önem verilmelidir. Nedense bu tür çalışmalara tepkici bir yaklaşım var. SHP'lilerin halkevlerine önemle eğildiğini görüyoruz. Buradan da ileriye yönelik olarak Halkevlerini SHP'ye yamama tavrı çıkacaktır. Halkevleri araçtır, demokratik mevziidir. İnsanların tembelliklerini atacakları, işlevlerini yerine getirecekleri alanlar olarak görüyorum.

T.Erdemir: "Biz, halkın yanındayız."

Biz Pendik Halkevi olarak nasıl bir halkevi istiyoruz?

Bu soruya sağlıklı cevap verebilmek için objektif gerçeklerden hareket etmemiz gerektiğine inanıyor ve bu sorunun cevabını ülke gerçekleri ışığında veriyoruz. Bugün ülkemizde uygulanmakta olan ve her haliyle iflas eden ekonomik politikayı sürdürmenin bir aracı olarak dayatılan kültür, Türk-İslam Sentezine dayalı gerici bir ümmet kültüründen başka bir şey değildir.

Bizi başka uluslara düşman etmeyi amaçlayan şovenist, barış düşmanı, havadan kazanmayı, vurgunculuğu, başkalarının sırtına basarak yükselmeyi ve mevkii düşkünlüğünü kışkırtan, toplumu korkaklaştıran, yozlaştıran ve yalnızlaştıran, ekonomik özgürlüğümüzü IMF ve Dünya Bankalarının reçetelerine bırakan, zengini daha zengin fakiri daha fakir yapan kısaca kapitalizmin bütün ahlaksızlığını uygulayan bu çarpık düzene karşıyız.

Gecekondusu yıkılan onbeş günlük bebeği ile yağmurda yol üstünde incecik bir naylon altında yatan ananın yanındayız. Hapishanelerde ve çeşitli yerlerde işkence gören insanlarımızın yanındayız. hastanelerde ameliyat olup, parasını ödeyemediği için rehin kalan hasta vatandaşlarımızın yanındayı. Yeşilyurt'ta kemikleri kırılıp, insan pisliği yedirdilenlerin yanındayız.

Biz Pendik Halkevi olarak çalışmalarımızda demokrasi mücadelesinde yerini aldığı ölçüde Pendik halkıyla birleşip, büyüyüp etkinleşeceğiz. Bu amaca varmanın yolunu kültür ve sanat hizmetleri olarak görmekteyiz.

G. Demirel: "Perspektif oluşturulmalıdır."

Seçilen yönetim demokratik platform niteliğindedir. Yönetimde bir denge mevcut. Genel Yönetim Kurulunun objektif olarak bir perspektifi yok. Perspektifin oluşması doğrultusunda çabalar arttırılmalıdır. Halkevlerinin hukuksal durumları sağlıklı bir yörüngeye sokulmalıdır. Halkevleri kültür ve sanat alanında Türk-İslam sentezine karşı doğru politikayı ortaya koymalıdır. Halkevleri kültür politikasının çabalarının zeminini oluşturmalıdır.

Y.Ketenoğlu: "Doğru demokrasi mücadelesi anlayışı olmadan,doğru kültür politikası olamaz."

Halkevleri sadece kültürel etkinlikler gösteren demokratik kurumlar olarak değil, demokrasi mücadelesinde demokratik kurumlar olarak yer almalıdır.

Demokrasi mücadelesi 12 Eylül'e karşı, faşizme karşı verilmelidir. Halkevlerinin demokrasi mücadelesi abartılmamalı ama yalnızca bir kültür kurumu olarak da düşünülmemelidir. Demokrasi mücadelesinde bu perspektifle hareket edecek kültürel kurumlar olmalıdır. Buna bağlı olarak Halkevlerinde açılan kurslar, etkinliklerde demokrasi mücadelesi perspektifi noktasında ele alınmalıdır. Halkevleri kitlelere ulaşmada etkili bir açık kapı. Bu açıdan 1978-80 döneminden daha farklı bir önem taşıyor.

Halkevleri, 1980 sonrası dönemde faşist ideolojinin yeni görüntüsü Türk-İslam Sentezinin somut ifadesi Türk Ocaklarına karşı yerini almalıdır. Halkevleri sosyal demokratların politik arenası haline getirilmemelidir. halkevleri olarak solun düzene entegre edilmesi politikalarına karşı çıkmak gerekir.

Halkevleri, doğru bir demokrasi mücadelesi anlayışı ve devrimci mücadele anlayışının pekiştirilmesi yolunda çalışmalarını yönlendirmelidir. Doğru demokrasi mücadelesi anlayışı olmadan doğru kültür politikası olmaz.

H.Aksungur: "Toplumsal muhalefet olmadan Halkevleri olamaz."

Halkevleri bugün sadece Kemalist bir bakış açısıyla hareket edemez. Halkevleri halkı kendi sorunları, kendi talepleri (Halkevleri ile çelişmeyen talepler) ve demokratik talepler etrafında örgütlemeli, halkın demokratik katılımını sağlamalı ve sosyalist kültürün tanıtımını yapmalıdır. Eğitsel, kültürel ve sportif kolların, çalışmaların yaşama geçmesi ve etkinlik kazanması gereklidir. Halkevleri, ayakları üzerine basmalı, toplumsal muhalefetin yükselmesine katkıda bulunmalıdır. Toplumsal muhalefet olmadan halkevleri olmaz. Burada da önemli bir nokta halkevleri çalışmalarını yürütecek yani çalışan insanlar yaratmaktır.

HALKEVLERİ ETKİNLİKLERİNİ SÜRDÜRÜYOR.

25 Şubat gecesi, halkevlerinin 57. Kuruluş yıldönümü nedeniyle şenlik düzenlendi, yöre halkında çoksayıda insanın aileleriyle, çocuklarıyla birlikte katıldıkları gecede birkonuşma yapan Üsküdar Halkevi Başkanı **Muzaffer AKSOY** ülkemizin 80'le birlikte girmiş olduğu karanlıktan kurtulma yolunda çalıştıklarını ve halkevlerini bir amacın gerçekleşmesinde araçlardan biri olarak gördüklerini söyledi. Gecede ayrıca Halkevleri genel başkanı Ahmet Yıldız da bir konuşma yaptı. Gecede aralarında D.Gençlik konusunda bulunduğu çeşitli gruplarda yer aldılar.

26 Şubat günü Bakırköy halkevinde Demokratik Kitle Örgütleri'nin işlevinin tartışıldığı bir panel yapıldı. Panele Araştırmacı Yazar **Hakkı ZAPÇI**, Sendikacı **Çetin UYGUR**, Halkevleri genel başkanı **Ahmet YILDIZ**, Yayıncı Yazar **Ragıp ZARAKOLU**, ve Eski Bakanlardan **Esat IŞIL** konuşmacı olarak katıldılar.

Konuşmacılardan Çetin UYGUR, Emperyalizmle olay bağımlılık ilişkisine değinerek, 12 Eylül'ün bu ilişkinin ve krizin bir ürünü olduğunu söyledi, 12 Eylülün saldırıları karşısında, neden kayıtsız kalındığını, 500 bin üyeli DİSK'in neden hiç bir varlık gösteremediğini soran **Ç.UYGUR** bunun nedeninin ekonomik mücadelenin siyasi mücadeleye dönüştürülememesinden kaynaklandığını vurguladı.

Tüm halk kesimlerinin örgütlü bir güç olmaları gereği üzerinde duran **Ç.Uygur** işyeri komitelerini yaygınlaştırarak Merkezi demokratik yapılanmalara ulaşılabileceğini söyledi. Konuşmasında demokratik örgütlenmeler içerisindeki demokratik işleyişin önemine de değinen **Ç. Uygur** demokrasinin bir yaygın biçimi olduğunu vurguladı. Ç. UYGUR birlik konusunda da bizim birlik anlayışımız masa başında biraraya gelmek değildir şeklinde konuştu.

HAKKI ZAPÇI konuşmasına başlarken panelde bir terslik olduğunu söyleyerek başladı. Panelde kendilerinin dinleyici halkecilerin konuşmacı olması gerektiğini söyleyen H.ZAPÇI, solcular ile halk arasındaki kopukluk giderilmeli, iradi olaylar ile gayri iradi olaylar arasındaki organik bağ kurulabilmelidir şeklinde konuştu.

Solculuğun entellektüel bir zümrenin işi olmaktan çıkarmak gerektiğini söyleyen H.ZAPÇI kimilerinin bu durumun devamını sağlamak için gayret sarfettiklerini, buna karşı mücadele edilmesi gerektiğini, Halkevlerinin bir mücadelede, "entellektüelizme" karşı kavgada olabileceğini vurguladı.

Önderliğin kitleler adına konuşmak değil doğruları kitleye söyleyebilmektir diyen H.ZAPÇI slogancılıktan ve anlık boşalmalardan uzak durmak gerekir, aynı şekilde sürekli durağanlığın da önüne geçilmelidir şeklinde konuştu.

Konuşmasında yeni bir yaşam tarzının, yeni insan ilişkilerinin, her yerde yaşama geçirilmesi ve bu anlamda namuslu, dürüst insanlar olarak halkın güveninin kazanılabileceğini yaşanmış örneklerle anlatan H. ZAPÇI, konuşmasında kavram kargaşasından kurtulmanın önemine de değindi.

Saygıyla Anıyoruz

GÜL ALİ BAL:
3.11.1978 günü Ankara'da faşistlerce katledildi.

İSKENDER ŞENOL:
4 Kasım 1979 günü faşistlerle girdiği çatışmada katledildi.

ÖZGÜÇ TUNCAY:
4 Kasım 1980'de Fatsa Aslancemi dağlarında çatışmada katledildi.

AHMET ÖZASLAN:
8 Kasım 1979 günü Nevşehir'de katledildi.

GÜVEN YILMAZ:
13 Kasım 1978 günü İstanbul'da bir banka önünde park etme yasağına uymadığı gerekçesiyle sıkıyönetim güçleri tarafından katledildi.

AYŞE MAKAR:
15 Kasım 1980'de Fatsa'da giriştikleri çatışmada katledildi.

KEMAL ÖZDEMİR:
15 Kasım 1980'de Fatsa'da giriştikleri çatışmada katledildi.

TEVFİK KARATAŞ:
23 Kasım 1980'de Fatsa'da katledildi.

BEHÇET DİNLERER:
23 Kasım 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ile öldürüldü.

İBRAHİM ÖNEMLİ:
25 Kasım 1979 günü Aktepe'de evine giderken faşist katiller tarafından katledildi.

ADİL YILMAZ:
Kasım 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ile öldürüldü.

MEHMET KİRMİT:
Kasım 1979 tarihinde İskenderun Demir Çelik Fabrikasında polisler tarafından vuruldu.

SAİT ÇELİK:
14 Kasım 1979 günü Kayseri'de işkencede öldürüldü.

İBRAHİM BALOĞLU:
2 Aralık 1977 günü ODTÜ'ye yapılan faşist saldırı sırasında yaralandı, hastanede kurtarılamayarak öldü.

KENAN GÜRSEY:
2 Aralık 1980'de Diyarbakır'da işkence ile öldürüdü.

BAYRAM LAFÇI:
3 Aralık 1980'de Havza'da giriştikleri çatışmada katledildi.

ADEM ÖZER:
3 Aralık 1980'de Havza'da giriştikleri çatışmada katledildi.

PROF. CAVİT ORHAN TÜTENGİL:
7 Aralık 1979 günü İstanbul'da evinden çıktıktan sonra faşistler tarafından katledildi.

HALİS BİLGE:
7 Aralık 1984'te Amasya Askeri Cezaevinde işkence ile öldürüldü.

GÜNAY TANRIVERDİ:
7 Aralık 1985 Ankara Emniyet Müdürlüğü DAL grubunda, Mamak Askeri Cezaevinde gördüğü işkenceler ve kötü yaşam koşulları yüzünden tahliye olduktan kısa bir süre sonra yaşamını yitirdi.

İBRAHİM BAYSAL:
8 Aralık 1977'de Eskişehir'de katledildi.

MUSTAFA HALİT TAZEBAY:
9 Aralık 1979 günü kalbinden bıçakla vurulmuş olarak bulundu.

HÜSEYİN ASLANTAŞ:
9 Aralık 1980 günü İstanbulda öldü.

ATİLLA KAYTANCI:
9 Aralık 1978 günü Kayseri'de öldürülmüş olarak bulundu.

TURAN KÖSE:
9 Aralık 1980 günü Havza'da giriştikleri çatışmada katledildi.

ŞEFİK ÖZDEMİR:
10 Aralık 1976-9 Aralık 1976'da bir cenaze töreninde yaralanan devrimci öğretmen kurtarılamayarak öldü.

AYNUR SERTBUDAK:
10 Aralık 1976 günü Ankara'da faşistler tarafından katledildi.

HÜSEYİN POLAT:
10 Aralık 1978 günü Küçükesat Bağcılar Halk Odasından çıkarken POL-BİR'li polislerin açtığı ateş sonucu öldü.

MUSTAFA ODABAŞI:
10 Aralık 1977 Çorum'un Osmancık ilçesinde faşistler tarafından katledildi.

NURETTİN GÜLER:
12 Aralık 1978 günü Elazığ'da öldürüldü.

SADİYE KOÇ:
12 Aralık 1978 günü Elazığ'da öldürüldü.

BATTAL MEHETOĞLU:
14 Aralık 1969 günü İstanbul'da faşistler tarafından katledildi.

AHMET GÜRLER:
16 Aralık 1980'de Kumru Korgan yaylalarında giriştikleri çatışmada katledildi.

AYHAN ESKİCİ:
16 Aralık 1980'de Kumru Korgan yaylalarında giriştikleri çatışmada katledildi.

SABAHATTİN DEMİR:
16 Aralık 1980'de Kumru Korgan yaylalarında giriştikleri çatışmada katledildi.

AHMET SAKIN:
16 Aralık 1980'de Kumru Korgan yaylalarında giriştikleri çatışmada katledildi.

KEMALETTİN ER:
17 Aralık 1978 günü silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

MEHMET SARI:
18 Aralık 1977 - ADMMA'daki devrimci öğrencilerin toplandığı kıraathaneye bomba atılması sonucu öldü.

İSMAİL AKIN ÖZDEMİR:
(TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı) 18 Aralık 1978 günü Adana'da MHP İl Merkezi yakınlarında öldürüldü.

HALİT KÖKLÜ:
18 Aralık 1978 günü Zonguldak Karabük'te bildiri dağıtırken silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

ŞAHİN AYDIN:
19 Aralık 1974 günü DMMA karşısında faşistlerin devrimci öğrencilere saldırması sonucu öldürüldü.

ASAF TUNÇ:
19 Aralık 1978 günü İstanbul Beyazıt Otobüs durağında öldürüldü.

KEMAL ERSAN:
19 Aralık 1978 günü Adana'da faşistler tarafından öldürüldü.

TURGAY SUBAŞI:
19 Aralık 1978 günü Adana Denizli mahallesinde açılan ateş sonucu öldürüldü.

MEHMET AYBEK:
19 Aralık 1978 Gaziantep

AHMET ERDOĞDU
Ocak 1982 Mamak Cezaevi'nde öldü.

UĞUR TORASAN:
27 Aralık 1977 günü Ankara Gazi mahallesindeki evinde faşistler tarafından katledildi.

METE VURAL:
27 Aralık 1978 günü kaldığı evde faşistler tarafından vurularak katledildi.

SÜHA ÖZVEREN:
27 Aralık 1978 günü faşistlerin Antakya Eğitim Enstitüsü'nde devrimci öğrencilere saldırması sonucu çıkan çatışmada faşistler tarafından katledildi.

ALİ İHSAN ÖZER:
28 Aralık 1980 günü Gaziantep'te öldürüldü.

RIFAT SEZGİN:
28 Aralık 1978 günü öğretmenlik yaptığı Urfa-Siverek'te faşistler tarafından öldürüldü.

SÜREYYA ALTINEMİNSOY:
28 Aralık 1978 günü Tarsus Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Faşistlerle ilgili bir soruşturmayı sürdürürken evinin kapısında öldürüldü.

ŞERİF AYGÜN:
29 Aralık 1969 İstanbul Topkapı'da Gamak Fabrikasında işten çıkarmalara ve ücret vermemeye karşı 300'e yakın işçinin fabrikayı işgali sırasında polisle çıkan çatışmada polisin açtığı ateş sonucu öldü.

AYHAN ALAN:
8 Ocak 1981'de işkence ile öldürüldü.

Maraş Unutulmayacak

ALİ KESEN
5 Ocak 1979 Vezirköprü

TAMER BENİAL:
20 Aralık 1976 günü İzmir'in Hatay semtinde faşistler tarafından öldürüldü.

FEVZİ AZIRCI:
22 Aralık 1977 günü Galatasaray Mühendislik Y.O. nun kantininde faşistlerin devrimcilere silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

SALİH KARADEMİR:
22 Aralık 1977 günü Küçükesat'ta bıçaklanarak öldürülmüş olarak bulundu.

KENAN DAYIOĞLU:
23 Aralık 1975 günü faşistler tarafından Ankara'da öldürüldü.

ŞAHİN ÖZ:
23 Aralık 1977 günü öldürüldü.

AYHAN SÖZBİLİR:
23 Aralık 1979 Adana Şehitduran mahallesinde faşistler tarafından öldürüldü.

CENGİZ HAN:
24 Aralık 1978 günü Ankara Aktepe Lisesinden çıkışta faşistlerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

NURİ BOZKURT:
24 Aralık 1978 günü Gaziantep'te silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

NAİL KARAÇAM:
25 Aralık 1970 günü Ankara'da faşistler tarafından katledildi.

MEHMET MARAŞLI:
25 Aralık 1978 günü faşistlerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

TANER UZUN:
26 Aralık 1980 günü Artvin Şavşat Salcı'da giriştikleri çatışmada yaralı olarak yakalandı. İki gün kar üzerinde bekletilmesinden dolayı kan kaybından öldü.

ERKAN UZUNEMİNAĞAOĞLU:
26 Aralık 1980 günü Artvin Şavşat salcı'da giriştikleri çatışmada katledildi.

MUSTAFA ŞAHBAZ:
27 Aralık 1985 günü Avrupa'da öldürüldü.

ALİ İŞÇİ
Şubat 1985'te Malatya, Hekimhan

MUSTAFA ŞAHİN:
3? Aralık 1980 günü 1800 Evlerde işkenceyle öldürüldü.

NECİP BOZALİOĞLU:
31 Aralık 1977 İstanbul Beşiktaş'taki Mimarlık Y.O. kantinine 27 Aralık günü yapılan silahlı faşist saldırıda ağır yaralanarak kaldırıldığı hastanede öldü.

CENGİZ AKSAKAL:
Aralık 1980'de gördüğü işkencelerden dolayı kaldırıldığı hastahanede öldü.

NACİ UĞUREL:
Adana'da öğrenim gördüğü Ticaret Lisesine giderken faşistlerin yaylım ateşi sonucu katledildi.

AYDIN BAHÇECİ:
2 Ocak 1980. 17 Ekim 1979'da İstanbul'da faşistler tarafından vuruldu. Tedavi gördüğü sırada kurtarılamayarak öldü.

HAYDAR KÖK:
4 Ocak 1978. Ankara Cebeci'de faşistlerin kahvehaneyi bombalamaları sonucu öldü.

İBRAHİM ÇİÇEK:
5 Ocak 1979 Gaziantep Nizip'te faşistlerin saldırısı sonucu öldürüldü.

NEJAT GÖKPINAR:
5 Ocak 1980. Karşıyaka'da faşistler tarafından işkence yapılarak öldürüldü.

ALİ KESEN:
6 Ocak 1979 Vezirköprü'de bir faşistin saldırısı sonucu öldü.

SAVAŞ ERYETİŞ:
6 Ocak 1978 Artvin'de faşistler tarafından öldürüldü.

ŞÜKRÜ BULUT:
7 Ocak 1976 - Faşistlerin Hacettepe Üniversitesi Beytepe yurtlarına saldırısında çıkan çatışmada öldürüldü.

NURAY ERENLER:
8 Ocak 1976. Şükrü Bulut'un öldürülmesini protesto için yapılan forum sonrasında polisin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

MUSTAFA KOCA:
Söke'nin Kisir köyünde MHP'li bir faşist tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

VELİ ESKİLİ:
11 Ocak 1981 günü Malatya'da çatışma sonucu öldürüldü.

BİLGİN GİRGİN:
11 Ocak 1978 günü Rize'de tabancayla başından vurulmuş olarak bulundu.

ÖZER ELMAS:
12 Ocak 1976 günü İstanbul'da okuluna giderken, açılan ateş sonucu öldürüldü.

TESLİM TEMEL:
12 Ocak 1978 günü Elazığ'da bir faşistin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

VAKKAS NERGİS:
12 Ocak 1978 günü Maraş'ın Pazarcık ilçesi Tilkiler köyünde toprak ağasının Kiralık adamları tarafından öldürüldü.

CAFER ERDEM:
13 Ocak 1977 günü Tunceli'de polisle çıkan çatışmada öldürüldü.

BARIŞ YILDIRIM:
13 Ocak 1978 günü İstanbul'da faşistler tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

KUDRET UYBAŞ:
13 Ocak 1978 İstanbul Yabancı Diller Y.O.'ndan çıkan öğrencilere faşistlerin ateş açması sonucu öldürüldü.

GÖKHAN YÜKSEL:
13 Ocak 1978. İstanbul Yabancı Diller Y.O.'ndan çıkan öğrencilere faşistlerin ateş açması sonucu öldürüldü.

NEVZAT ŞENER:
13 Ocak 1978 İstanbul Yenikapı'da faşistler tarafından öldürüldü.

NEVZAT GÖKÇEN:
14 Ocak 1978 günü Denizli Kutlubey kasabasında faşistler tarafından öldürüldü.

EMİR ÇINAROĞLU:
15 Ocak 1978 günü Bursa Setbaşı'nda faşistlerin kahvehane baskınında öldürüldü.

ASIM KESKİN:
15 Ocak 1979 günü İstanbul Pendik'te faşistlerin saldırısına uğrayarak öldürüldü.

NİHAT KAYMAKEL:
16 Ocak 1978 günü Gaziantep'te polis komserinin öğrencilere ateş açması sonucu öldürüldü.

AHMET UZUN:
16 Ocak 1981'de Rize Emniyet Md. 1. Şube'de işkence ile öldürüldü.

KAZIM UÇKAN:
17 Ocak 1979 günü öğretmenlik yaptığı Sağmalcılar Lisesine giderken silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

FATİH YÜCESOY:
20 Ocak 1979 günü Adana'da bir sinemanın önünde üzerine ateş açılarak öldürüldü.

MUSTAFA LEVENT ERSOY:
21 Ocak 1977 İstanbul Beşiktaş'ta faşistlerin öğrenci lokaline yaptığı silahlı saldırıda öldürüldü.

HASAN ÇAKMAK:
22 Ocak 1979 günü öğretmenlik yaptığı Tunceli - Mazgirt-Oyundal köyünde öldürüldü.

KERİM YAMAN:
23 Ocak 1975 günü Vatan Mühendislik Y.O. önünde pusu kuran faşistlerce öldürüldü.

MEHMET YILMAZ:
24 Ocak 1977 günü Malatya'da faşistler tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

YAVUZ ÇALIŞKAN:
24 Ocak 1977 İskenderun'da faşistlerin liseli öğrencilerin üzerine bomba atması sonucu öldürüldü.

TALAT TEMEL:
24 Ocak 1978 günü Kars'ta faşistler tarafından öldürüldü.

BAKİ ÜNLÜ:
25 Ocak 1977 günü İstanbul Laleli'de faşistler tarafından öldürüldü.

HÜSEYİN YABUZ:
25 Ocak 1977 günü İstanbul Laleli'de faşistler tarafından öldürüldü.

BASRİ TEMİZALP:
26 Ocak 1976 Malatya'da kaldıkları eve güvenlik kuvvetlerinin attığı bombalar ve açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

İLKER AKMAN:
26 Ocak 1976 Malatya'da kaldıkları eve güvenlik kuvvetlerinin attığı bombalar ve açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

YUSUF ZİYA GÜNEŞ:
26 Ocak 1976 Malatya'da kaldıkları eve güvenlik kuvvetlerinin attığı bombalar ve açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

METİN ARIKAN:
27 Ocak 1976 İstanbul Tophane'de polisin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

OKTAY EVREN:
27 Ocak 1979 günü Tekirdağ'da faşistlerle çıkan çatışmada bıçaklanarak öldürüldü.

NECATİ KOÇ:
28 Ocak 1980 Dikmen'de faşistler tarafından katledildi.

CAHİT ŞENYÜZ:
30 Ocak 1976. İstanbul'da polis tarafından işkence ile öldürüldü.

FAHRİ DEDE:
Ocak 1981'de Ardanuç Bulanık'ta çatışmada öldürüldü.
ÇETİN GÜLVER:
Ocak 1980'de Edirne Keşan'da faşistler tarafından öldürüldü.
ÜMİT NARMAN:
Ocak 1980'de Çorum'da bir kaza sonucu öldü.
KADİR ASLAN KÖSEOĞLU:
Sakarya'da öldürüldü.
İHSAN HACIMURATOĞLU:
29 Ocak 1979 Trabzon'da faşistlerin kurduğu pusuda yaralandı, daha sonra kurtarılamayarak öldü.
ŞAH İSMAİL DÜNYA:
31 Ocak 1980 İskenderun Demir-Çelik fabrikasında faşistler tarafından katledildi.
MEHMET MUTLU ÇETİN:
Ocak 1983 İzmir'de işkence ile öldürüldü.
MEHMET MARAŞ:
1 Şubat 1980 İnebolu Halkevi'nin faşistlerce bombalanması sonucu öldürüldü.
HASAN ÇAYLI:
1 Şubat 1978. Emek'te bir kahvehanede otururken açılan ateş sonucu 17 Ocak'ta yaralandı. Tedavi edilmekte olduğu Numune hastanesinde öldü.
HAYRETTİN AKPINAR:
1 Şubat 1978 Ankara Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi'nden çıkan öğrencilerin üzerine faşistlerin bomba atması sonucu yaralanarak Hacettepe Hastanesinde öldü.
ABDİ İPEKÇİ:
1 Şubat 1979 Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi evinin yakınında pusu kuran faşist katiller tarafından öldürüldü.
İBRAHİM BOZKURT:
2 Şubat 1978 Emek'te faşistler tarafından katledildi.
RAFET EROL:
2 Şubat 1980'de öldürüldü.
ORHAN TOKLUCU:
2 Şubat 1980 Kırşehir'de faşistler tarafından katledildi.
RAFET ALTAN:
3 Şubat 1980'de Edirne-Keşan'da bir hastalık sonucu öldü.
ADEM GÜLER:
3 Şubat 1978 Mecidiyeköy'de faşistler tarafından öldürüldü.
MUSTAFA GÖKÇELİ:
4 Şubat 1980'de faşist katiller tarafından katledildi.
İSMAİL ŞAHİN:
5 Şubat 1978 Ankara'nın Kırkkonaklar semtinde bir ağaca asılmış olarak bulundu.
CENGİZ SARMAŞ:
6 Şubat 1980 Bursa'da faşistler tarafından öldürüldü.
HALİL GÜLLÜOĞLU
6 Şubat 1980 yüzlerce devrimci hükümlü ve tutuklunun savunmasını yapan avukat Halil Güllüoğlu Adana'da işine gitmek üzere evinden çıktığı sırada faşistler tarafından katledildi.
RIDVAN BİNBİR:
7 Şubat 1980 Edirne cezaevinde faşistler tarafından öldürüldü.
İSMAİL AYDIN:
7 Şubat 1979 Ordu-Belen köyünde sorunlarını tartışmak üzere kahvehanede toplanan köy halkına faşistlerin saldırısı sonucu öldürüldü.
NİYAZİ ZORBA:
8 Şubat 1980 Terme'de faşist katiller tarafından öldürüldü.
SALİH KARAN:
8 Şubat 1977 Diyarbakır'da faşistler tarafından öldürüldü.
AHMET BASMACI:
10 Şubat 1980 Alaşehir'de öldürüldü.
SEMİH ERBEK:
11 Şubat 1976 Ankara'da Genelkurmay Başkanlığının önünde faşistler tarafından katledildi.
ABDULLAH İZCİ:
11 Şubat 1979 Kayseri'de Plevne mahallesinde bir kahvehaneye faşistlerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.
SUNGUR YILMAZ:
11 Şubat 1979 Ankara'da trafik kazasında yaşamını yitirdi.
ERDAL ASLAN:
12 Şubat 1980 Avukatlık yaptığı Elazığ'da faşistler tarafından öldürüldü.
METİN İNAN:
14 Şubat 1978 Trabzon'un Of ilçesinde faşistlerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.
AHMET MÜMTAZ ÖZDAL:
15 Şubat 1980 İstanbul-Kumkapı'da giriştiği çatışmada öldürüldü.
BAYRAM ASLAN:
15 Şubat 1979 Adana'nın Narlıca semtinde kahvehanede otururken faşistler tarafından öldürüldü.
İBRAHİM BABAYİĞİT:
15 Şubat 1979 Adana'nın Narlıca semtinde kahvehanede otururken faşistler tarafından öldürüldü.
RIFAT ARIKAN:
15 Şubat 1979 Adana'nın Narlıca semtinde kahvehanede otururken faşistler tarafından öldürüldü.

AHMET AĞAOĞLU:
19 Şubat 1977 Fatih'te faşistler tarafından öldürüldü.
ÖZCAN DEMİRALP:
19 Şubat 1978 Ulaş Bardakçı'yı anma töreninde polisin göstericilerin üzerine açtığı ateş sonucu öldü.
ALİ BALTEKİN:
19 Şubat 1968 Elazığ'da Fevzi Çakmak Mahallesinde faşist saldırıları ve can güvenliğinin olmamasını protesto eden halka saldıran faşistler tarafından öldürüldü.
YUSUF İZZET AĞTAŞ:
18 Şubat 1980.
RAMAZAN DOĞAN:
20 Şubat 1978 Denizli'nin Çal ilçesinin Doğal köyünde faşistler tarafından öldürüldü.
YALÇIN BOZDOĞANOĞLU:
15 Şubat 1979 Adana'nın Narlıca semtinde kahvehanede otururken faşistler tarafından öldürüldü.
DURAN ERDOĞAN:
16 Şubat 1969 İstanbul'da gelen Amerikan 6. filosuna karşı yapılan gösteriye faşistlerin saldırısı sonucu öldürüldü.
ALİ TURGUT AYKAÇ:
16 Şubat 1969 İstanbula gelen Amerikan 6. filosuna karşı yapılan gösteriye faşistlerin saldırısı sonucu öldürüldü.
HANDAN ÖZTÜRK:
16 Şubat 1977 Ankara 50. Yıl Lisesinde faşistlerin açtığı ateş sonucu öldü.
AHMET SADULLAH KAYA:
16 Şubat 1979 Adana'da uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
İBRAHİM PARMAKÇI:
16 Şubat 1980 İstnbul Laleli'de Ulaş Bardakçı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle yapılan gösteriye güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi üzerine çıkan çatışmada öldürüldü.
FARUK ÇEK:
16 Şubat 1980 İstanbul Laleli'de Ulaş Bardakçı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle yapılan gösteriye güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi üzerine çıkan çatışmada öldürüldü.
ÇETİN BAY:
21 Şubat 1978 Ardahan'da faşistler tarafından öldürüldü.

DURMUŞ KESKİN:
27 Şubat 1980 de Çarşamba'da evine giderken faşistler tarafından öldürüldü.
HÜSNÜ KİSPE:
27 Şubat 1980 Ünye-Gelenyurt köyünde silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
AHMET DEMİRTAŞ:
18 Şubat 1979 Adana'da öldürüldü.
İSMAİL TAKIR:
18 Şubat 1979 Giresun-Tirebolu'da silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
SELAHATTİN DOĞAN:
18 Şubat 1978 Gözaltına alındıktan sonra uzun bir süre haber alınamadı. Polis ailesine öldüğünü bildirdi.

CUMALİ YÜKSEL:
21 Şubat 1979 Adana'da devrimcilerin gittiği bir kahvehanenin taranması sonucu öldürüldü.
İBRAHİM METE YILMAZ:
21 Şubat 1979 Adana'da devrimcilerin gittiği bir kahvehanenin taranması sonucu öldürüldü.
MUSTAFA UTKU:
21 Şubat 1979 Adana'da devrimcilerin gittiği bir kahvehanenin taranması sonucu öldürüldü.
MAHMUT ALAN:
21 Şubat 1979 Adana'da devrimcilerin gittiği bir kahvehanenin taranması sonucu öldürüldü.
SADIK CEMİL:
23 Şubat 1979 İstanbul'da devrimcilerin gittiği bir k ahvehanenin faşistlerce taranması sonucu öldürüldü.
MUSTAFA DENİZ:
24 Şubat 1978 Ankara'da faşistler tarafından öldürüldü.
ALİ HAYDAR ALAYDIN:
24 Şubat 1977 Akşam Ticaret Lisesine saldıran faşistler tarafından öldürüldü.
NEDRETTİN YALÇIN:
25 Şubat 1980 Zeytinburnu Yeşiltepe'de uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
KAZIM ÖNAL:
25 Şubat 1980 Zeytinburnu Yeşiltepe'de uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
FAHRETTİN SELVİ:
27 Şubat 1977 Balıkesir'de faşistler tarafından öldürüldü.

Zekeriya AYDEMİR Şubat 1981 İstanbul çatışmada öldürüldü

ŞEMSETTİN ŞAHİN:
27 Şubat 1980 İzmir'de öldürüldü.
ERDEM ERKOÇ:
Şubat 1980 Fatsa Balaman'da dışarıdan gelen faşistler tarafından öldürüldü.
ALİ KARAKAYA:
Şubat 1980. ODTÜ Gaziantep öğrencilerinin kaldığı Güney öğrenci yurdunun faşistler tarafından taranması sonucu öldürüldüler.
ADİL DEMİRÖZ:
Şubat 1980 ODTÜ Gaziantep öğrencilerinin kaldığı Güney öğrenci yurdunun faşistler tarafından taranması sonucu öldürüldüler.
NURETTİN KILIÇDOĞAN:
Şubat 1980 Malatya'da öldürüldü.
KAZIM PARLAK:
Şubat 1980. Konya-Karaman'da faşistler tarafından pusuya düşürülerek öldürüldü.
İHSAN ÖZ:
Şubat 1980 Soma'da faşistler tarafından katledildi.
İLHAN ERDOST:
5 Kasım 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nce gözaltına alındı. 7 Kasım 1980'de Mamak Askeri Cezaevi'ne götürülürken arabada dövülerek öldürüldü.
SÜLEYMAN ÖLMEZ:
7.11.1980'de Tunceli'de ~~özaltına~~ alındı. 8.12.1980'de öldürüldü.
İBRAHİM ESKİ:
7.10.1980'de Ankara Emniyetince gozaltına alındı. 11.11.1980'de beyin kanamasından öldü. Haklarında işkence yaptığı iddiasıyla dava açılan polisler beraat etti.
OSMAN KARADUMAN:
11.12.1980'de Adana'da gözaltına alındı. Şubat ortalarında Adana Devlet Hastanesi'nde öldü.
ŞÜKRÜ GEDİK:
12.11.1980'de Elazığ Karakoçan'da gözaltına alındı. Birkaç gün sonra da öldü.
CAFER DAĞDOĞAN:
12.11.1980'de Adana Emniyet Müdürlüğü ekiplerince öldürüldü. Öldüren polisler beraat etti.
HAYRETTİN EREN:
21.11.1980'de İstanbul I. Şube'ce gözaltına alındı. Resmi açıklama: Bu isimli birinin gözaltına alınmadığı yolunda. Cesedi bulunamadı.
SEMA ÖZASLAN:
25.11.1980'de Gaziantep Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltındayken öldü.
İSMAİL KIRAN:
Polis Memuru. POLDER Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Kasım 1983'de Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ile öldürüldü.
YAŞAR OKÇUOĞLU:
4.12.1980'de İstanbul 1. Şube'de işkence sonucu öldürüldüğü öne sürülüyor.
İSMET TAŞ:
5.12.1981 günü kalp krizinde öldü. Öldüğü gün tahliye kararı verilmişti.
ERDAL EREN:
13 Aralık 1980. Ankara'da idam edildi.
NİHAT ARDA:
16.12.1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ile öldürüldüğü iddia ediliyor.
AZİZ BÜYÜKERTAÇ:
22.12.1982'de Diyarbakır Cezaevi'nde dövülerek öldürüldü. Resmi açıklama: eceli ile öldüğü yolunda!
MUSTAFA ŞAHİN:
26.12.1981'de Elazığ'da gözaltına alındı. 28.12.1981'de cesedi peri suyunda bulundu. Cesedin bir kolu kırık ve çeşitli darp izleri var.
MUNZUR GEÇGEL:
27.12.1980'de İzmir polisince cesedi ailesine teslim edildi.
BEHSAH BAYKAL:
30.12.1984'te gözaltına alındı. İşkence ile öldüğü söyleniyor. Resmi açıklama: kaçmaya teşebbüs ettiği için öldürüldüğü yolunda.
HASAN KILIÇ:
1.1.1981'de işkence sonucu öldürüldüğü iddia ediliyor.
VEDAT ALDOĞAN:
17.1.1985'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde öldü. Resmi açıklama intihar!
AHMET ATLAN:
Kahramanmaraş Musonlar köyünde 1981 Ocak-Şubat aylarında sorguda öldü.
SİNAN KARAÇALI:
1981 Ocak ya da Şubat ayı başlarında gözaltına alındı. İşkence ile öldürüldüğü iddia ediliyor.
HASAN ÇELİK:
29.1.1986'da Çorum'da Jandarma Karakolu'nda öldü. Travmadan öldüğüne dair rapor olduğu halde, vali tansiyon yükselmesinden öldüğünü açıkladı.
RAMAZAN YUKARIGÖZ:
İzmit, 29 Ocak 1983'te idam edildi.
ÖMER YAZGAN:
İzmit 29 Ocak 1983 'te idam edildi
ERDOĞAN YAZGAN:
İzmit, 29 Ocak 1983'te idam edildi.
MEHMET KAMBER:
İzmit, 29 Ocak 1983 'te idam edildi.

HAKLI MÜCADELEMİZ KURŞUNLARLA ENGELLENEMEZ!

24 Şubat Cuma günü Yıldız üniversitesinde yeni ders yönetmeliğine ilişkin görüşlerin açıklayan öğrencilerin polisin silahlı müdahalesi ile karşılaşmaları üzerine çeşitli üniversitelerde protestolar meydana geldi. Çeşitli fakültelerde tek tek yapılan protest ardından 28 Şubat Salı günü tüm üniversitelerden sayıları 1000'i aşan öğrenci toplulu Yıldız Üniversitesinin önünde bir araya geldiler. Yıldız Üniversitesi'nde düzenlenen fo polisin öğrencilere silah çekmesi ve rektörün tutumunu kınayan konuşmalar yapıldı. Polis-idare işbirliğine son, üniversitede polis istemiyoruz, üniversiteler bizimdir. Şekl slogan atan öğrenciler ÜNİVERSİTEDE POLİS İŞGALİNE SON ***ÜNİVERSİTELER BİZİMDİR.*** *bir de pankart açtılar.*

BASIN AÇIKLAMASI

7/2/1989 tarihinde Yıldız Üniversitesi Yönetimi kayıt yenilenmesiyle ilgili bir yönetmelik yayımladı. Bu yönetmelik hem kazanılmış hakların gaspedilmesini içerirken, hem de kuballenilmesi imkansız keyfi öğrenci atılmalarına neden olabilecek bir takım maddeleri de içeriyordu. Bu haksız uygulama karşısında öğrenciler tepkilerini geliştirmiş ve en doğal hakları olan dilekçe kampanyasını başlatmışlardır. 22 Şubat günü 1000'e yakın imzalı dilekçeyi Rektör yardımcısına ulaştıran ÖĞRENCİ DERNEĞİ, 24 Şubat için Rektörden görüşme randevusu almıştır.

24 Şubat günü okula gelen öğrenciler okul dışında çevik kuvvetin, içinde ise sivil polisin y uvalandığını görmüşlerdir. Bu olumsuz şartlar altında dahi öğrenciler, en geniş kitleye ulaşmanın araçlarını - yemekhane, sınıf konuşmaları, forum, pankart, döviz - hayata geçirmiş ve rektörlüğe yürümüşlerdir. Bu yürüyüş sırasında ve Rektörlüğün önündeki oturma eylemi sırasında sivil polisler tarafından öğrenciler sürekli tedirgin edilmeye çalışılmıştır. Sivil polislerin öğrencilerin fotoğrafını çekmeye ve kameraya görüntülemeye başlaması üzerine, harekete geçen bir grup öğrenci bu insanlara gazeteci olup olmadıklarını sormuş, bu soruyla birlikte iki SİVİL POLİS bu öğrencileri tartaklamaya kalkmıştır.
Sivil polis sözdehalkı korumak ve halkın güvenliğini sağlamak amacıyla kendisine verilen SİLAHI ATEŞLEMİŞ, bu silahı haklı bir mücadele veren ÖĞRENCİ kitlesine doğrultarak, tehditler savurup, saldırgan yüzünü tüm çıplaklığıyla ortaya dökmüştür. Sivil Polisler Türkiye EMEKÇİ HALKLARININ sömürüsü üzerine kurulu düzenin bir kuklası olmanın tüm görevlerine getirmişler ve sahiplerinin çıkarları uğruna ulaşmaların
DIZ ÜNİVERSİTESİ'nde sürdürmüş
ÖĞRENCİ KİTLESİ üzerine sıkılan b
şun 12 Eylül sonra
üniversitede sıkılan ilk kurşundur.
kurşun kimin saldırgan, kimin mas
duğunun en net göstergesidir. Bu d
tuda tüm öğrencileri, bilim adamla
çalışanları aktif tavır almaya ve de
ratik kamuoyunu duyarlı olmaya ç
yoruz. Çünkü bu kurşun bilime sık
tır. Çünkü bu kurşun ÖZGÜRCE YAŞ
İSTEĞİNE sıkılmıştır. Çünkü bu k
HALKA sıkılmıştır.

Bilim adamları, polis ile işbirliğ
maya son verin. Tercihinizi sizin var
şullarınızı oluşturan öğrenci kitles
ne kullanmanın zamanı geldi. **ÜN**
SİTELER BİZİMDİR: ÖĞRENCİ KİT
BİLİM ADAMLARIYLA - ÇALIŞA
Tekrar tekrar haykırıyoruz po
teye sahip olmadı. OLAMAY

Devrimci